

EG-hulp voor Indo-China

(Van onze correspondent)

BRUSSEL, 2 febr. — De Europese Commissie zal de EG-ministerraad voorstellen Indo-China te helpen met gemeenschappelijke voedselzendingen en assistentie bij de wederopbouw.

De hulpplannen zijn nog maar in het beginstadium en de commissie wacht op de eerste reacties van de EG-landen vóór zij met formele voorstellen komt. Er wordt uitdrukkelijk over Indo-China gepraat omdat de commissie zowel Noord- en Zuid-Vietnam als Laos en Cambodja in haar plannen wil betrekken.

Strijd in Vietnam

neemt verder af

Vervolg van pagina 1

De Amerikaanse luchtmacht ging ook gisteren door met B-52 bombardementen in Laos boven de zogenaamde Ho Tsji Minh-route.

Vice-president Agnew heeft tijdens een kort bezoek aan Phnom Penh de regering van Cambodja blijvende Amerikaanse steun toegezegd. In de Franse pers houdt men rekening met een ontmoeting tussen Kissinger en het afgezette Cambodjaanse staats-hoofd prins Sihanoeuk in Hanoi. Sihanoeuk is nu in Hanoi en Kissinger wordt er 10 februari verwacht. Sihanoeuk is dan officieel vertrokken maar niets belet hem te blijven als Kissinger hem wil ontmoeten. Volgens berichten in Parijs zou Sihanoeuk zijn aanhang in Cambodja hebben opgedragen, de strijd te staken. Officieel heeft hij altijd geweigerd te overleggen met het huidige regiem van Lon Nol in Phnom Penh. (Sihanoeuk werd door dit regiem formeel ter dood veroordeeld wegens „landverraad“).

Overleg in Parijs

PARIJS — Mevrouw Ngoejen Thi Binh, minister van buitenlandse zaken van de Voorlopige Revolutionaire Regering in Zuid-Vietnam heeft gisteren met een aantal leiders van Zuidvietnamezen in ballingschap overleg gepleegd over de rol, die de derde groep van neutralisten in een te vormen comité van verzoening in Zuid-Vietnam zal spelen. De commissie zal verkiezingen moeten voorbereiden. Naar verluidt zou de Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken Tran Van Lam met mevrouw Binh contact willen opnemen.

De mogelijkheid bestaat dat UNO-secretaris generaal Kurt Waldheim het komende internationale overleg over Vietnam zal voorzitten. Hierdoor ontstaat een kans, dat het toezicht op de afwikkeling van de kwestie Vietnam en wellicht van heel Indo-China, zal worden overgeheveld naar de UNO.

De nieuwe socialistische regering van Australië onderzoekt de mogelijkheden om tot diplomatieke verkenning van Noord-Vietnam te komen. Australië was een der landen, dat militairen naar Zuid-Vietnam stuurde tijdens het conservatieve bewind. De socialisten waren tegen Australische deelname aan de oorlog. Van de 8000 Australiërs die naar Zuid-Vietnam gingen sneuvelden er 475.

Nieuw Hanoi

BERLIJN, 2 febr. (NUP) — Noord-Vietnam heeft plannen voor de bouw van een nieuwe hoofdstad, ongeveer 60 kilometer van de huidige vernielde hoofdstad, aldus meldt het Oostduitse persbureau ADN.

De burgemeester van Hanoi, Tran Doej Hoeng vertelde woensdag op een persconferentie, dat de tekeningen voor de nieuwe hoofdstad al op papier staan. Hanoi zelf zal ook worden herbouwd, behalve in twee gebieden waar de ruines zullen worden bewaard als herinnering aan de oorlog. Voor het werk kan beginnen moet er een tijdelijke oplossing tot het Tet nieuwjaar worden gevonden voor de duizenden daklozen. Burgemeester Tran vertelde dat ongeveer 420.000 vierkante meter woonruimte in Hanoi is platgebombardeed.

Delegatieleider voorlopi-
ge revolutionaire regering
in Saigon aangekomen

Bezoek ^{2 februari} Kissinger ⁷³ aan Hanoi ^{VW} aangekondigd

Zaterdag over een week zal Ni-
xons adviseur Kissinger voor
een reeks besprekingen in Hanoi
aankomen. Hij zal daar van 10
tot 13 februari 'uitgebreide en
openhartige gesprekken voeren
over de na-oorlogse betrekkin-
gen,' zo verklaarde Nixon op een
persconferentie waar hij de aan-
kondiging nader toelichtte.

Nixon noemde als zijn voornaamste
bedoelingen, naast overleg over de
wederzijdse betrekkingen, overleg over
zaken die samenhangen met het
staakt-het-vuren en over voorstellen
tot hulp bij de wederopbouw van In-
do-China. Tegelijkertijd deelde Nixon
mee dat hij 'te eniger tijd dit voor-
jaar' met Nguyen Van Thieu 'de na-
oorlogse betrekkingen tussen de VS
en Zuid-Vietnam zal bespreken' in
San Clemente in Californië.

Aangaande de talrijke jonge Ameri-
kanen die de dienst in Vietnam ont-
vlucht zijn door zich in Canada, Zwe-
den en andere landen te vestigen nam
Nixon een onverzoenlijk standpunt
in en dreigde hij opnieuw met ver-
volging en gevangenisstraf. Ook deed
hij een felle aanval op 'sommige
journalisten' die zijn opmerkingen
over 'vrede met ere' huichelachtig
hadden genoemd.

Naar aanleiding van Kissingers be-
zoek aan Hanoi wordt inmiddels in
Amerikaanse kring gespeculeerd over
een eventuele ontmoeting met he

Evacués keren terug naar hoofdstad'

Feestelijk tet-nieuwjaar in Hanoi

2 feb 72 W

Hanoi maakt zich op om het Tet-feest te vieren. Het traditionele Vietnamese nieuwjaar belooft het komende weekend een extra feestelijk karakter te krijgen nu de Parijse overeenkomst getekend is en Amerikaanse bommenwerpers niet langer hun aanvallen meer kunnen uitvoeren. De evacués, die eind vorig jaar de hoofdstad verlieten en beschutting zochten op het platteland, keren in stromen terug. Naast materiaal voor de opbouw van verwoeste stadsdelen worden bloemen en fruit voor Tet naar Hanoi gebracht. Het stadsleven komt steeds meer op gang en gesterkt door de grote overwinning die nu is behaald worden maatregelen genomen om het land voor te bereiden op nieuwe taken.

Straten vol vlaggen — bioscopen weer open

Zondagmorgen, toen in heel Vietnam juist het staakt-het-vuren van kracht was geworden, heerste grote vreugde in Hanoi. De straten waren al vroeg vol met kinderen en bloemen. Ondanks de tijd van het jaar zijn er chrysanten en gladiolen. De kranten drukken voor het eerst weer bioscoopprogramma's af van vijf theaters en dienstregelingen voor de spoorwegen. De nog overeind staande schoorstenen van de grootste elektrische centrale roken volop. Ruïnes worden opgeruimd en bomkraters gedicht. Nog zaterdagavond ervoor zijn de straten geveegd en overal zijn huizen van een nieuwe kwast verf voorzien.

Het meest worden buitenlandse correspondenten getroffen door de grote hoeveelheid vlaggen en slingers in de nationale kleuren van Noord-Vietnam — rood met een gele ster. Vol vertrouwen in het uiteindelijke succes zijn de plannen voor herbouw en herstel klaargemaakt toen in december de bommen nog vielen. Het werk wordt nu zonder aarzelen aangepakt. 'Laat onze grote en geachte president Ho Tsj Minh voor altijd in onze harten voortleven' staat op kleurige spandoeken, die door de hele stad zijn opgehangen. In andere leuzen wordt dank gezegd aan de mensen in de hele wereld die zij aan zij hebben gestaan met de Vietnamezen. De radio zendt vrolijke marsmuziek uit, het lied van het Bevrijdingsfront en roept nieuws om over het ondertekenen van de overeenkomst. Bekend wordt gemaakt dat ook de televisie zijn uitzendingen hervat en dat weer voorstellingen in de traditionele opera gegeven worden. Het is voor het eerst dat onbezorgd

massale bijeenkomsten kunnen worden gehouden in de grote zalen van de stad.

Een speciale ochtendeditie van Nhan Dan lijkt uit de verte meer op een aanplakbiljet dan op een krant. De voorpagina bestaat eigenlijk alleen maar uit koppen: elf rode en zwarte regels in een gigantisch lettertype, de rest staat binnenin. Deze overwinning, schrijft het blad, zal de toestand in Vietnam wezenlijk verder brengen. 'Het imperialisme is definitief verslagen, de Vietnamese revolutie is in een nieuwe fase getreden.'

Massa-meeting

De dag voor de formele ondertekening in Parijs, werd in Hanoi een bijeenkomst gehouden. Daar werden onder meer onderscheidingen uitgereikt aan legereenheden en aan plaatsen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt bij de ondersteuning van de strijd. De meeting werd door tal van autoriteiten bijgewoond en minister

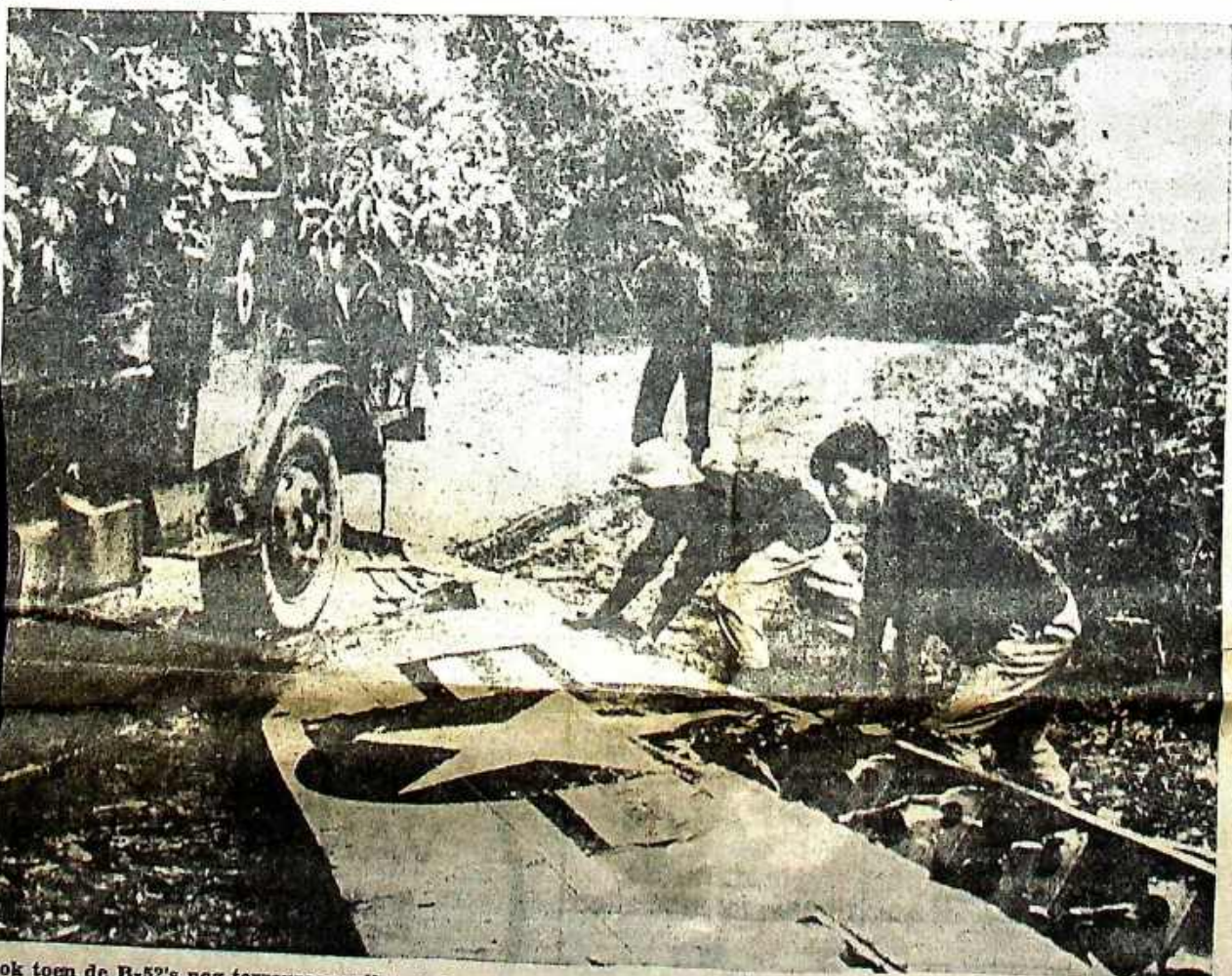
we er drie', zeggen de mensen niet zonder trots.

Thieu in paniek

Het legerdagblad Quang Doi Nhan Dan constateert dat het Vietnamese verzet 'het bruggehoofd van de Amerikaanse agressie tegen het socialistische kamp heeft vernietigd'. De strategische ambities van de VS-imperialisten zijn aan stukken geslagen, aldus deze krant. Door zich krampachtig aan de Amerikanen vast te houden, vervolgt Quang Doi Nhan Dan, maakt Thieu de agressie-oorlog tot het levensdoel. 'De afgelopen dagen is het marionettenregiem in Saigon, onder leiding van Nguyen Van Thieu gedwongen een oplossing te aanvaarden die tegenover zijn doeleinden staat.' Het blad wijst op de pogingen van Thieu om de overeenkomst te ontcrachten en uit te hollen en op de politimaatregelen waarmee hij de Zuid-vietnamese bevolking wil blijven onderdrukken. 'Thieu is in paniek geraakt bij het vooruitzicht van vrede en het ontwikkelen van nationale eendracht. Zijn taal en zijn daden gaan recht in tegen de aspiraties van de overweldigende meerderheid van de bevolking in het Zuiden en in het gehele land.'

Tegenover de chicanes van Thieu staat de opvatting van Noord-Vietnam en van de voorlopige revolutionaire regering, dat het bestand strikt moet worden uitgevoerd.

Ondanks vele moeilijkheden en de ellende van de afgelopen terreurbombardementen heerst er een optimistische geest in Hanoi. De tet-viering is de afgelopen dagen bijzonder enthousiast voorbereid in de hoofdstad, en ook op het platteland en in andere steden, zoals de havenstad Haiphong, en in de bevrijde gebieden van het Zuiden.

Ook toen de B-52's nog terreuraanvallen ondernamen zorgden opruimingsploegen voor afvoer van brokstukken van neergeschoten toestellen en voor het voorlopige herstel van schade.

Dr. Yvonne Capdeville was tijdens de kerstweek in Hanoi

Vrijheden.
3 Febr. 1973

'Iedere bomkrater is een vernield huis, een dood kind, een misdaad'

In de loop van de Vietnamese oorlog zijn opmerkelijk weinig werkelijke ooggetuigenissen verschenen. Onze kennis kwam meestal neer op logistische gegevens. Daarmee zijn de echte frontverslaggevers niet te na gesproken — van wie een respectabel aantal sneuvelde —, maar frontverslagen lijken altijd op elkaar. Dr Yvonne Capdeville, een jonge Franse arts, is er geweest. In Hanoi, tijdens de moordende Amerikaanse bombardementen. Terug thuis, wetend dat de oorlog niet ophoudt bij de akkoorden, vertelt ze er met afschuw over. Om de aandacht te vestigen op het verschrikkelijke wat daar gebeurd is. En op de grote nood, die nu pas ontstaat. Misschien is het overbodig, maar laten we toch nog maar even dat gironummer geven van het enige comité dat in de afgelopen jaren die nood heeft helpen lenigen. En waarvan de taak nu pas goed kan beginnen: het Medisch Comité Nederland-Vietnam. Postgiro 1090400.

J. van Tijn

Dr. Yvonne Capdeville

Yvonne Capdeville is 36 jaar, lector in de genetica (erfelijkheidsleer) aan de *Faculté des Sciences* van de *Université Paris Sud*. Een gloednieuwe universiteit, geleerd aan de Sorbonne, in een al even nieuwe voorstad van Parijs, Orsay. Hoge wolkenkrabbers, lage flatgebouwen, vriendelijk rose, een kashba-achtig winkelcentrum, een sterk gemengde Frans-Afrikaanse bevolking. Hoewel de planners duidelijk naar groeiheid hebben gestreefd, rijdt de stadsbus nog speciaal een circuit rond om een

er waren, of dat ze waren onderschept, en soms dat ze waren teruggevoerd.' Zeer koel spreekt ze over de eerste dagen van de bombardementen, toch een vreemde ervaring als je denkt dat het vredesakkoord zal worden getekend, terwijl je medische studenten komt uitleggen wat chromosoomafwijkingen precies zijn. 'Overdag,' zegt ze, 'waren de aanvallen gewoonlijk tussen half 12 en 2 uur. Dan zat ik meestal aan tafel — ik at in het hotel, waar ook nog buitenlandse journalisten en leden van de Zweedse ambassade logeerden. Ik bleef meestal gewoon dooretten, ik had niet zoveel tijd te verliezen, het ergerde me toch al dat Nixon me zo bij mijn werk stoorde.' Over haar veiligheid werd streng gewaakt, ze mocht niet buiten Hanoi komen, mocht niet fietsen, moest zich met officiële auto's verplaatsen. Als ze wat te laat in het hotel was, ontstond grote ongerustheid.

De tweede dag van de hevige bombardementen, 19 december, had Yvonne Capdeville een afspraak. In het *Viet-duc* hospitaal, middenin het centrum van de stad, zou ze een lezing bijwonen van professor *Ton-That-Tung*, lid van de beroemde Parijse Académie, over leverkanker, een ziekte die in Noord-Vietnam geweldig is toegenomen, vermoedelijk mede vanwege — alweer — alle vergiften die boven het land zijn uitgestort. Maar de kliniek van de professor was die nacht geraakt door een paar voltreffers van de Bay-May My. De hoogleraar leidde zijn gast rond in de brokstukken van de afdeling waar assistenten zich temidden van de puinruimers met de nu dubbel zieke patiënten bezig hielden. Yvonne Capdeville, klein, tenger, heeft nu echt moeite haar tranen terug te dringen als ze over die ochtend moet vertellen.

'Professor *Ton-That-Tung* liet me zijn afdeling zien, of liever: wat daarvan over was. Ik zag de slachtoffers van die nacht. Kinderen met gaten in het hoofd, grote gaten van bomscherven. Een vrouwelijke arts-radioloog die ik de vorige dag nog had gezien was geraakt door een grote

Yvonne Capdeville tijdens een college voor artsen en assistenten in het Bach-Mai ziekenhuis (boven).

Hetzelfde gezelschap, na het plat bombarderen van dezelfde collegezaal (onder).

Spandoek in de hoofdstraat van Hanoi, voordat ook die werd ausradiert. Tekst: in de

Mau (Nixon moet zijn bloedschuld betalen!) Later heb ik dat bord vaker gezien, vooral in de hoofdstraat van Hanoi de *Kham-Thien*.'

En ze vertelt hoe de B-52's in de nacht van 26 december die hele straat over een lengte van meer dan anderhalve kilometer geheel plat bombardeerden. Ze zag dat pas vier dagen later, 30 december, de dag dat ze terug moest. Ze was op weg naar het ook al stukgeschoten vliegveld *Gia Lam*, en liet de auto stoppen toen ze de *Kham-Thien* inreden. In de auto had ze zich afgevraagd waarom iedereen met doeken voor het gezicht liep. Maar de reden ontdekte ze bij het uitstappen: de lucht van lijken die nog overal lagen was niet te harden. 'Ik herinnerde me,' zegt ze, 'hoe een collega in het Bach-Mai me had verteld dat hij die eerste ochtend in de straat was geweest. Na enkele meters was hij teruggegaan. Hij kon niet tegen de geur, niet tegen het huilen van de mensen die in het puin liepen te zoeken, niet tegen al die kleine doodskistjes midden in die straat.'

Yvonne Capdeville reed snel verder, naar *Gia Lam*. En ook dat was een vreemde sensatie: 'Toen ik drie weken tevoren langs diezelfde weg naar Hanoi reed, wa-

zwaaiende Afrikaanse arbeider mee te nemen. Op uitnodiging van de Noordvietnamese minister van gezondheid kwam dr. Capdeville 9 december in Hanoi om drie weken haar vak te doceren aan het Instituut voor haematologie van het Bach-Mai ziekenhuis. Ze zou deelnemen aan het onderzoek naar chromosoomafwijkingen ten gevolge van de door de Amerikanen gebruikte ontbladeringsmiddelen, in het bijzonder in de samenstellingen 2-4D en 2-4-5T.

Ze vertrok optimistisch uit Orsay, overtuigd dat de ondertekening van het akkoord een kwestie van dagen was. In Hanoi waren ze verbaasd over dat optimisme — overall werd nog aan de bouw van schuilkelders gewerkt. Binnen enkele uren leerde ze haar eerste Vietnamese woord: 'So-Tan', wat verspreiden betekent — een mooi woord voor evacuatie. De bevolking van Hanoi, voorzover niet strikt nodig in de stad zelf, werd op uiterst efficiënte manier in een straal van tientallen kilometers rond de stad verspreid, met het oog op mogelijke B-52 aanvallen, die men in Hanoi had leren kennen. Gezinnen werden vaak uit elkaar gehaald, ouders van kinderen gescheiden. En dat was de tweede belangrijke ervaring: 'Die kinderen gingen daar niet onder gebukt. Ze waren het allang gewend. Ze waren er zelfs vrolijk onder, en uitermate gedisciplineerd. Later, toen de bommen kwamen, zag ik ze soms rustig doorspelen alsof er niet aan de hand was. Kinderen hebben er trouwens toch een grotere vrijheid dan bij ons hier. Ze mogen rustig stommititeiten uithalen.'

18 december begon het toen allemaal. Nixon besloot tot de hevigste B-52 aanvallen uit de hele oorlog, om Hanoi naar de conferentietafel terug te schieten en een paar komma's veranderd te krijgen. Yvonne Capdeville wist intussen van haar collega's dat alle scholen, faculteiten en een groot aantal klinieken in hun geheel, met personeel, patiënten en leerlingen, naar plaatsen buiten de hoofdstad waren overgebracht. Ze zegt: 'Het zijn realisten. Ze waren werkelijk op alles voorbereid, hadden alles voorzien.' Die eerste avond begonnen de sirenes om half 7 te loeien. Dat geluid hield niet meer op tot de volgende ochtend 6 uur. Van 11 tot 2 uur en van 3 tot 6 waren de hevigste golven. Tegen 11 uur kwam het personeel van het hotel waar mevrouw Capdeville logeerde op de deur kloppen. 'We hadden al iets gemerkt,' zegt ze, 'en we waren dus niet verbaasd dat we naar de schuilkeider onder het hotel werden gebracht. Het verblijf in zo'n schuilplaats is enorm vermoeiend, je doet er geen oog dicht, omdat er weinig ruimte is, en de mensen aan één stuk door blijven praten. Later bleef ik dan ook maar in mijn kamer, dan kon ik tenminste wat slapen. En nog later ging ik gewoon de straat op, omdat ik die B-52's zo ontzettend graag zelf naar beneden zag vallen. Ik leerde al ben gaw het woord voor vliegtuig, May-Bay en naar beneden halen, Bau-Roi. De mensen op straat waren ontzettend kalm, vrouwen volledig op de SAM afweerketten. Het overheersende gevoel bij de mensen was drift — dat werd me tenminste verteld — en niet angst. In de straten waren luidsprekers, die aankondigden: 'De May-Bay My (Amerikaanse) zijn op 20 kilometer afstand, ze naderen de stad.'

De De men- van van naar beneden halen, Bau-Roi. De mensen op straat waren ontzettend kalm, vrouwen volledig op de SAM afweerketten. Het overheersende gevoel bij de mensen was drift — dat werd me tenminste verteld — en niet angst. In de straten waren luidsprekers, die aankondigden: 'De May-Bay My (Amerikaanse) zijn op 20 kilometer afstand, ze naderen de stad.'

Ze was niet meer te reddén. De professor had opdracht gegeven alle operatiezalen in het ziekenhuis te gebruiken — een aantal waren al gesloten — en iedereen die dat maar enigszins kon hebben te opereren. Daarna pas moesten de slachtoffers naar de schuilplaatsen gebracht worden.'

Ze ging, na het middageten, naar haar eigen ziekenhuis, het grootste van het land, dat we hier nu ook allemaal kennen. Toen ze bij 'Bach-Mai' kwam, zag ze dat dat geheel vernietigd was. Dat wil zeggen: er stond hier en daar nog wel een muur overeind, maar er was niet één afdeling, niet één instituut, niet één kliniek heel gebleven. Boos zegt ze: 'We hadden met ons Collectif (het Collectif Intersyndical Universitaire d'Action Vietnam, Laos,

en het niet erkennen van Bangladesh Oost-Pakistan een gevoelig financieel verband. Zij heeft door de afscheiding van Bangladesh tegen erkenning van Bangladesh deel van de Pakistaanse bourgeoisie blijft vasthoudt, toe te geven. Maar het merendeel aan Sheikh Mujibur Rahman hardnekkig is genéigd om aan deze voorwaarde, waarvoor de reparatie van de 90.000 Pakko door Pakistan die een voorwaarde vormt (hacht) en de erkenning van Bangladesh Pakistan en het tegenwoordige Bangladesh Pakistan en het tegenwoordige Bangladesh Pakistan (het tegenwoordige Financieel kwesties door beide voormalige gabs in Pakistan, de ontwikkeling van de den Bharts in Bangladesh en Oost-Pakistan, het lot van honderdduizenden de diplomaatkeke betrekkingen tussen India telige kwesties: het definitieve herstel van oplossing van een groot aantal andere ne-lange weg die leiden moet naar de Kaschnit vormt slechts de eerste stap op Maar de regering van de nieuwe grens in hierdoor ruim 800 km² groter.

1999. Het Indische grondgebied werd met de bestaandste van 1971 dan met die lopige grenslijn, die veel meer overeenkomt totminst langs nagenoeg de hele voor- vestigt, wetligt het wel voor vooral India van het grootste deel van Kaschnit benog niet de soevereiniteit van New Delhi

1999. Het Indische grondgebied werd met de bestaandste van 1971 dan met die lopige grenslijn, die veel meer overeenkomt totminst langs nagenoeg de hele voor- vestigt, wetligt het wel voor vooral India van het grootste deel van Kaschnit benog niet de soevereiniteit van New Delhi

Cambodge) net drie maanden tevoren een aantal apparaten opgestuurd die ze nodig hadden, en glaswerk. Daar zag ik het een en ander van staan, geheel verwrongen, niets meer mee te doen. Van september tot december had het dienst gedaan. Ik had meteen een van de eerste dagen, trots, foto's genomen van hoe het daar opgesteld stond, om aan de mensen te laten zien die er hier geld voor gegeven hadden. Maar ook die filmpjes bestaan niet meer. Die zaten in mijn kastje in het ziekenhuis toen de bommen vielen.

Vijf keer achter elkaar binnen 24 uur bombardeerden de B-52's het ziekenhuis: alles werd geraakt, alle instituten, alle

ermijden zijn. Naar naast steun onderhandt Bhutto in de West-Frontier en Baluchistan haast niet te unjab en de Sand en anderszels de North-al een burgeroorlog tussen enerzijds de te Punjab en Karachi en het leger. Wanneer Bhutto voet bij stuk zal houden, dan te Punjab van de heersende groepen in centrale regering. Bhutto juist de toegedateerde bevoegdheden van nagelne. En wat betreft het behoud van nagelne door Bhutto uitgeoefende macht- Chinese Volksrepubliek, die de nieuwe krtjet Pakistan belangrijke steun van de In het niet erkennen van Bangladesh Oost-Pakistan een gevoelig financieel verband. Zij heeft door de afscheiding van Bangladesh tegen erkenning van Bangladesh deel van de Pakistaanse bourgeoisie blijft vasthoudt, toe te geven. Maar het merendeel aan Sheikh Mujibur Rahman hardnekkig is genéigd om aan deze voorwaarde, waarvoor de reparatie van de 90.000 Pakko door Pakistan die een voorwaarde vormt (hacht) en de erkenning van Bangladesh Pakistan en het tegenwoordige Bangladesh Pakistan en het tegenwoordige Bangladesh Pakistan (het tegenwoordige Financieel kwesties door beide voormalige gabs in Pakistan, de ontwikkeling van de den Bharts in Bangladesh en Oost-Pakistan, het lot van honderdduizenden de diplomaatkeke betrekkingen tussen India telige kwesties: het definitieve herstel van oplossing van een groot aantal andere ne-lange weg die leiden moet naar de Kaschnit vormt slechts de eerste stap op Maar de regering van de nieuwe grens in hierdoor ruim 800 km² groter.

1999. Het Indische grondgebied werd met de bestaandste van 1971 dan met die lopige grenslijn, die veel meer overeenkomt totminst langs nagenoeg de hele voor- vestigt, wetligt het wel voor vooral India van het grootste deel van Kaschnit benog niet de soevereiniteit van New Delhi

1999. Het Indische grondgebied werd met de bestaandste van 1971 dan met die lopige grenslijn, die veel meer overeenkomt totminst langs nagenoeg de hele voor- vestigt, wetligt het wel voor vooral India van het grootste deel van Kaschnit benog niet de soevereiniteit van New Delhi

personeelsverblijven. Het transfusiecentrum, waar ik tien dagen op had uitgekeken, was wég, helemaal wég. Ik had de mensen er de dag tevoren nog voor in de rij zien staan, om bloed te geven. Ze hadden echt tapjtgewijs gebombardeerd, ik begreep nu ook precies wat dat betekende: elkaar overlappende bombardementen, waarbij geen centimeter van het te bestrijken gebied wordt overgeslagen. Het hospitaal bestond uit allemaal kleine gebouwtjes met tuintjes er tussen. In totaal waren er duizend bedden. Daar was nu niets van over. Op de interne afdeling waren veel slachtoffers. Ik zag een cardioloog waar ik contact mee had gehad. Hij vertelde dat hij net over de evacuatie van zijn afdeling stond te praten toen er een paar bommen vielen. Zijn 2 assistenten en 5 studenten die om hem heen stonden waren in één klap dood. Toen ze bezig waren die jongens onder het puin vandaag te halen vielen er al nieuwe bommen. Alles, echt alles werd geraakt in Bach-Mai. Toch, en dat is het wonderlijke, waren er maar 25 doden. De meeste personeelsleden en patiënten waren al geëvacueerd. Men was op alles voorbereid geweest en wisten dat de Amerikanen vooral graag op ziekenhuizen mikten om het moreel te ondermijnen.'

En om dat nog eens te onderstrepen vertelt Yvonne Capdeville, die nu toch tegen haar wil geëmotioneerd raakt — al verheft ze haar stem nauwelijks — het verhaal van Quyn-Lap. Quyn-Lap is een leprozenkolonie in Noord-Vietnam, apart aangelegd, vanwege het besmettingsgevaar, en omdat de bevolking doodsbang is voor de ziekte die toegeschreven wordt aan nogal mystieke oorzaken. 'De Amerikanen wisten Quyn-Lap te vinden, ze wisten alles, door hun dagelijkse verkenningsvluchten. Onder Johnson was Quyn-Lap al dertig keer gebombardeerd, onder Nixon is het tenslotte met de grond gelijk gemaakt. U begrijpt waarom. De leprosiërs vluchtten in paniek, en verspreiden zich over het land. Dat was de bedoeling geweest: nu konden ze de bevolking schrik aanjagen.'

Bloedschuld

Toch maakte de vernietiging van het Bach-Mai ziekenhuis niet de grootste indruk op haar. Vrijdagmiddag 22 december — ze verzuimt nooit en de dag en de datum te noemen, alsof wat ze daar heeft gezien en meemaakt daarmee nog meer vast staat — kreeg ze toestemming naar de arbeiderswijk An-Duong te gaan. In de nacht was die wijk plat gebombardeerd, systematisch, met vele, vele bomtaplijten. De collectieve arbeiderswijk in het Noorden van Hanoi was in '58 gebouwd; er was niets meer van over. Of bijna niets — later hoorde ze dat driekwart weg was. 'Het enige wat ik zag,' vertelt ze, 'waren bomkraters. En dan geen afzonderlijke, nee, ze vlooiden gewoon in elkaar over, die wijk was gewoon één groot gat. Met witte banden om het hoofd, teken van rouw, waren de mensen hun familieleden en burens aan het uitgraven. Ik zag daar voor het eerst een bord op een paal gebonden, met een tekening. Daarop was een bom getekend met het hoofd van Nixon erin, die naar beneden komt suizen. Een Vietnamese vrouw, met een kind op de arm, schudt haar vuist tegen die bom. En daarboven

weg, er was veel bedrijvigheid. Toen ik er nu weer langs reed, was er niets meer. Niets. Alleen maar bomkraters. Het was net alsof daar nooit mensen hadden gewoond. Een Amerikaan, Pfeiffer, heeft een onderzoek gedaan naar het aantal kraters in Vietnam. Hij schat dat aantal — maar dat was vóór 18 december — op 26 miljoen. Ik zag ze tot het laatste moment. Tijdens het opstijgen was het het laatste wat ik van Vietnam zag. Het waren de laatste beelden. En ik realiseer me dat al die kraters symbolen zijn van een misdaad. Een bomkrater is een vernield huis, dode kinderen, een misdaad. Nutteloze misdaden.'

De avond voor haar vertrek werd ze ontvangen door Pham Van Dong, de premier van het kapot gebombardeerde land. Ze wilde praten over wat ze gezien had en over hoe erg dat allemaal was, niet te bevatten. Maar de eerste minister vroeg alleen maar naar haar werk, wat ze in die drie weken had gedaan, hoe ze ontvangen was, en of ze (medische) adviezen had. Ze vertelde hem over Bach-Mai, en hoe verschrikkelijk dat was geweest. Hij zei tegen haar dat het beste antwoord aan Nixon zou zijn: het zo snel mogelijk herbouwen, en liefst nog mooier dan het was geweest. En tenslotte vroeg hij haar of ze nog iets van hem wilde weten. Ze antwoordde: 'Ik heb in die drie weken mijn illusies verloren. Vroeger dacht ik dat na de ondertekening van de akkoorden er een tijd van vrede en rust, van opbouw zou aanbreken. Maar nu weet ik dat u altijd waakzaam zult moeten blijven, dat de misdadige bombardementen ieder ogenblik hervat kunnen worden.'

Pham Van Dong antwoordde haar, dat hij hoopte op solidariteit uit de wereld. Zelf dat de noden geweldig waren en dat zijn land zo snel mogelijk geholpen moest worden. 'Er is groot gebrek aan alles,' zei hij, 'en de hulp moet continu zijn. En dat moet doordacht gebeuren. We hebben niets aan mooie apparaten als er geen reserve-onderdelen bij zijn. We hebben mensen genoeg, maar geen materiaal.' We praten op de dag, zaterdag, dat een half uur verderop, met veel geflits van fotografen en gedrang van journalisten, het akkoord dan toch wordt ondertekend. Heeft ze die illusies daardoor weer terug? Ze kijkt me aan, tranen in de ogen.

'De kinderen zijn het ergste,' zegt ze. 'Er zijn zoveel dove kinderen, doof geworden door de knallen van de bommen. Die zullen ook niet meer leren praten. Er zijn in de meeste gevallen geen gehoorresten meer. En die leverkankerpatiënten, die verschrikkelijk pijn lijden. Maar vooral de kinderen. Die kinderen die ik zag, met die gaten in hun hoofd, die daar lagen, zacht kreunend. Grote mensen. Toen ik hier terug kwam, begreep niemand het. Je stuit op al die onverschilligheid. En de mensen die het willen begrijpen, die hun best doen, die kunnen het niet begrijpen. Het is een nachtmerrie. Ja, ik zou terug willen. Weg uit die sfeer van hier, van 'wat kan mij het verdommen.' Ze gingen daar, in Hanoi dóór, met zo'n enthousiasme, dat kan ik u nauwelijks beschrijven. Ze hebben misschien wel gewonnen, maar tot een buitengewoon hoge prijs. Ja, ik wil wel terug. Dáár heeft werken zin. De relaties in het werk zijn er veel directer dan hier, zonder omwegen. Die mensen zijn zo ontspannen: ze lachten me zelfs niet uit als ik mijn filmpje niet in mijn camera kon krijgen. Dan lachten ze stralend en moedigden me aan het

De problemen van Bhutto

Ernst Utrecht
Pakistan

Vietnam begint aan het jaar van de waterbuffel

Vietnamezen geloven in dierensymbolen van de Chinese maan jaren en het jaar van de waterbuffel, dat nu begint, wordt hoog aangeslagen. Maar hoe zijn de vooruitzichten? Hoe laten de Amerikanen het land achter?

De Amerikanen hebben met hun langste oorlog in hun korte geschiedenis Vietnam overdekt met ongeveer 28 miljoen bom- en granaatkraners. Provincies zijn veranderd in woestenijen. De kraters maken het land gedeeltelijk onbegaanbaar. Gevuld met grondwater en overwoekerd door onkruid, vormen ze ideale broedplaatsen voor muskieten (en dus malaria). In andere gebieden hebben ze de bodem veranderd in een betonharde korst, waarop geen grassprietje wil groeien. Om de kraters heen liggen miljarden scherven, die de hoeven van de waterbuffels en de blote voeten van de boeren verwonden. Er liggen blindgangers die bij aanraking door een ploeg exploderen. Minstens 1/10 van het akkerbouwgebied is — volgens schattingen van Amerikaanse deskundigen — verloren.

Rokend puin

Nog zwaarder hebben de Amerikanen de belangrijkste natuurlijke rijkdom van het land getroffen: de bossen. Niet alleen zijn de grootste rubberplantages vernietigd, ook nog is ongeveer een kwart van het Vietnamese oerwoud, dat eens een onuitputtelijke bron voor hoogwaardige houtsoorten scheen te zijn, verwoest. Zelfs bomen die nog overeind staan zijn vaak waardeloos geworden: duizenden scherven zijn in het hout doorgedrongen, waardoor zagen breken en arbeiders gewond worden.

De Amerikanen, die Zuid-Vietnam wilden redden, hebben niet alleen zware schade toegebracht aan de ecologie van het land, maar ook aan de samenlevingsstructuur. Vijfentachtig procent van de Vietnamezen leefden vóór de komst van de Amerikaanse troepen op het platteland als boeren, pachters of landarbeiders. Tien jaar later was dit nog maar 50 procent.

Halve provincies zijn systematisch ontvolkt; De bevolking werd gedwongen te vluchten om de vijand te beroven van zijn menselijk potentieel; en om de ontvolkte gebieden te kunnen bestempelen tot „free-firezones”, waar mocht worden geschoten op alles wat bewoog — en vaak ook op wat allang niet meer bewoog.

De mensen zochten beschutting in de steden. De stedelijke bevolking groeide en groeide zonder dat er woningen, werk of sociale begeleiding voor de binnenstromende massa's waren.

Getto's van tienduizenden dicht op elkaar gebouwde hutten, opgetrokken uit kisten, bamboe en vossen, afgedekt met bier- en coca-colablik, ontstonden in steden als Danang-

Bomkraters: landbouwgrond verwoest

Hoë en Quang Tri: broedplaatsen van ellende, misdaad en ziekten. In een land, waar voor de oorlog 95 procent van de bevolking kon lezen en schrijven, groeiden kinderen op zonder dat ze naar school gingen — werden kinderen dieven, overvallers, zwarthandelaren en pooiers. Vrouwen konden zich vaak alleen maar als prostituee in leven houden.

Maar ook de steden boden geen bescherming tegen de oorlog en de dood. Quang Tri, waar tienduizenden vluchtelingen een toevlucht zochten totdat dit provinciestadje van geringe omvang een inwonertal van meer dan 100.000 had, werd door Noordvietnamese granaten en Amerikaanse bommen veranderd in een berg rokend puin. An Loc, ten noorden van Saigon, waar tijdens en na het paasoffensief van 1972 zeer hard om is gevochten, bestaat ook al niet meer. Een derde van de 18 miljoen Zuidvietnamese burgers is vluchteling. Ongeveer anderhalf miljoen Zuidvietnamezen zijn gewond of verminkt. Bijna honderdduizend verkommeren als politieke gevangenen in concentratiekampen en gevangenis.

Mensenmassa's

Maar de Amerikanen, in de ogen van de Vietnamezen „zeer groot met zeer rode gezichten”, laten ook nog wat anders achter: 20.000 „onechte” kinderen, van wie ongeveer duizend een zwarte vader hebben. Ze vegeteren, vaak meer dood dan levend, in de weeshuizen.

Ze laten verder nog zo'n 200.000 vaak zieke

prostituees, alsmede een half miljoen mensen, die voor de hoertjes werkten (chauffeurs, boodschappenjongens, bareigenaars, wasvrouwen, dienstboden en schoenenpoetsers) zonder werk achter.

In Vietnam blijft ook iets geweldigs achter: zes reusachtige luchtmachtbases, die tot de grootste luchthavens ter wereld behoren (waarnaast dan nog eens 350 kleine landingsbanen), de haveninstallaties, die er voor zorgden dat de Amerikaanse troepen werden voorzien van de miljoenen tonnen oorlogsmaterieel en het — eens — grootste militaire steunpunt ter wereld, Long Binh, voor de poorten van Saigon, nu beslist de grootste vuilnisstortplaats ter wereld.

Stukje papier

Saigon van vandaag is ook een van de erfennissen die de Amerikanen achterlaten. In 1950 telde de stad ongeveer één miljoen inwoners. Nu verdringen zich op het kwelderland van de Saigonrivier zo om en nabij vier miljoen mensen. Drieëntwintig jaar geleden reden er door de met tamarinden onzooemde straten van „het Parijs van het Oosten” honderd auto's. Nu worden de vaak door puin begrensde verkeerswegen verstopt door meer dan een miljoen auto's, motorfietsen en scooters.

Hoogbouw kent Saigon praktisch niet. Toch is Saigon op het ogenblik de dichtstbevolkte stad ter wereld — en tegelijkertijd de enige miljoenenstad ter wereld zonder openbaar vervoer.

In Noord-Vietnam laat de sterkste militaire

Prostitutie: 200.000 zieke vrouwen

mogendheid ter wereld een kraterwoestijn achter, waarin de bommenwerpers binnen drie maanden geen vast doel meer zouden hebben kunnen ontdekken indien men van plan zou zijn geweest door te gaan met de bombardementen (hetgeen Amerika in juni 1973, bij handhaving van het percentage neergeschoten vliegtuigen, zijn laatste B-52 zou hebben gekost).

Potje thee

Het verdeelde Vietnam — ongeveer zo groot als het verdeelde Duitsland, met 40 miljoen inwoners — houdt van de Amerikaanse oorlog een stukje papier over, dat zeker geen vredes- en nauwelijks een wapenstilstandsverdrag te noemen is. Het is in het beste ge-

val een alibi voor een Amerikaanse terugtocht te noemen.

De vrede, die geen vrede is omdat geen van de omstreden problemen — afgezien van de Amerikaanse terugtocht — werkelijk geregeld is, kan vreselijk worden. Maar toch heeft het verwoeste land na de aftocht van de Amerikanen, na meer dan 10 jaar ononderbroken strijd en na een oorlog, die door kleine gevechtspauzes onderbroken bijna 30 jaar heeft geduurd, waarschijnlijk meer kans dan de puinhopen doen vermoeden. Ook Spanje heeft zich na zijn burgeroorlog sneller hersteld dan voor mogelijk werd gehouden, gelijk Polen en Duitsland na de Tweede Wereldoorlog, of Korea en Bangladesj na de oorlog die over hun grondgebied ging.

De oorlog in cijfers

Wat de Amerikaanse oorlog in Indo-China heeft gekost aan mensenlevens en geld zal wel nooit te achterhalen zijn. Noord-Vietnam en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam zijn uiterst zuinig geweest met het verstrekken van verliescijfers. De regering in Saigon en de Amerikanen pleegden hun gegevens meestal zo voordelig mogelijk voor zichzelf door te geven.

Enkele getallen, vaak berustend op schattingen, zijn bekend:

Volgens het Amerikaanse ministerie van defensie zijn er sinds 1961 — toen Amerika zich op grote schaal metterdaad met de oorlogvoering ging bemoeien — tot eind vorig jaar 45.928 Amerikaanse militairen gedood in Vietnam. Meer dan 300.000 Amerikanen raakten gewond. 10.298 Amerikanen kwamen om het leven bij niet-militaire acties.

In totaal hebben 2,6 miljoen Amerikanen dienst gedaan in Vietnam. 700.000 Amerikaanse militairen opereerden in andere delen van Indo-China (Laos, Cambodja en Thailand en op de schepen voor de Vietnamese kust).

De Amerikaanse luchtmacht liet 7,1 miljoen ton bommen en granaten neer op de vier Indochinese landen (Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja). Dat is meer dan drie keer zoveel als het Amerikaanse bommental, dat tijdens de hele

Tweede Wereldoorlog (2 miljoen ton) op alle oorlogsgebieden werd afgegooid. En 10 keer zoveel als het aantal bommen dat tijdens de oorlog in Korea werd gebruikt. De Amerikanen verloren 8.600 vliegtuigen: 4900 helikopters en 3700 „fixed-wing“-toestellen. Ruim 1100 toestellen zouden zijn neergeschoten boven Noord-Vietnam, waaronder 17 B-52-vliegtuigen. (Volgens Noord-Vietnam bedraagt het aantal neergehaalde B-52'ers boven Noord-Vietnam meer dan 70.)

Naar schatting heeft twaalf jaar oorlog in Vietnam de Amerikaanse belastingbetaler bijna 137 miljard dollar gekost.

In Zuid-Vietnam zijn sinds 1965 415.000 burgers gedood en 935.000 burgers gewond door oorlogshandelingen. Aldus de Amerikaanse Senaatscommissie voor vluchtelingenzaken onder leiding van Edward Kennedy. Deze commissie heeft berekend dat in totaal meer dan 6 miljoen Zuidvietnamezen als vluchtelingen geboekstaafd moeten worden. In geheel Indo-China is waarschijnlijk geen enkele burger te vinden, die ten minste niet één keer gevlucht of geëvacueerd is.

Het aantal Zuidvietnamese militairen dat is gesneuveld bedraagt volgens cijfers van de regering in Saigon 180.676. Datzelfde instantie schat het aantal gesneuvelde Vietnamezen in de gelederen van het Nationale Bevrijdingsfront op 921.350.

Bovendien: de Vietnamezen hebben in hun 2000-jarige geschiedenis steeds weer bewezen het vermogen te bezitten ondanks zwaar lijden te overleven. Hun vitaliteit heeft er zelfs toe geleid, dat ondanks het geweld van de tien afgelopen jaren, de bevolking met een vierde is gegroeid.

Duizend jaar lang, langer dan welk ander volk in de geschiedenis, verdroegen de Vietnamezen als natie de overheersing van vreemdelingen: die van hun overmachtige bureaus uit China. Ze namen weliswaar geestelijke, culturele en bestuurlijke tradities van de Chinezen over, maar behielden hun eigen spraak, ras en identiteit.

Daarna lagen ze vele eeuwen met hun andere bureaus overhoop: met de Thai's, de Khmers en de Laotianen. Ze weerstonden stormlopen van Mongolen en invallen van zeerovers. Ze voerden hun oorlogen met grote wreedheid: ze beoefenden de tactiek van de verbrande aarde, ze roeiden de tegenstanders uit, met geweld dwong men de tegenstanders tot assimilering.

Aan oorlog en geweld kwam geen einde toen de Fransen voet aan wal zetten in Indo-China en dit vruchtbare tropische gebied bij hun koloniale rijk inlijfden. De regering in Parijs, de gouverneur-generaal van de „Union Indochinoise“, de oppermachtige „Banque de l'Indochine“ en de Franse „colons“ persten het veroverde Verre Oosten uit als een overrijpe vrucht. Indo-China, van nature rijk, verkommerde binnen enkele tientallen jaren.

Alcohol

Het opium- en alcoholmonopolie van de koloniale machthebbers ruïneerde hele delen van het Vietnamese volk. Nog in 1940 zette de Franse staat in Indo-China 71.470 kilo pure opium af.

Wat alcohol betreft — vooral de goedkope Algerijnse rode wijn en de schadelijke absint — legde de regering de Vietnamezen minimale gebruiksquota op. Zo verordonneerde het gouvernement in Hanoi in 1934 dat een dorp van 1500 inwoners per maand 800 liter aan alcoholische dranken moest verbruiken; werd er minder verbruikt dan moesten er stevige boetes worden betaald.

Opstanden eindigden altijd in bloedbaden. In 1916 werden er op het strafeiland Condor, voor de monding van de Mekong, 16.000 Vietnamezen onthoofd. Dat verklaart waarom de meeste Vietnamezen in 1969, toen de wereld ontzet kennis nam van de slachtingen bij My Lai, hun schouders ophaalden: zoiets komt in oorlogstijd voor.

Voor het voorlopige einde van de Franse koloniale heerschappij over Indo-China zorgde nazi-Duitsland. Begin 1941 verbood de Duitse wapenstilstandscommissie de regering van het Frankrijk onder leiding van marschalk Pétain elke militaire troepenverzending naar Indo-China, dat hierdoor bijna weerloos overgeleverd werd aan de Japanse invasielegers.

Voordat de Fransen, na de nederlaag van Japan, terugkeerden, kenden de gekweldde Vietnamezen nog andere bezetters: in het zuiden landden — volgens een overeenkomst van de grote vier — Britse Gurka-eenheden, die het gebied echter snel overleverden aan troepen van generaal de Gaulle.

't Noorden, zo was de bedoeling, zou worden bezet door Chinese eenheden van Tsjang >

Saigon: broedplaats van misdaad en ziekten

Kai-tsjek. Maar deze had zijn legers nodig voor de strijd tegen de communisten van Mao Tsetoeng; hij liet Tonkin bezetten door de troepen van benedeider Loe Han, de „warlord” uit de Chinese provincie Joenan. De horden van Loe Han vielen Vietnam plunderend en moordend binnen en gingen zo roofzuchtig te werk dat tegen het einde van 1945 in de delta van de Rode Rivier minstens één miljoen mensen van honger omkwam — ongeveer net zoveel als er tijdens de Amerikaanse interventie crepeerden.

Victor Hugo

De Fransen kochten de terugtocht van benedeider Loe Hang met goud. Vietnamese collaborateurs van de Chinese „warlord” werden door de patriotten uit de geleerden van Ho Tsjj Minh levend, tot aan hun nek, in de grond gestopt, waarna men er met een eg overheen ging.

Op de kortstondige hoop op zelfstandigheid voor Vietnam, wat de nationalist en communist Ho Tsjj Minh in Parijs in 1946 probeerde te bereiken, volgde de eerste Indo-chinese oorlog.

Die begon in november 1946. Toen werd de havenstad Haiphong beschoten door de zware Franse kruiser „Suffren”. Zesduizend Vietnamezen, voornamelijk burgers, kwamen om het leven.

Krap acht jaar later was deze oorlog afgelopen toen Ho's bataljons hun vlaggen hesen op de puinhopen van het Franse bolwerk in het oerwoud bij Dien Bien Phoe, dicht bij de grens met Laos.

Wat toen resteerde was een zwaar gehavend (meer dan één miljoen doden), verdeeld, met vluchtelingen overspoeld land. In hun ellende zochten vele Vietnamezen hun toevlucht bij activistische sekten, zoals de Cao Dai, de Hoa Hao en de Binh Xuyen, die elk hun eigen oorlogjes uitvochten. Deze broederschapen kwamen tegemoet aan de neiging van de Vietnamezen naar het mystieke en het bovennatuurlijke.

De Cao-Daisten vereren — onder anderen — Boeddha, Jezus en Victor Hugo. Maar daarnaast bedrijven ze politiek. Direct na de terugtocht van de Japanners — die hun wapens achterlieten — vormden ze een krachtige, militaire organisatie, die het tegen de Fransen opnam, maar ook tegen de Viet Minh van Ho Tsjj Minh.

Grand Monde

De sekte van Hoa Hao is genoemd naar de geboorteplaats van haar oprichter, Huynh Phoe So. De Hoa-Hao-isten wortelen in het

boeddhisme en rekenen zich politiek tot de sociaal-democraten, reden voor de communisten om So in 1946 te onthoofden.

Beide sekten, die eens een aanhang van miljoenen volgelingen hadden, zijn tegenwoordig nog actief in de Mekongdelta.

Allang vernietigd is de derde groep, de Binh Xuyen, die veel meer een georganiseerde misdadigersbende was dan een religieuze sekte. Deze maffia van Saigon dreef ondermeer het grootste borddeel ter wereld, de met speelzalen uitgeruste „Grand Monde” in de Chinese wijk Tsjolon. Er woonden indertijd zo'n 4000 prostituees. Nu nog kunnen vroegere leden van het vreemdelingenlegioen opwindende verhalen vertellen over die tijd in „Grand Monde”.

Het was de Zuidvietnamese dictator Ngo Dinh Diem, die de Binh Xuyen uitroeide.

De Amerikanen, die in 1955 de taak van de Fransen overnamen, hebben van meet af aan in Vietnam fout gedaan wat maar fout gedaan kon worden.

Hun militaire deskundigen hieven de door de Fransen opgerichte „mobiele eenheden” van het Vietnamese leger op en formeerden in plaats daarvan zwaarbewapende, gemechaniseerde divisies naar Amerikaans voorbeeld. Die kunnen voor veel dingen goed zijn, maar niet voor de bestrijding van Ho Tsjj Minh's guerrilleros, die het land wilden herenigen. Steeds sneller stropelden de Verenigde Staten naar hun ergste oorlog, die ten slotte catastrofaal voor hen werd.

De Amerikanen ontwortelden de bevolking, beroofden haar van haar sociale zekerheden. Families werden verscheurd en dorpsgemeenschappen, die in de loop van eeuwen waren ontstaan, werden vernietigd (families en dorpsgemeenschappen, beide fundamenten van het Vietnamese leven), om het inrichten van „veilige verdedigingsdorpen” mogelijk te maken.

Rijst

Na het stichten van „strategic hamlets” en vervolgens de „new life hamlets” is men ten slotte tot de derde generatie van de „really new life hamlets” geraakt, gewapende dorpen, die geen enkele zekerheid verschaffen, alleen maar nieuwe ontevredenheid en ellende opleveren.

Het zogenaamde „Phoenix-Programm”, dat in 1967 werd verzonden, zou het platteland moeten pacificeren. Het werd een meedogenloze uitroeiingscampagne, waarbij ten minste 84.000 mensen, van wie men vermoedde dat ze met de Vietcong sympathiseerden, vermoord.

Bijna vijf miljard dollar (van de in totaal bijna 140 miljard die Vietnam de Amerikanen heeft gekost, een bedrag, dat volgens een Amerikaanse econoom voldoende zou zijn geweest om elke Vietnamees aan een huis en de benodigde huur te helpen) stroomde naar Saigon als economische hulp. Het resultaat is een kommerkelijke economische situatie. Er is op het ogenblik in Zuid-Vietnam geen enkel industrieel complex van enige betekenis. Afgezien van een Japanse elektro-industrie, een paar betonfabrieken en wat spinnerijen en weverijen bestaat er zo goed als geen industriële bedrijvigheid. Maar dat niet alleen: Vietnam eens een belangrijk rijst-exporterend land moet nu rijst invoeren; de rubberexport is sinds 1950 met 90 procent gedaald.

Het afgelopen jaar exporteerde Vietnam voor ongeveer 40 miljoen gulden aan goederen. De invoer bedroeg meer dan 2 miljard. Dat betekent de slechtste handelsbalans van alle staten ter wereld.

Maar in tact gebleven is de Vietnamese identiteit en de Vietnamese stijl van leven. Enerzijds wilden de Amerikanen zich niet als pure kolonialisten, zoals de Fransen, gedragen. Anderzijds beschouwden zij de bruine „gooks”, de „dinks”, de „nugents” niet als mensen zoals zij. En zo bleef de Amerikaanse invloed maar oppervlakkig, reikte de coca-colacultuur nauwelijks tot buiten de poorten van de militaire bolwerken.

President Thieu, die graag zijn heil zoekt bij astrologen als hij belangrijke beslissingen moet nemen, volgt liever de Vietnamese traditie dan de Amerikaanse democratische spelregels bij 't uitoefenen van zijn macht. Met corruptie, terreur en nepotisme — in Vietnam veelal beschouwd als een natuurlijke loyaliteit jegens de familie — schraagt hij zijn machtsapparaat. In elke provincie, in elk district zitten betrouwbare mannen van Thieu.

Waterbuffel

De ontmoeting met de Amerikaanse technologie heeft — afgezien van enkele economisch-technische kanten — nauwelijks sporen achtergelaten bij de Vietnamezen, veel minder in ieder geval dan het koloniale bewind van de Fransen.

Als ze ziek zijn verlaten ze zich eerder op tovenaars dan op artsen. Rijstwijjn met Chinese kruiden, die in diervlijke embryo's zijn gefermenteerd, geldt naast slangenwijjn nog als het beste versterkingsmiddel. Als seksueel stimulerend middel wordt rijstwijjn en slangenwijjn hoogstens overtroffen door pasgeboren witte muizen, waarvan de moeder tot voor het zevende geslacht uitsluitend gevoerd is met een bepaalde plantewortel. Of door apehersen, die uit de schedel van een nog niet helemaal dood dier worden gelepeld.

Zij geloven aan tekens, die wijzen op geluk en ongeluk. Zij geloven vooral in de dieren-symbolen van de Chinese maanden. Daarvan uitgaande staat de Vietnamezen geen ongunstig jaar te wachten. Op 3 februari begint het maandjaar van de waterbuffel — een dier dat de Vietnamezen hoog aanslaan. De waterbuffel is sterk, betrouwbaar, vredelievend en heeft een groot uithoudingsvermogen. Maar soms breekt-ie los.

PRINS NORODOM SIHANOEK

CAMBODJA TUSSEN HAMER EN AANBEELD

Prins Sihanouk struikelde over eigen zig-zag koers

AMSTERDAM, februari — Van de Indochinese staten lijkt Cambodja het sprekendste voorbeeld van hoe een land door buitenlandse inmenging in een puinhoop dreigt te veranderen. De grote stroomversnelling kwam na de afzetting van prins Sihanouk (18 maart 1970). Toen eind april de Zuidvietnamese en Amerikaanse invasie vanuit het oosten een algemene strijd deed ontbranden, dreigden de Cambodjanen zelf tussen hamer en aanbeeld verpletterd te worden.

Maar het zou al te simplistisch zijn de problemen van Cambodja te dateren vanaf de Amerikaanse-Vietnamese invasie. Daarvoor waren te veel dingen gebeurd, die bijna onherroepelijk moesten leiden tot de grote ommekeer in het voorjaar van 1970 en die onverbreeklijk zijn verbonden met het solo-optreden van prins Sihanouk vanaf zijn kroning op 29 oktober 1941 tot „Norodom Sihanouk Varman” wat ongeveer wil zeggen, „Norodom, de victorieuze leeuw, beschermd door Boedha”.

Het is het wisselvallige karakter van de „leeuw” die in zo'n belangrijke mate ook de grilligheid van het lot der Khmers heeft bepaald. Uit het begin van de jaren vijftig stammen de eerste openlijke activiteiten van het rode verzet, die er onder meer de oorzaak van waren dat de verkiezingen voor een nieuw parlement moesten worden uitgesteld tot 1 september 1951.

In Laos was (zoals gemeld) de oprichting van de Laotiaanse linkse verzetsbeweging (Lao Issara) een navolging van Ho Tsj Minh Vietnam, die de Fransen uit Indo-China verdreef. Hetzelfde beleid werd gevolgd ten aanzien van Cambodja, nadat Ho Tsj Minh in 1950 als ideaal had gesteld: „Breng de revolutie naar de Mekong”.

De Noordvietnamese communistische partij, de Lao Dong, hield haar eerste congres in februari 1951,

de Khmers de eerste beginselen bijbrachten van de gewelddadige revolutie als middel tot de nieuwe maatschappij.

Voor dat doel werden in de loop der jaren vijftig ook een tweeduizendtal Khmer-kaders opgeleid in Hanoi. Volgens een kaderlid dat later overliep naar het republikeinse bewind, zouden een vijfhonderd van zijn kameraden tijdens de terugkeer uit Hanoi naar Cambodja via de Ho Tsj Minh route zijn gesneuveld door de Amerikaanse bombardementen.

Sihanouk, voor vrienden de goddelijke vader des vaderlands, die men met de eretitel „Monseigneur” aansprak, voor vijanden de kinderlijke clown en voor de meeste buitenstaanders een verlicht despoot, zag iedere vorm van kritiek of openlijk verzet in zijn land als persoonlijke aanval waartegen hij militaire maatregelen nam. Deze werden trouw uitgevoerd door zijn militaire rechterhand, de toen in het buitenland nog onbekende Lon Nol.

Verzoek

Sihanouk, opperbevelhebber van de strijdkrachten, zou zijn premier Penn Noeth opdracht hebben gegeven in een brief aan Ho Tsj Minh te verzoeken, de Noordvietnamese troepen uit Cambodja terug te trekken. Hanoi reageerde niet op het verzoek omdat het zich vanaf het begin op het standpunt had gesteld, dat er geen reguliere Noordvietnamese eenheden in Cambodja zaten en dat degenen die het koninklijke Khmerleger aanvielen, soldaten waren van het Khmer „Volksbevrijdingsleger” (APKL).

De hele geschiedenis van Sihanouk en van zijn land kenmerkt zich door een gestage verslechtering, naar gelang het land steeds dichter naar de draaikolk van het Indochinese conflict werd gezogen en er tenslotte in ten onderging, ondanks het vaak pathetische verzet van de kleine koning die zich in alle bochten wrong om buiten het conflict te blijven.

De jaren vijftig van Cambodja

verlening een zekere welvaart ontstond in het land met toen nog slechts zes miljoen inwoners. Sihanouk werd door het volk op handen gedragen en dank zij zijn linkse ideeën werd veel aandacht besteed aan het welzijn van de massa, wat onder meer bleek uit verbeteringen op het platteland en de aanzienlijke uitbreiding van het onderwijs.

In de beginjaren bewees de neutraliteit van Cambodja ook zijn nut bij de hulpverlening. De Fransen bouwden een nieuwe zeehaven in het zuiden (het voormalige Sihanoukville) omdat de rivierhavent langs de Mekong de enige beperkte verbinding van de hoofdstad met de zee was. De Amerikanen legden de moderne weg aan van deze haven naar de hoofdstad. De Russen bouwden een hypermodern ziekenhuis met 500 bedden in Phnom Penh en de Chinezen kwamen later met een houtbewerkingsfabriek, een cement-, textiel- en papierfabriek. Maar de Amerikanen bleven met hun bijstand van 228 miljoen dollar in de periode van 1955 tot 1960 veruit de grootste hulpverleners in het land der Khmers. Een deel van deze hulp werd besteed aan de soldij en uitrusting van het koninklijke leger. Sihanouk had met de Amerikanen de afspraak gemaakt dat Cambodja uitsluitend oorlogsmateriaal uit de Verenigde Staten zou accepteren, een kwestie waar later moeilijkheden over zouden komen.

De zestiger jaren kenmerkten zich door de stroomversnelling van buitenlandse invloeden waar Cambodja steeds meer de dupe van werd en waar Sihanouk steeds wilder, wanhopiger en wisselvalliger op reageerde. Hij had zich steeds uiterst gevoelig getoond voor twee factoren. Ten eerste, deels geïnspireerd door de geschiedenis van Cambodja, voor de factor van Thais en Vietnamese imperialisme. Ten tweede voor de factor dat ieder incident door hem werd uitgelegd als een aanval op zijn persoonlijke positie en op zijn neutraliteitspolitiek.

Met nadruk moet vermeld worden dat de Verenigde Staten en de Aziatische bondgenoten Thailand en Zuid-Vietnam ook geen enkel ge-

waarschijnlijk opzettelijke minachting van Sihanouks eideloos herhaalde wensen om erkenning van Cambodja's eigen positie en identiteit, hebben de het afglijdingsproces alleen maar vernield. De overschillige houding van de Verenigde Staten en hun bondgenoten werd door Sihanouk als vijandig uitgelegd toen bleek dat de Khmer Serei, de zogenaamde beweging van vrije Khmers — een rechtse guerrilla onder leiding van een figuur die in de Japanse tijds premier had gefungeerd en angemoeid werd door de CIA — openlijk ondermijnende activiteiten en radiopropaganda voerde vanuit Thailand en

door H.C. Beynon

Zuid-Vietnam. Sihanouk, die in werkelijkheid geen enkel gevaar te duchten had van deze groep die, weinig ahang bezat onder de Khmers, buiten hun activiteiten niettemin uit als wapen tegen het Amerikaanse beleid.

Ernstiger werd de toestand toen Amerikanen en Zuidvietnamezen zich het recht toegigden om strafexpedities uit te voeren tegen Vietnamese guerrilleros die zich op Cambodjaans grondgebied terugtrokken. Uit deze periode stammen de bombardementen op Khmer-dorpen, waarbij vooral de bevolking het slachtoffer werd en die Sihanouk er toe brachten de betrekkingen met Washington in 1965 te verbreken.

De zig-zag koers van Sihanouk gold niet uitsluitend de Verenigde Staten en hun bondgenoten, maar ook de communistische wereld. Sihanouks uithalen naar de communisten waren echter voornamelijk voor binnenlandse consumptie bedoeld waar hij zijn positie door het linkse front bedreigd zag. Hij was en is ook nu nog ervan overtuigd, dat de Khmers geen communistische staat wensen. Maar in zijn buitenlands beleid voelde Sihanouk — genegerd door de Verenigde Sta-

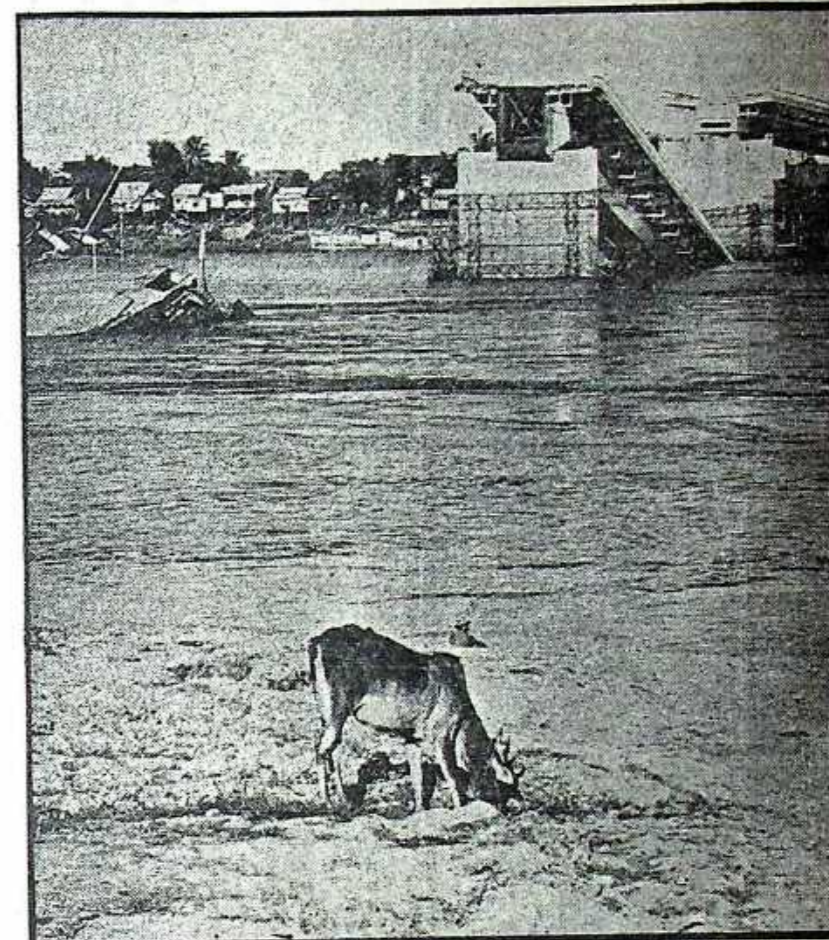
ten — kon alleen een linkse binnenlandse en een neutralistische buitenlandse koers met de zegen van Peking, voor de kleine Aziaten de enige uitweg zijn voor behoud van eigen identiteit. Sihanouk was wat dat betreft zijn tijd ver vooruit. De tragiek was, dat hij geen kans kreeg deze politiek te realiseren, omdat de grote machten om hem heen in een oorlog waren gewikkeld en geen neutralismen gedoogden.

Het is nog steeds niet duidelijk, of Sihanouk de activiteiten van Noordvietnamezen en het Bevrijdingsfront in latere stadia op Cambodjaans grondgebied heeft onderschat dan wel bewust heeft genegeerd. Hij heeft bij herhaling hun aanwezigheid ontkend en een ieder uitgedaagd om zelf te komen kijken. Op zijn aandrang kwamen in november 1967 drie Amerikaanse verslaggevers ook inderdaad kijken. Zij vonden een voortreffelijk gecamoufleerd basiskamp van de guerrilleros in Cambodja van waaruit een aanvoerweg over de grens naar Zuid-Vietnam voerde. Sihanouk geloofde het niet, althans formeel niet.

Men heeft als excuus voor Sihanouk aangevoerd, dat hij het gewoon niet kon weten, omdat de Vietnamese guerrilleros in volkomen onherbergzame en verlaten gebieden opereerden, waar in geen eeuw een soldaat van het koninklijk leger was gesignaleerd. Het was strategisch ook een ondoenlijke zaak om met een paleiswachter van 30.000 slecht geoefende en uitgeruste „protocol-soldaten” een lange grens van oerwoudgebied te controleren.

Steun

Het huidige bewind in Phnom Penh heeft in een voorlichtingscampagne om de afgezette en wegens „landverraad” ter dood veroordeelde Sihanouk in discrediet te brengen, materiaal gepubliceerd waaruit moet blijken dat Sihanouk ten eerste altijd heeft afgeweten van de Vietnamese activiteiten in Cambodja, ten tweede daar directe materiële steun aan heeft verleend bij hun acties tegen Zuid-Vietnam, en ten derde tegen binnenlandse communistische verzetsbewegingen als de

Dit zijn de restanten van een vrij nieuwe brug over de rivier de Tonle Sap, een zijrivier van de Mekong, in het noorden van Phnom Penh, nadat de brug in oktober vorig jaar bij een aanval van de Vietcong werd opgeblazen.

maakten naar de oostelijke provincies, waarbij Kompong Tsjam een belangrijk knooppunt was. Men spreekt over de „Sihanouk-route” in dit verband.

oorden ingericht voor de ernstiger gewonde strijders.

Rellen

De kritieke toestand werd aangewakkerd door anti-Vietnamese rellen, die uitmondten in een vernieling van de diplomatieke vertegenwoordigingen van Hanoi en van het Bevrijdingsfront. Excuses en schadevergoeding werden aangeboden en een uitgebreide telegramwisseling met Sihanouk volgde, zonder dat hij echter terugkeerde.

Volgens Sihanouk en zijn aanhangers zijn de rellen uitgelokt door agenten van de CIA. Neutrale waarnemers in Phnom Penh verklaarden, dat de toestand zo gespannen was dat er geen CIA aan te pas hoefde te komen.

In Moskou en Peking werd Sihanouk ervan op de hoogte gesteld dat het parlement en de koninklijke adviesraad op 18 maart unaniem hun vertrouwen in hem hadden opgezegd.

Sihanouk reageerde hierop in Peking met een verklaring dat hij „heilig, onkwetsbaar en voor het leven verkozen” was. Hij deed een beroep op alle verzetsgroepen (de Pathet Lao, de Noordvietnamezen, het Bevrijdingsfront en de Khmers Rouges) om onder zijn banier de strijd aan te binden tegen het bewind in Phnom Penh. Hij vormde daartoe onder meer een bevrijdingsbewind in ballingschap, waarin onder meer namen voorkwamen van leiders der Rode Khmers, van

Rustkuur

Deze gang van zaken zou wellicht nog eideloos door kunnen zijn gegaan, als Sihanouk er in was geslaagd aan twee factoren te voldoen: 1) een zekere mate van regeringsgezag en regeringsefficiëntie te handhaven in de gebieden die formeel nog onder controle van Phnom Penh stonden en 2) de economische toestand te verbeteren. Aan geen van beide voorwaarden werd voldaan, zodat het afglijdingsproces zeer werd versneld. Wanneer Sihanouk de toestand psychisch niet meer aankon, kreeg hij een inzinking en liet hij zich een rustkuur aanmeten in het plaatselijke ziekenhuis of in de rustoorden van Frankrijk.

De openbaringen van In Tam over de akkoorden tussen Sihanouk en de Vietnamese strijdgroepen zijn zo merkwaardig, omdat na nieuwe gewapende onlusten in de provincie Baitambang in maart 1967 (de maand van ondertekening van het akkoord met het Bevrijdingsfront) en in april het leger in actie kwam, waarbij een aantal kopstukken van de Rode Khmers werd gearresteerd of gedood.

Volgens de tegenwoordige versie van het bewind in Phnom Penh zou Sihanouk in een uitbarsting van re-

VERPLEGENDE EN VERZORGENDE BEROEPEN

Wij treden gaarne in contact met VERPLEEGKUNDIGEN die belangstelling hebben voor de functie van

HOOFD CHIRURGISCHE AFDELING

Deze afdeling omvat 72 bedden en 3 bedden voor intensive care patiënten.

Wij zoeken hiervoor ervaren verpleegkundigen, die over goede contacteullen organisatorische eigenschappen beschikken.

Stafopleiding en ervaring in een leidinggevende functie strekken tot aanwinst.

Voor sollicitatie en informatie kunt u zich wenden tot het Hoofd Personeelszaken, tel. 01600-22000, toestel 2115.

STICHTING

gelegen aan de St. Pieterstraat in het hart van

Bejaardencentrum „Molenhof“

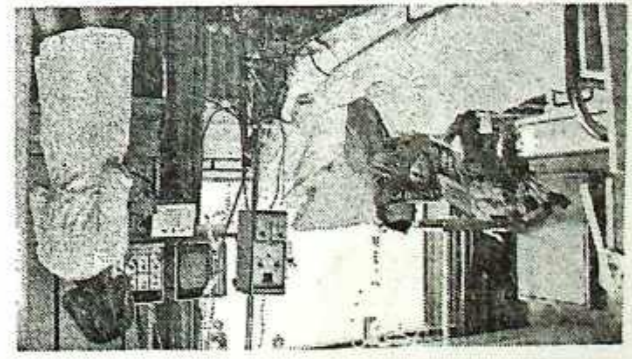
Op enkele afdelingen van ons nieuwe Bejaardencentrum zijn nog interessante vakatures voor

afdelingshoofd in de rang van eerste bejaardenverzorgster

Gewenst is ervaring in of geschiktheid voor het geven van leiding. Leeftijd bij voorkeur tussen 22 en 30 jaar.

De Algemene Burgerlijke Pensioenwet is van toepassing. De AOW/AWW-premie is voor rekening van de werkgever.

Mondelinge of schriftelijke sollicitaties bij de Personeelsdienst van het Burgerlijk Armbestuur, Abtstraat 2, Maastricht (telefoon 043-10541).

Het academisch ziekenhuis roterdam werkt op hoog niveau

Hoog is er ook het niveau van de stafverpleegkundigen

Van de vele specialismen die er in het academisch ziekenhuis roterdam zijn, neemt het academisch ziekenhuis roterdam een voorbeeld te geven, van academiepleegkundigen. Zo kan, om een voorbeeld te geven, van patiënt is, zo belangrijk is dit ook voor de verpleegkundigen. En dat geldt dan bovendien voor de stafmedewerkers. Zij zijn hier optimaal betrokken bij de vooruitgang van de geneeskunst. Sterker, zij maken er, als het op de praktijk aankomt, deel van uit. Daarom, wordt de zorg binnen het academisch ziekenhuis roterdam ten uitvoer wordt gebracht. Dit alles typeert het hoge niveau, waarop de gezondheidszorg binnen het academisch ziekenhuis roterdam ten uitvoer wordt gebracht.

Van de vele specialismen die er in het academisch ziekenhuis roterdam zijn, neemt het academisch ziekenhuis roterdam een voorbeeld te geven, van academiepleegkundigen. Zo kan, om een voorbeeld te geven, van patiënt is, zo belangrijk is dit ook voor de verpleegkundigen. En dat geldt dan bovendien voor de stafmedewerkers. Zij zijn hier optimaal betrokken bij de vooruitgang van de geneeskunst. Sterker, zij maken er, als het op de praktijk aankomt, deel van uit. Daarom, wordt de zorg binnen het academisch ziekenhuis roterdam ten uitvoer wordt gebracht.

Van de vele specialismen die er in het academisch ziekenhuis roterdam zijn, neemt het academisch ziekenhuis roterdam een voorbeeld te geven, van academiepleegkundigen. Zo kan, om een voorbeeld te geven, van patiënt is, zo belangrijk is dit ook voor de verpleegkundigen. En dat geldt dan bovendien voor de stafmedewerkers. Zij zijn hier optimaal betrokken bij de vooruitgang van de geneeskunst. Sterker, zij maken er, als het op de praktijk aankomt, deel van uit. Daarom, wordt de zorg binnen het academisch ziekenhuis roterdam ten uitvoer wordt gebracht.

Cambodjanen, die verdacht worden van sympathie voor Noord-Vietnam en de verdreven prins Sihanoeok, zijn door regeringstroepen achter prikkeldraad opgesloten.

Missie

De Vietminh maakte geen geheim van het doel, want in een radiouitzending in april 1953 verklaarde zij: „De Lao Dong en het Vietnamese volk hebben als missie een revolutie te ontketenen in Cambodja en Laos. Wij Vietminh zijn gezonden om de revolutie te dienen en een eenheid te vormen van Vietnam, Cambodje en Laos.“ Die uitspraak was bedoeld om een verklaring te geven voor de aanwezigheid van Vietminh-eenheden in Cambodja. (Tegenwoordig spreekt men van de gecombineerde eenheden van de Vietcong en Noordvietnamezen).

Ter voorbereiding van de revolutie waren Vietnamese communisten reeds in 1949 als voorlopers ingezet in de gebieden langs de grens met Vietnam, langs de kust van Cambodja en in delen van de rijkprovincie Battambang (grenzend aan Thailand). Zij inspireerden nationalisten tot de vorming van verzetsgroepen, beter bekend als de Rode Khmers en in deze beginjaren was de samenwerking tussen Rode Khmers en de Vietminh zeer nauw. Het waren de Vietminh-kaders, die

... van de Cambodjaanse positie zou kunnen blijken. Deze mateloze en ken tot de communistische wereld, met name Ch... In zijn opvatting

... rode khmers, een doeltreffende verzoeningsactie heeft ingezet.

Het zijn ernstige beschuldigingen, waarop Sihanoeok wellicht nog persoonlijk zal reageren in zijn binnenkort te verschijnen relaas over zijn afzetting („My War with the CIA“).

In het kader van deze beschuldigingen trekken publikaties de aandacht van een der belangrijkste politici en oppositieleiders in Cambodja. In Tam, Deze voormalige voorzitter van het parlement, voormalige leider van de belangrijke Democratische Partij en naar verluidt winnaar van de presidentsverkiezingen in juni vorig jaar indien Lon Nol die niet ten eigen voordele had gemanipuleerd, schrijft zijn memoires in een plaatselijk dagblad in Phnom Penh.

Dezer dagen schreef hij, dat Sihanoeok op 31 maart 1967 met het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront een geheim akkoord sloot en op 8 juni met Hanoi, waarin niet alleen de aanwezigheid van hun eenheden in Cambodja werd gelegaliseerd, maar tevens de aanvoer van belangrijke hulpgoederen via de haven Sihanoukville (nu omgedoopt in Kompong Som) voor de strijdgroepen werd vastgelegd. De afspraak hierbij was, aldus In Tam, dat tweederde van de hulpgoederen naar de Noordvietnamezen/Bevrijdingsfront gingen en eenderde voor Cambodja bestemd was.

Legio zijn de verhalen over de geheimzinnige transporten van vrachtwagens met opleggers die van Kompong Som de grote trek

zernij deze gelegenheid hebben aangegrepen om een uitgebreide zuiveringsactie in het gebied te ontketenen, waarbij hij persoonlijk de opdracht gaf tot executie van personen die verdacht werden Rode Khmers te zijn. Als er gebrek aan munitie zou zijn, aldus Sihanoeok, dan „moest men ze doodslaan om kogels te sparen“. Deze hetze ging door tot in 1968. Vooral vele boeren werden het slachtoffer. In diezelfde periode presteerde Sihanoeok het om zijn goede wensen te telegraferen naar het tribunaal van Bertrand Russell voor onderzoek naar oorlogsmisdaden in Vietnam, aldus de versie van Phnom Penh.

Tijdens een van zijn vele inzinkingen verliet Sihanoeok — op 4 januari 1970 — het land, voor een korte rustkuur in Frankrijk en voor bezoeken aan Oosteuropese hoofdsteden, Moskou en Peking. De situatie in Cambodja was kritiek en zeer gespannen, ook al omdat de vroegere harmonie tussen Khmers en de Vietnamese minderheid (geschat op een half miljoen op een totale bevolking van zeven miljoen) was verstoord door de gewapende schermutselingen tussen het Khmer-leger en de Vietnamese strijdgroepen.

Deze laatste hadden in de oostelijke provincies langzamerhand een autonoom oorlogsgebied geschapen met een netwerk van forten, wapenopslagplaatsen, munitiefabriekjes, reparatiewerkplaatsen, voedselvoorraden, ziekenhuizen en opleidingscentra voor rekruten. Verder naar het westen, ten noorden van de grote meren, hadden zij herstellings-

ren in opdracht van Sihanoeok in 1967 „opgeruimd“. Het koninkrijk werd 30 april 1972 vervangen door de republiek. Overigens tot groot genoegen van een zeer belangrijk deel van het Khmer-volk. In de Cambodjaanse hoofdstad was men het over één zaak eens: de overgang van koninkrijk naar republiek. Allen zijn ervan overtuigd, dat de Khmers in het algemeen en zeker de jongere generatie en de intellectuelen volledig achter het principe van de republiek staan.

Prins Sihanoeok is nu in Peking de gevierde gast en heeft zichzelf tot leider van de gehele verzetsbeweging in Cambodja gekroond. In Phnom Penh is men ervan overtuigd, dat Sihanoeok zichzelf weer schromelijk overschat en daardoor niet in de gaten heeft dat Peking hem zorgvuldig opkweekt als eventuele marionet in een politieke regeling voor Cambodja. Men is ervan overtuigd, dat zodra Sihanoeok voor Peking geen waarde meer heeft of weer eigenzinnige neigingen vertoont, hij hetzelfde lot zal ondergaan als de Vietnamese ex-keizer Bao Dai (thans beheerder van een restaurant in Parijs). Hij wordt dan in de vergetelheid weggedrukt. (slot volgt)

Amerika wil vrede in Laos

Vandaag contact Saigon met Bevrijdingsfront

7300

SAIGON, 3 febr. (NYT, Reuter, AP, UPI) — Tijdens een nieuwjaarsrede heeft de Zuidvietnamese president Njoejen Van Thieu aangekondigd dat Zuid-Vietnam niet later dan zes februari politiek overleg zal beginnen met het Bevrijdingsfront in Parijs. Hij heeft daartoe opdracht gegeven aan de Zuidvietnamese ambassadeur 'ham Dan Lam in Saigon verluidd, at het eerste contact vandaag in Pa's zal worden gelegd. Thieu deed n dringend beroep op de twee conolecommissies in Saigon om het eld in te gaan en het doden van lotnamezen te stoppen. Thieu bechuldigde met name de communisti-che delegatieleden in beide commissies.

Thieu zei, dat de communisten geen land hebben en geen bevolking en daarom proberen de onderhandelingen te rekken om zichzelf de tijd te geven een politieke en militaire macht op te bouwen om het hoofd te bieden aan de politieke nederlaag die Thieu voor hen voorspelde bij de verkiezingen. Zuid-Vietnam had geen reden het bestand te schenden, aldus Thieu. Na 18 jaar oorlog wil niemand meer oorlog.

Onze regering heeft nu de controle over 99 procent van de bevolking en het grondgebied. Daarom willen de communisten het gesprek met de regering van Zuid-Vietnam uitstellen; zij willen meer grondgebied en mensen onder controle krijgen voor de verkiezingen.

Thieu zei dat het dringendste probleem voor de regering nu de versterking van haar politieke macht is. „Deze kwestie wordt besproken met de vertegenwoordigers van politieke, sociale, religieuze organisaties en het volk, in een poging de vijand het hoofd te bieden en de overwinning te behalen in de politieke strijd.”

Thieu kondigde nog aan dat de regering een opbouwprogramma heeft opgesteld voor de eerste zes maanden van het nieuwe „jaar van de buffel”. Het gaat om de bevolking van 17 miljoen zielen, inclusief een miljoen vluchtelingen en om de wederop-

Voorzitter Mao Tse Toeng (links) drukt hartelijk de handen van de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken Ngjoejen Doej Trinh, terwijl de Noordvietnamese vredesonderhandelaar Le Doek Tho lachend toekijkt. De Vietnamezen dankten Mao voor de Chinese hulp. Zij waren eregasten op een grote bijeenkomst ter viering van de vrede.

bouw van vernielde steden als Kwang Tri, An Lok, Kontoem en tientallen dorpen en gehuchten.

Thieu die voor de televisie sprak was gekleed in nationaal costuum. In Saigon werd op grootscheepse schaal door de bevolking het Tet nieuwjaar ingevoerd. Militairen schoten 's avonds kleurige lichtkogels af als een soort van vuurwerk.

De regering van Noord-Vietnam heeft geprotesteerd tegen de bestand-schendingen door Zuid-Vietnam en de Verenigde Staten. Zij waarschuwde voor de gevolgen van een dergelijke politiek.

De militaire controlecommissie komt pas zondag weer bijeen voor nadere besprekingen. Bij het overleg van gisteren werd weinig vooruitgang geboekt behalve over de kleur van de vlag. Zuid-Vietnam en Ameri-

het telegram stuurde, wordt vandaag in Vientiane verwacht voor het geheime overleg tussen de neutralistische regering en de Pathet Lao. Vandaag wordt in Vientiane ook de Amerikaanse vice-president Agnew verwacht op zijn reis door Zuidoostaziatische landen.

Amerikaanse druk

Volgens welingelichte regeringskringen in Vientiane oefenen de Verenigde Staten druk uit op de regering van Soevanna Phoema om zo snel mogelijk tot een akkoord te komen met de Pathet Lao, ondanks het risico dat geen waterdichte garanties zijn te krijgen. De Amerikanen hebben er op gewezen, dat zij moeilijk nog langer kunnen doorgaan met het bombarderen van de Ho Tsjih Minh-route, zeker niet langer dan medio februari.

de communisten werd afgewezen als een vlag van overgave. Zij suggererden rood, dat door de Zuidvietnamezen werd afgewezen als een communistische kleur. Men kwam tenslotte tot een kleurcompromis: oranje!

De internationale bestandscommissie die al dagen achter is op het schema, kan niet in actie komen alvorens de militairen het eens zijn geworden. Men verwacht nu binnen twee tot vier dagen pas tot werkelijke controle op de naleving van het bestand te kunnen komen.

Het Zuidvietnamese commando maakte bekend dat de gevechten sterk zijn afgenomen. Men kwam met een gewijzigde lijst van doden. Sinds het bestand vorige week zondag, aldus de nieuwe cijfers, zijn 1.357 schendingen gesignaleerd. De Noordvietnamezen en Vietcong verloren 3.338 man die sneuvelden en 124 man die gevangen werden genomen, Zuidvietnamese verliezen: 539 gesneuveld, 2.124 gewond en 262 vermist, 17 burgers zijn gedood en 111 werden gewond, aldus de woordvoerder van Saigon.

Guerrilla in Cambodja

De guerrilla in Cambodja is vrijdag op verschillende plaatsen opgeblaaid. Van verschillende sectoren werden nieuwe aanvallen gemeld van verzetsstrijders. Dit heeft de hoop doen vervliegen, dat het eenzijdige bestand van de regering een positieve reactie zou krijgen van de verzetsbeweging. Ook is twijfel ontstaan aan geruchten in Parijs als zou de verbannen leider Sihanoeek zijn volgelingen hebben opgedragen om het vuren te staken.

Sihanoeek die in Hanoi zit, heeft van de Noordvietnamese regering alle steun gekregen waarbij onder meer is toegezegd dat Hanoi uitsluitend de regering in ballingschap van Sihanoeek erkent als wettige regering van Cambodja. Voorts wordt alle hulp toegezegd aan de Cambodjaanse communisten.

De verzetsbeweging in Laos, Pathet Lao, heeft in een telegram aan de regering in Vietiane aangedrongen op een onmiddellijk staken van het vuren. Een van de topleiders van de Pathet Lao Phoemi Vongvitsjiet, die

met Le Doek Tho de garantie hebben gekregen dat de Noordvietnamese eenheden zich uit Laos zullen terugtrekken. De vrees van de Laotiaanse militairen is, dat zij het tegen de Noordvietnamezen zullen afleggen als de Amerikaanse bombardementen worden gestopt.

Op grootscheepse wijze is in Peking de vrede in Vietnam gevierd. De Chinese leider, Mao Tse Toeng ontving Le Doek Tho en de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken Ngoejen Doej Trinh die Mao kwamen danken voor de Chinese hulp. Mao bedankte op zijn beurt de Noordvietnamezen, omdat „u meer dan tien jaar lang hebt gestreden tegen het Amerikaanse imperialisme“.

Er werd verder een massabijeenkomst gehouden van 10.000 Chinezen, waarbij Le en Ngoejen de eregasten waren. Premier Tsjoek En Lai was aanwezig bij de ontvangst van Mao en de massabijeenkomst. Le Doek Tho hield een rede waarin hij onder meer zei: „Onze volken in beide delen — Noord en Zuid — moeten nog een harde en ingewikkelde strijd leveren voordat wij ons doel kunnen bereiken van de opbouw van een vredelievend, verenigd, onafhankelijk, democratisch en welvarend Vietnam“. Hij voegde er aan toe dat de „militaristische en fascistische machten“ in Zuid-Vietnam hun pogingen nog niet hebben opgegeven om de vrede te saboteren.

Zie ook pagina 23

HARDHOUITIMPORTEUR

De reclameboeken brengen is el van zorg, maar visie. De adverteerders v **de VILK** geven bijk deze ruime mate te bezit

Nederlandse Spoorwegen

aan alle op zaterdag -

District, Engeland;

- v.m. f 198.-
- v.m. f 265.-
- v.m. f 269.-
- v.m. f 282.-
- v.m. f 285.-
- v.m. f 295.-
- v.m. f 297.-
- v.m. f 303.-
- v.m. f 314.-
- v.m. f 318.-
- v.m. f 357.-
- v.m. f 363.-
- v.m. f 365.-
- v.m. f 407.-
- v.m. f 467.-
- v.m. f 520.-

DEZEL
excursions,
825.-

samen met een collega de dragen voor de technis computersysteem, dat

defing van de laboratoria teem P 9202 in gebruik is.

RAAT 11

laboratoria

onder no 2477 van dit woninginrichting.

isiteur

bedrijf in de Randstad voor een

OKKER-1

De succesvolle kandidaat zal gelegenheid krijgen zijn motor-

- leidinggevende capaciteiten
- algemene kennis van vliegtuigmotoren (straalmotoren) en zomogelijk praktische ervaring.
- opgedaan bij de organisatie en/of uitvoering van motoronderhoud.
- zin voor administratieve ordeffikheid
- uitstekende contact-eigen-schappen
- gedegen kennis van de engelse taal.

kennis motoren specifieke brengeer Hij zal z ving va moeten Belangs tatiebre aan de postbu Voor r bellen

Leider Motoren groe

PROF. DUISENBERG OVER DEFENSIEBUDGET AMERIKA:

„Na Vietnam geen ommekeer”

(Van onze speciale verslaggever)

AMSTERDAM, 3 februari

„Niets wijst eron, dat het einde van de oorlog in Vietnam ook in de Amerikaanse defensie-uitgaven een drastische ommekeer heeft teweeggebracht. Van groot-scheepse bezuinigingen is in ieder geval op korte termijn geen enkele sprake. Defensie blijft vragen.” Dit is de conclusie van de Amsterdamse hoogleraar in de macro-economie, prof. dr W. Duisenberg, na het bekendworden van de nieuwe Amerikaanse begroting in het begin van deze week.

Prof. Duisenberg (lid van de Partij van de Arbeid) maakt als kandidaat-minister van financiën deel uit van het alternatieve kabinet-Den Uyl. Hij heeft zich lange tijd beziggehouden met de bestudering van de economische gevolgen van de bewapeningswedloop.

Zijn proefschrift in 1965 bevatte een studie van de economische gevolgen van ontwapening. Hij maakte deel uit van een commissie van 14 deskundigen, die op verzoek van de Verenigde Naties de bewapeningswedloop aan een economisch onderzoek onderwierpen.

Volgens prof. Duisenberg kan na de beëindiging van de Amerikaanse oorlogvoering in Vietnam gesproken worden van een „kleine inkrimping” van het defensie-budget. „De defensie-begroting voor het komende fiscale jaar is toch weer hoger dan het voorgaande jaar. Maar er zit, als we rekening houden met de inflatie, wel enige beperking in de defensie-uitgaven. Op een bedrag van rond 80 miljard dollar, dat Amerika aan de defensie uitgeeft, betekent zo'n reële beperking echter geen wezenlijke ingreep in de economie als geheel.”

„Er zijn ook nog geen tekenen, dat de Amerikaanse defensie-uitgaven in de toekomst relatief belangrijk naar beneden zullen gaan. Amerika besteedt op het ogenblik ongeveer zeven procent van zijn totale nationale product aan defensie. Dat zal nu wel iets teruglopen na Vietnam en gezien de nieuwe begroting, waarin nog een groot stuk naweeën van de Vietnamse oorlog zit verwerkt. Stel dat dit percentage in de buurt van 8½ komt

Prof. Duisenberg: Bewapeningswedloop economisch zinloos.

veau van vóór Vietnam 1964: 2.2 miljoen man, dat wil zeggen 370.000 man minder dan in 1964 en anderhalf miljoen man minder dan de piek in 1968. Dat zullen allemaal beroepsmilitairen zijn en die worden nu eenmaal beëindigd hoger beloofd dan dienstplichtigen. Daarnaast gaat ook in de Verenigde Staten de inflatie door, zij het veel minder snel dan bij ons. Je moet daarom toch weer rekening houden met een prijsstijging van 3 tot 4 procent en dat is op een bedrag van 80 miljard dollar al weer zo'n 2 miljard dollar. Alleen de inflatie zou dus haast al de toeneming van de defensie-uitgaven verklaren.”

de populaire toer wilt, wordt vaak gesteld, dat je eens moet denken, wat je allemaal voor het geld van één straaljager zou kunnen doen. Dit vind ik geen juiste afweging. Het gaat niet aan om één bepaald onderdeel van de overheidsbestedingen precies te gaan afwegen tegen een ander onderdeel. Op zichzelf kun je het betreuren, dat de Amerikaanse overheid niet diezelfde prioriteit aan bijvoorbeeld de sociale voorzieningen geeft als wij met name in Nederland wenselijk achten.”

„Behalve defensie en sociale voorzieningen zijn er tal van categorieën en overheidsbestedingen, die op het totaal aan middelen beslag leggen.

Uitgaven lijken onverminderd door te gaan

In de nieuwe Amerikaanse begroting, die president Nixon maandag aan het Congres presenteerde, staat Vietnam nog voor 2,9 miljard dollar op de lijst. Dit jaar werd voor Vietnam 7,3 miljard dollar uitgetrokken tegen 21,5 miljard dollar op het hoogtepunt van de oorlog in 1969.

De totale defensiebegroting is ondanks het wegvallen van Vietnam een record: 81,1 miljard dollar. Het vorige record werd gevestigd in 1945 in het laatste jaar van de Tweede wereldoorlog met 79,9 miljard dollar. Voor het lopende jaar kreeg defensie 76,1 miljard dollar.

De Amerikaanse begroting beslaat een totaal bedrag van 263,7 miljard dollar. Nixon verklaarde drastisch te willen bezuinigen en zette flink het mes in tal van projecten, vooral ook op het gebied van de sociale voorzieningen. Het Congres heeft zich scherp gezet voor fikse kritiek.

De wapenindustrie in Amerika gaat na Vietnam vooral bezighouden met de verdere ontwikkeling van de B-1 bommenwerper, de opvolgers van de B-52 en een vliegdekschip op atoombatterij. Sommige fabrieken schakelen gedeeltelijk over naar scheepsbouw en Boeing naar huizenbouw en massavervoer.

Prof. Duisenberg over de ontwapeningsonderhandelingen en besprekingen over troepenvermindering: „Het is ontmoedigend, dat de besprekingen zo verstandelijk langzaam gaan en er aan beide kanten nog zo ontstellend veel wantrouwen is. Dat wantrouwen wordt niet erg wegge-

„Een goed voorbeeld is wat er gebeurde, toen het Amerikaanse congres een paar jaar geleden besloot een supersonisch vliegtuig niet te bouwen. Dat betrof één fabriek, Boeing, die veel aan de defensiesector leverde. Die fabriek had geen plannen klaarliggen om iets anders te gaan doen, in de woningbouw bijvoorbeeld of in de ziekenhuisapparatuur. Op zeer korte termijn werden toen tienduizenden arbeiders ontslagen. Misschien zijn er bedrijven, die wel de plannen klaar hebben, maar ook dan zullen er ongetwijfeld nog veel aanpassingsmoeilijkheden zijn. Het is een problematiek, die te vergelijken is met de situatie in Limburg na de sluiting van de mijnen.”

Wat vindt u zelf van de hoogte van de defensie-inspanning?

Prof. D.: Ik wil geen percentage noemen voor wat ik aanvaardbaar acht. Daarover kan de economie niets zeggen. Je kunt globaal zeggen, dat de grote landen (Amerika, Rusland, Engeland, Frankrijk, Polen) allemaal tussen de vijf en zeven procent van hun nationale productie aan defensie besteden. In de kleinere landen, zoals Nederland, die voor een deel onder de paraplu van de grote landen leven, ligt dat percentage meer in de buurt van de drie tot vier procent, dus bijna de helft.”

„Als de Nederlandse regering de defensie uitsluitend zou baseren op het hebben van een paar kernwapens, die voldoende afschrikwekkende werking hebben, zouden wij wellicht met veel geringere defensie-uitgaven kunnen volstaan. Maar ik ben geen voorstander van zo'n politiek. Ik zou hier liever geen kernwapens hebben, maar ik ben ook geen voorstander van een onmiddellijk terugtrekken uit bondgenootschappen zoals de NATO, die wij hebben om gezamenlijk een defensie-apparaat in stand te houden.”

„Ik zou bovendien als econoom niet weten of terugtrekken ons enigerlei besparing zou opleveren. Dat betwijfel ik. Kijk naar een land als Zweden, dat dan buiten de bondgenootschappen staat, maar er wel degelijk een eigen defensie-apparaat en defensie-industrie op na houdt. Saab maakt behalve auto's ook militaire vliegtuigen (onder andere de Viggen). Zweden is een belangrijke exporteur van wapens en oorlogstuig.”

Wat is het beeld van de bewapeningswedloop, zoals dat naar voren is gekomen in de studie voor de Verenigde Naties?

Prof. D.: „De totale bewapeningsuitgaven in de wereld belopen zo'n 200 miljard dollar. Vier-vijfde van dat totaal wordt door vijf grote landen besteed. Amerika neemt alleen al met zijn 80 miljard bijna de helft voor zijn rekening. Rusland is duidelijk tweede met ongeveer 50 miljard. In Amerika is het relatieve aandeel van de defensie in de afgelopen vier, vijf jaar niet verder toegenomen.

te mogelijkheden zijn betrokken, zich vaak af in het gebied van de ontwikkelingslanden. Denk aan Vietnam. Verder kan men zich bedreigd voelen of zit men in een lang slepend conflict. Te bedenken valt ook, dat veel ontwikkelingslanden nog maar kort onafhankelijk zijn en het gevoel hebben, dat ze er een eigen defensie-apparaat op na moeten houden.”

„Een probleem daarbij vormen de wapenleveranties van grote landen als Amerika, Rusland en Frankrijk. Neem de enorme bommenvoorraad van Amerika. Daarin is een ontzaglijke technische know-how gestoken, terwijl de producten snel verouderen door de aan de bewapeningswedloop gekoppelde ontwikkeling van de techniek. Men zal dan proberen de verouderde spullen aan de kleine landen te slijten. Dat stimuleert de bewapening van de ontwikkelingslanden op grote schaal. De overheid heeft mij, toen ik betrokken was bij het UNO-rapport, gevraagd te proberen, dat aan dat probleem bijzondere aandacht zou worden geschonken.”

„Overall tracht men gevestigde landen te verdedigen tegen aanvallen van buitenaf. In Nederland, in Amerika, maar ook in Rusland en China, Ik dacht, dat er echter maar wemensen zijn, die het gebroeken weertje weer op willen spelde geloof wel degelijk, dat een defensector zin heeft, zolang we natistaten hebben. Ik ben niet zo uitom te zeggen: als wij de bewapening

„De stelling kan heel eer worden weerlegd. Zolang er veel is, wat we zouden willen, maar niet kunnen, omdat de len te beperkt zijn, zolang we voorbeeld de sociale voorzien veel verder willen uitbreiden gemeen een voortdurend co waarnemen tussen onze w voor de collectieve en partie sector, zolang is er geen enkele om één bepaalde bestedingsc rie eruit te pikken en te zeggen hebben we speciaal nodig vo conjunctuur. Dit neemt niet weg er natuurlijk zonder enige t een militair-industrieel complex staat, dat vaak een eigen lev gaan leiden en een vermeend e belang heeft bij het voortbesta een grote militaire sector.”

„Overall tracht men gevestigde landen te verdedigen tegen aanvallen van buitenaf. In Nederland, in Amerika, maar ook in Rusland en China, Ik dacht, dat er echter maar wemensen zijn, die het gebroeken weertje weer op willen spelde geloof wel degelijk, dat een defensector zin heeft, zolang we natistaten hebben. Ik ben niet zo uitom te zeggen: als wij de bewapening

Kurk

Kritische polemologen zijn van

is dicht bij wat andere grote landen aan hun defensie spenderen.

Inflatie

De regering-Nixon schrijft de verhoging van het defensie-budget vooral toe aan de inflatie, de gestegen kosten voor salarissen en pensioenen en de financiële consequenties van de invoering van een volledig vrijwilligersleger.

Prof. D.: „Ik geloof wel, dat dat de belangrijkste factoren zijn. Het aantal mannen onder de wapenen zal, zo wordt gezegd, uitkomen op het ni-

Han van Gessel

Je kunt je afvragen, waarom president Nixon niet van de gelegenheid gebruik heeft gemaakt en een flink stuk van de defensie-uitgaven naar bijvoorbeeld de sociale voorzieningen heeft overgeheveld.

Prof. D.: „Die gedachtengang, waarin een directe band wordt gelegd tussen twee overigens niet verwante soorten overheidsbestedingen, wijs ik af. Het wordt wel vaak gezegd, dat het zou moeten. Als je helemaal op

Wanneer dat totaal moet... afgewogen. Uit de Amerikaanse begroting blijkt, dat het relatieve aandeel van de defensie iets terugloopt. Datzelfde geldt voor de sfeer van de sociale verzekeringen. Maar daartegenover hebben maatregelen voor bepaalde research (met name het kankeronderzoek) en maatregelen tegen de watervervuiling toevallig wel bij Nixon een hoge prioriteit gekregen.”

Industrie

Wat gebeurt er met bedrijven, die in hoge mate afhankelijk zijn van opdrachten van het Pentagon? Moet de defensie-industrie een veer laten?

en Tsjechoslowakije.”

Prof. D.: „Ik geloof in eerste instantie op basis van deze defensiebegroting niet, dat er op enorme schaal omschakeling nodig zal zijn. Defensie blijft vragen. Ik weet, dat er al meer dan 10 jaar over wordt gepraat. Af en toe is aan bedrijven gevraagd, wat ze zouden doen, als de opdrachten uit het Pentagon zouden wegvallen. Of er plannen klaar lagen om de productie om te schakelen. In het algemeen was het antwoord erg teleurstellend: nee, geen plannen of slechts zeer vage ideeën.”

eerder iets verkleint, hetgeen vooral samenhangt met de langzame terugtrekking uit Vietnam. In de West- en Oosteuropese landen is het aandeel van defensie in het nationale produkt ongeveer constant gebleven.”

„De meest in het oog springende ontwikkeling is, dat de defensie-inspanning met name in de ontwikkelingslanden sneller omhoog gaat. Dat is uitermate betreurenswaardig. Het betreft meestal juist landen, die zich dat het minste kunnen permitteren, omdat andere behoeften dan bewapening zo oneindig veel dringender lijken. Voor veel van die landen is het echter wel verklaarbaar. Zo spelen de grote conflicten, waarbij ook gro-

oordeel, dat het kapitalistische systeem een bepaalde hoogte van defensie-uitgaven nodig heeft om zichzelf in stand te kunnen houden.

Prof. D.: „Die stelling heeft vooral vroeger in de marxistische literatuur nogal opgeld gedaan, hoewel men ook daar er langzamerhand vanaf is gekomen. Hier en daar duikt hij nog wel eens op. Met name Lenin heeft gezegd, dat kapitalistische economieën de bewapening nodig hebben als kurk om op te drijven. De bewapening zou een conjunctuur-stabiliserende factor zijn en ook de conjunctuur op een hoog niveau van werkgelegenheid houden. Dat is onzin.”

de anderen het vanzelf ook Daar geloof ik niet in.”

„Als politieke factoren gelijk maken, dat men z der bewapent, is het de de econoom om in de eers aan te tonen, dat daar geen enkele wijze de o ling of welvaart van een gevaar komt. Die angst nogal eens. De bewapening loop is economisch zinloos.”

en dan hebt u tenminste ook uw eigen auto bij de hand!

Met Shell

... kunt u
... en 7 tientjes
... n, per week,
... gseizoen,
... osta Brava?
... Met Shell

AR HET BUITENLAND

Indien u bent geïnteresseerd, kunt u schriftelijk of telefonisch contact opnemen met de afd. Personeelszaken, postbus 7163, Amsterdam, tel. 429833.

Wij bieden de medewerker, die een plezierig en goed collega is, in ons modern kantoorgebouw in de omgeving van de RAI (goed bereikbaar met het openbaar vervoer) een gevarieerde werkkring met een goed salaris.

- Een middelbare schoolopleiding
- Goede typevaardigheid
- Enige jaren kantoorervaring
- Enige jaren kantoorervaring
- Zo mogelijk enige kennis van de Franse taal.

Gezien de veelzijdigheid van de functie denken wij aan een kandidaat, die beschikt over:

- Het verzorgen van „direct mail“-prospectussen, documentaties e.d. sultaten.
- Het registreren en verwerken in maandoverzichten van de verkoopresultaten.
- dagelijkse contacten, zowel telefonisch als schriftelijk, met klanten (fabrikanten, assembleurs en importeurs) voor orderbehandeling, prijzen, inlichtingen.

Haar werkzaamheden zullen onder meer omvatten:

vrouwelijke administratieve kracht

Voor onze verkoopafdeling te Montage vragen wij een

de Boelelaan 30 Amsterdam-Buitenveldeert

MICHELIN

PERSONEELSAVERTENTIES

Verhouding Sihanoeek— Rode Khmers is slecht

PEKING (Reuter) — 'Ik trek mijn handen af van de gang van zaken, nadat Phnom Penh zal zijn bevrijd. Laat de Rode Khmers (Cambodjaanse communisten) de leiding van het land maar overnemen. Ik mag de Rode Khmers niet en zij waarschijnlijk mij niet, maar het zijn zuivere patriotten, geen marionetten van de Sowjet-Unie, China of Noord-Vietnam en ze zijn eerlijk en bekwaam. Hoewel ik boeddhist ben, geef ik de voorkeur aan een rood Cambodja, dat oprecht is en patriotischer dan een boeddhistisch Cambodja onder Lon Nol, dat corrupt is en een marionet van de Amerikanen'.

Aan het woord is het afgezette Cambodjaanse staatshoofd prins Norodom Sihanoeek, die in Peking wacht op de dag, dat hij naar Cambodja zal terugkeren. De prins is een gecompliceerd, emotioneel en rusteloos man. Hoffelijk en innemend als gastheer, maar vaak woedend op en ondoorgrondelijk (kwikzilverachtig is het meest gebruikte woord) voor zijn bondgenoten en blijkbaar haatdragend voor zijn vijanden.

Hij staat elke morgen om negen uur op, gebruikt geen ontbijt, hoewel hij de beschikking heeft over zeven koks en bidt, ondanks de atheïstische omgeving van Peking, een half uur in een kleine boeddhistische tempel binnen de hoge muren van zijn gerieflijke verblijf, het vroegere Chinese ministerie van buitenlandse zaken. Daarna leest hij drie Amerikaanse en drie Franse kranten, een Brits dagblad en een aantal tijdschriften en bestudeert een pakket informatie van buitenlandse persbureaus, dat beschikbaar is gesteld door de Chinezen en keurig wordt verzorgd door zijn vrouw. Vervolgens kruipt hij achter zijn bureau om brieven te beantwoorden van bekende en minder-bekende correspondenten, die hem vanuit de

hele wereld schrijven. Hij legt dan uit, wat hij denkt over de toekomst van zijn land — eens een 'oase van vrede' in Azië genoemd, maar thans het enig overgebleven gebied in Indo-China waar openlijk op grote schaal oorlog wordt gevoerd.

Maatstaven

Naar de maatstaven van Peking staat hij laat op, niet omdat hij lui is, maar omdat hij pas in de kleine uurtjes zijn bed opzoekt, als niets de rust in de Anti-imperialistische Straat verstoort behalve de voetstappen van de Chinese soldaten, die de wacht houden buiten zijn verblijf in de oude gezantschapswijk van de hoofdstad. 'Toen ik in Phnom Penh woonde ging ik nooit vroeg naar bed en ik kan er nu ook niet aan wennen', zegt de prins. Hij speelt vaak badminton tot een uur 's nachts na een avond, waarin hij staatsdocumenten heeft bestudeerd of gesprekken heeft gevoerd met ministers van zijn verbannen regering of met buitenlandse vertegenwoordigers.

Zijn dagelijkse routine verandert alleen, als hij in het buitenland reist. Op 5 juli keerde hij terug van een

reis langs elf Afrikaanse en Oosteuropese landen en morgen vertrekt hij weer voor een bezoek van drie weken aan Noord-Korea. Naar alle waarschijnlijkheid bevindt hij zich in de Noordkoreaanse hoofdstad Pjongjang, als de Amerikaanse presidentsadviseur Henry Kissinger begin augustus naar China komt voor besprekingen met de leiders in Peking over het vinden van een oplossing voor de Cambodjaanse oorlog.

Prins Sihanoeek heeft geweigerd Kissinger te ontmoeten en zegt dat hij geen vertrouwen heeft, dat de Amerikaanse bombardementen op 15 augustus worden stopgezet — de compromisdatum tussen president Nixon en het Congres over het beëindigen van de Amerikaanse luchtsteun aan de regering van president Lon Nol.

De prins staat naar zijn zeggen dagelijks in direct contact met zijn troepen in het veld, die worden geleid door het hoofd van de Rode Khmers, Khieu Samphan, en houdt vol, dat hij indien nodig jaren zal blijven vechten voor de overwinning.

Koord

De 50-jarige oud-monarch heeft in het verleden nauwkeurig een politiek koord gespannen tussen de Amerikanen en de communistische wereld om zijn boeddhistisch land zoveel mogelijk buiten de Indochinese oorlog te houden. Hij leeft in Peking sinds hij in maart 1970 via een staatsgreep werd afgezet nadat hij drie decennia de Cambodjaanse troontjes in handen had gehad.

Sihanoeek heeft tijdens zijn ambtsperiode een nauw contact onderhouden

Prins Norodom Sihanoeek

met China, en vooral met zijn persoonlijke vriend Tsjoek En-lai, ondanks de problemen die de Chinese culturele revolutie met zich bracht. Hij wist, dat vriendschap met China een waarborg was voor de veiligheid van zijn land, ingeklemd tussen machtiger buuren als Thailand en Vietnam. Zijn relaties met Moskou staan op een aanzienlijk lager niveau.

Sihanoeek heeft nu slechte herinneringen aan Phnom Penh en hij zal na de overwinning niet in de Cambodjaanse hoofdstad gaan wonen 'wegens haar karikaturen, haar leuzen en haar laster tegen mij.' Hij voegt eraan toe: 'Mensen van wie ik dacht, dat het mijn beste vrienden waren, verraadden mij en veroordeelden mij zelfs bij verstek ter dood als een verrader.' Hij is daarom niet geneigd tot verzo-

ning en belooft dat na zijn terugkeer Lon Nol en de andere leiders 'zullen hangen voor hun misdaden.'

Sihanoeek zou na de verdrijving van Lon Nol willen wonen in Angkor, de oude hoofdstad van Cambodja en symbool van de Khmer-cultuur in het westen van het land. Overigens maar voor zes maanden per jaar. Van de resterende zes zou hij er vier in het buitenland willen verblijven en twee in Peking, waar de Cambodjaanse gemeenschap op dit moment ongeveer 100 leden telt. Wellicht zou hij ook een maand willen uittrekken voor een verblijf in Pjongjang en nog eens een maand voor 'een bezoek aan mijn geliefde vriend Tito met wie ik een gemeenschappelijke liefde deel voor Brioni', Tito's eiland in de Adriatische Zee.

Trouw 19 juli 1973

Rotterdam zoekt contact met Haiphong

(Van een verslaggever)

De gemeente Rotterdam heeft besloten haar deskundigheid op het gebied van havenwerken ter beschikking te stellen voor het herstel van de Noordvietnamese havenstad Haiphong.

In de donderdag gehouden vergadering van de commissie van algemene zaken hebben de voorzitters van alle fracties in de Rotterdamse raad zich accoord verklaard met de door B en W opgestelde conceptbrief waarin aan het stadsbestuur van Haiphong de steun van twee ingenieurs van de Rotterdamse haven- en gemeentewerken wordt aangeboden. Voorts wordt daarin het uitwisselen van delegaties tussen de twee steden voorgesteld.

Bevolking betrekken bij vergaren middelen

Mede op aandringen van de communistische fractievoorzitster Heiltje de Vos werd besloten om, zodra de plannen tot steun bij het herstel van de belangrijkste Noordvietnamese haven in overleg met het bestuur van die stad concrete vorm hebben aangenomen, de Rotterdamse bevolking op grote schaal bij het vergaren van middelen voor die hulp te betrekken. Heiltje de Vos deed het voorstel om voor een dergelijke grootscheepse inzameling contact op te nemen met organisaties die op het punt

financiële hulp aan Vietnam grote ervaring hebben opgedaan, zoals het Medisch Comité en comité Jongeren voor Vietnam. Ook werd gesproken over mogelijkheden om het bedrijfsleven van Rotterdam bij de hulpverlening te betrekken.

De fractievoorzitters gingen donderdagavond accoord met het voorstel van burgemeester Thomassen om als gemeente rechtstreeks contact op te nemen met de Noordvietnamese zusterstad. Indien nodig kan dit contact gelegd worden via de Nederlandse ambassadeur in Peking of via de Japanse havenstad Kobe, waarmee Rot-

Vietnam-collectes in Brunssum en Heerlen

Vandaag wordt in Brunssum door een comité waarin politieke partijen en jeugdorganisaties zich hebben verenigd een grote geldinzameling voor Vietnam gehouden.

De opbrengst van de collecte zal ter hand worden gesteld aan het Medisch Comité Nederland-Vietnam. De samenwerkende politieke partijen zijn, CPN, PvdA, KVP en, PPR.

's Morgens om 10 uur begint de collecte, die tot 5 uur 's middags zal voortduren. Iedereen die aan de collecte wil meewerken wordt verzocht zich te melden in de Doorvaartstraat 13 te Brunssum.

In Heerlen hebben samenwerkende groeperingen het plan opgevat om informatiebijeenkomsten te organiseren in diverse wijken van Heerlen en Voerendaal.

Tijdens of voorafgaande aan deze informatiebijeenkomsten zullen geldin-

zamelingen ten behoeve van Vietnam worden gehouden. De samenwerkende organisaties menen dat men zijn solidariteit niet kan afkopen met alleen maar geld aan algemene organisaties. Zij hebben hun keus laten vallen op het Medisch Comité Nederland-Vietnam, daar dit in de afgelopen jaren zijn doeltreffendheid duidelijk heeft bewezen.

De genoemde informatiebijeenkomsten zullen plaatsvinden op:

- dinsdag 6 febr. in Hotel Wilhelmina, Molenberg;
 - dinsdag 6 febr. in het Parochiehuis, Heerlerbaan;
 - woensdag 7 februari in het gemeenschapshuis, Welten;
 - dinsdag 13 febr. Parochiehuis Stanleystraat, Heerlerheide;
 - woensdag 14 februari Pancratiushuis (zaal 4), Heerlen;
 - donderdag 15 febr. De Voorzorg, Groen van Prinstererstraat, Meezenbroek-Schandelen;
 - vrijdag 16 februari café Kunderkruis, Voerendaal.
- Centraal adres voor inlichtingen: K. W. J., Stationstraat 58, Heerlen.

Rotterdam—Haiphong

(Vervolg van pagina 1)

terdam eveneens betrekkingen onderhoudt, zo werd besloten.

In de conceptbrief aan het stadsbestuur van Haiphong, die de burgemeester de fractievoorzitters voorlegde, wordt de Noordvietnamese stad gelukkigwens met het beëindigen van de oorlog.

De brief herinnert aan de banden tussen Rotterdam en Haiphong: beide zijn havensteden, beide zijn zwaar gebombardeerd. Rotterdam, aldus de brief, zou het op prijs stellen wanneer Haiphong van de in de Nederlandse haven opgedane ervaring gebruik zou willen maken. Hierbij wordt concreet gewezen op bijstand in vraagstukken als de berging van gezonken schepen en het herstel van verwoeste kademuuren, waarmee Rotterdam zelf als gevolg van de Duitse bombardementen te maken heeft gehad.

Gevraagd wordt of Haiphong bereid is een delegatie uit Rotterdam te ontvangen en op haar beurt een delegatie naar de Nederlandse stad te sturen, bij welke gelegenheden over de praktische kanten van de zaak overlegd kan worden. Hoewel met name van confessionele zijde aanvankelijk een aantal tegenwerpingen werden gemaakt ging men tenslotte met de voorstellen accoord. Volgende week worden deze in een plenaire raadsvergadering behandeld.

Landsmeer

Het Landsmeerse college van B en W heeft contact opgenomen met de gemeente Amsterdam, om de hulpactie van deze gemeente aan Hanoi te steunen. B en W hebben hiermee gevolg gegeven aan een gezamenlijk initiatief van de raadsfracties van CPN en PvdA, die het college hadden uitgenodigd initiatieven voor daadwerkelijke steun aan Vietnam te ontwikkelen. Bij de hulpactie zal uiteraard de bevolking nauw worden betrokken, onder meer het Landmeerse werkc comité, gevormd door CPN, PvdA, PPR, PSP en Wereldwinkel, ANJV en Jongeren voor Vietnam, dat in de af-

gelopen tijd al activiteiten voor hulp aan Vietnam ontwikkelde.

Werkcomité Zwolle

adopteert Tranh Hoa

Het Zwolse werkc comité voor Vietnam heeft besloten de Noordvietnamese stad Thanh Hoa te adopteren. De stad is meermalen ernstig getroffen door bombardementen. Men heeft Thanh Hoa gekozen, omdat dit evenals Zwolle een provinciehoofdstad is.

Het werkc comité wil via acties geld bijeen brengen en contact zoeken met beroepsopleidingen en gespecialiseerde instellingen in Zwolle zoals ziekenhuizen om apparatuur te maken die de getroffen stad nodig heeft. Over de behoeften van de stad wordt overleg gepleegd met de Noordvietnamese vertegenwoordiging in Parijs.

Aan het werkc comité nemen de PvdA, CPN, PPR, D'66, PSP en KVP deel, evenals de drie jongerenorganisaties van de vakbonden en een aantal plaatselijke groeperingen.

Breda voor Vietnam

Het comité Breda voor Vietnam dat deze week bijeenkwam, heeft een oproep aan de organisatoren van de nationale demonstratie in Utrecht doen uitgaan om de hulpverlening aan het zwaar getroffen Vietnam in de geest van die demonstratie aan te pakken en te coördineren. Het wijst erop dat reeds geruime tijd goede en betrouwbare contacten bestaan met Noord-Vietnam en het Nationale Bevrijdingsfront. De organisaties via welke deze contacten lopen, met name het Medisch Comité en het comité Jongeren voor Vietnam, zouden dan ook bij een dergelijke gecoördineerde aanpak ingeschakeld dienen te worden, aldus het Bredase Vietnamcomité, waarin de afdelingen van PvdA, CPN, PPR, D'66, PSP, Industriebond NVV, ANJV, HTS-unie, NVB, Wereldwinkel en andere groepen samenwerken.

Eerste teams

controlecommissie uit

Saigon vertrokken

3 FEBRU 73 W

Uit Saigon zijn donderdag de eerste waarnemers van de internationale controlecommissie naar buitenposten vertrokken. Drie delegaties van acht leden zetten koers op Hué, Da Nang en Pleiku, waar ze de faciliteiten zullen inspecteren. De voorzieningen voor de teams worden getroffen door de gezamenlijke militaire commissie van de voorlopige revolutionaire regering (VVR), Noord-Vietnam, de VS en het Thieu-bewind op grond van de Parijse overeenkomst. De huidige voorzitter van de controlecommissie, de Canadees Gauvin, noemde het vertrek 'een stap om onze mannen ter plaatse te krijgen'.

Bijeenkomst delegatiechefs gezamenlijke commissie

Kort tevoren was luitenant-generaal Tran Van Tra met een staf van 29 officieren van het bevrijdingsleger in Saigon aangekomen. Hij neemt de leiding van de delegatie van de voorlopige revolutionaire regering in de gezamenlijke militaire commissie op zich. Tra arriveerde uit de bevrijde stad Loc Ninh, 130 kilometer ten noorden van Saigon, waar het gezelschap en enkele tonnen radioverbindingen- en andere apparatuur waren opgehaald met zeven VS-helicopters, voorzien van verticale witte strepen — het herkenningsteken van de controlecommissie.

Gisteren en vandaag werden nog 70 vertegenwoordigers van de VRR uit Loc Ninh verwacht. Gisteren zijn de delegatiechefs van de vier partijen voor het eerst bijeengekomen.

Het nieuws over bestandsschendingen door Thieu-troepen, die proberen om bevrijde dorpen en weggedeeltes te veroveren, houdt aan: de omvang van de incidenten zou enigszins teruglopen. Donderdag werd een omvangrijke doorbraakpoging bij Quang Tri afgeslagen. De marionetten moesten met grote verliezen afdruipten.

Uit de hoofdstedelijke wijk Cholor wordt bericht dat de Thieu-politie daar is opgetreden tegen een vlag van het Bevrijdingsfront, die van de derde verdieping van een flat hing.

Laos en Cambodja

Via de vertegenwoordiging van Noord-Vietnam in Parijs heeft de VS een lijst met Amerikaanse krijgsgevangenen van de Pathet Lao, het Laotiaanse bevrijdingsfront, ontvangen. Er staan zeven namen op.

Besprekingen tussen de Pathet Lao en het regiem van Souvanna Phoum in Vientiane hebben op een aantal punten tot zekere overeenstemming geleid, maar de positie van Souvanna Phouma is een belangrijke hindernis om tot een accordé te komen.

In Parijs doen geruchten de ronde dat het Cambodjaanse staatshoofd Sihanouk opdracht heeft gegeven tot een staakt-het-vuren in zijn land.

Parijs

In de Franse hoofdstad voert mevrouw Nguyen Thi Binh besprekingen met groepen Vietnamese ballingen, die daar wonen. De minister van buitenlandse zaken van de voorlopige revolutionaire regering (VRR) van Zuid-Vietnam voert deze besprekingen in verband met de vorming van de nationale raad van verzoening. Op grond van de Parijse overeenkomst moet deze raad, naast vertegenwoordigers van de VRR en het Thieu-regiem, ook bestaan uit neutralisten.

In Peking heeft een feestelijke ontvangst plaatsgevonden van Le Duc Tho en minister Nguyen Duy Trinh die op thuisreis zijn naar Hanoi. De Chinese premier Tsjou En-lai noemde in een rede de overeenkomst een 'grote overwinning van het Vietnamese volk, behaald in een zelf-opofferend en moeilijke strijd.' Wij hopen en wensen, vervolgde hij, 'dat de Amerikaanse regering en speciaal de autoriteiten in Saigon zich zullen onthouden van rekken, expansie en sabotage en dat ze strikt de voorzieningen van de overeenkomst zullen uitvoeren.'

Le Duc Tho en Nguyen Duy Trinh werden voorts door Mao Tse-toen ontvangen. Gisteren vond in Peking een massa-meeting van 10.000 mensen plaats, ter ere van de Vietnamese gasten, die werd bijgewoond door Tsjou En-lai.

BESTANDSCOMMISSIE BEGINT CONTROLE

73 v.w.

SAIGON/PARIJS, 5 februari (NYT, Reuter, UPI, AP) — Een week na de afkondiging van een bestand in Vietnam is er schot gekomen in de uitvoering van de overeenkomst, die 27 januari in Parijs werd getekend. De internationale controlecommissie besloot de eerste zeven teams militairen vandaag naar vaste observatieposten uit te sturen om toe te zien op de naleving van het bestand. In Parijs komen vandaag voor het eerst functionarissen van Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront bijeen om te praten over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. De vrijlating van de eerste groep Amerikaanse krijgsgevangenen wordt halverwege deze week verwacht.

De regionale teams van de internationale controlecommissie bestaan uit telkens vijf Canadezen, vijf Polen, vijf Hongaren en vijf Indonesiërs. Zij vertrekken vandaag naar posten in Hoë, Da Nang, Pleikoc, Phan Thiet, Bien Hoa, My Tho en Can Tho. Volgens het akkoord van Parijs hadden de teams al vorige week dinsdag ter plekke moeten zijn, maar door onenigheid binnen de militaire commissie van Amerikanen, Noordvietnamezen, Zuidvietnamezen en Vietcong ontstond vertraging.

De internationale controlecommissie kwam zondag voor het eerst bijeen met de leiders van de vierledige militaire commissie. Het was tevens de eerste keer, dat officieren van het Bevrijdingsfront weer de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon binnenkwamen. De leider van de Vietcong-delegatie, luitenant-generaal Tran Van Tra (opperbevelhebber tijdens de aanval op Saigon bij het Tet-offensief van 1968 en tijdens het beleg van An Loc vorig jaar) verklaarde erg blij te zijn „na zoveel jaren van scheiding weer thuis te zijn”.

„De ondertekening van het bestand in Parijs was een stap voorwaarts, maar toepassing in de praktijk is een grotere”, aldus Tran Van Tra. „Wij zullen al het mogelijke doen door uitvoering van de bepalingen in Vietnam een stabiele en duurzame vrede te vestigen.” Ook de Noordvietnamese delegatieleider Le Kwang Hoa benadrukte de Noordvietnamese vastbeslotenheid de overeenkomst van Parijs zorgvuldig na te leven. De militaire commissie zal vooral de grenzen bepalen tussen de gebieden van de Vietcong en de regering in Saigon.

In Parijs maakten de delegaties van Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront bekend, dat zij vandaag in het conferentieoord aan de Avenue Kléber voor het eerst inleidende besprekingen zullen voeren voor de vorming van een Nationale Raad van Verzoening en Eendracht. Volgens het akkoord van Parijs moet deze raad binnen drie maanden zijn gevormd en bestaan uit vertegenwoordigers van de regering in Saigon, het Bevrijdingsfront en Neutrale groeperingen. De Raad krijgt tot taak zo snel mogelijk algemene en democratische verkiezingen in Zuid-Vietnam te organiseren onder internationaal toezicht.

De eerste groep Amerikaanse krijgsgevangenen wordt in de loop van deze week vrijgelaten. Dit is in Saigon bekendgemaakt door de Canadees Michel Gauvin, waarnemend voorzitter van de internationale controlecommissie. De krijgsgevangenen zullen vanuit Hanoi worden overgebracht naar de luchtmachtbasis Clark op de Filippijnen. Daar worden zij onder streng toezicht geplaatst om te voorkomen, dat ze „in het openbaar wilde dingen gaan staan verkondigen”, aldus een der betrokken functionarissen.

Het aantal bestandsschendingen is rond de feestelijkheden ter gelegenheid van het boeddhistische nieuwjaar (Tet), dat zaterdag werd gevierd, sterk teruggelopen. Voor de tweede achtereenvolgende dag maakte het Zuidvietnamese opperbevel, bekend, dat geen belangrijke acties in Zuid-Vietnam hadden plaats gevonden. Volgens Zuid-Vietnam zijn

Leden van de gemengde militaire commissie voor Vietnam poseren even gezamenlijk vóór hun bijeenkomst met de internationale controlecommissie. Van links af de Zuidvietnamese delegatieleider Ngo Dzoe, de leider van de Vietcong Tran Van Tra, de Noordvietnamese Le Kwang Hoa en twee andere Noordvietnamese delegatieleden.

sinds de afkondiging van het bestand bij schendingen 3705 „communisten” en 590 regeringssoldaten om het ven gekomen.

WASHINGTON — De speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, zal van 15 tot 19 februari een bezoek aan China brengen. Hij zal volgens een bekendmaking van het Witte Huis „concreet overleg voeren met de Chinese leiders tot verdere normalisering van de betrekkingen tussen China en de Verenigde Staten”.

Het zal het vijfde bezoek van Kissinger aan Peking zijn. Kissinger gaat eerst van 10 tot 13 februari naar de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi.

Comité Amsterdam Helpt
Hanoi in oproep: geef
geld!

5 1962 75 W

Grootscheepse geld- inzameling begint vandaag

(Van een onzer verslaggevers)

Het comité Amsterdam helpt Hanoi heeft een oproep gericht aan de Amsterdamse bevolking om massaal deel te nemen aan de hulpcampagne voor de zwaar getroffen Noordvietnamese hoofdstad.

De oproep staat in het kader van de daadwerkelijke steun, waartoe de gemeenteraad en het college van B en W hebben besloten, en die is gericht op bepaalde projecten in Hanoi.

De uitvoering van de plannen tot herstel en herbouw van Hanoi zal in volledige samenwerking geschieden met de Amsterdamse bevolking. Daartoe is het comité Amsterdam helpt Hanoi gevormd, dat bestaat uit politieke partijen (PvdA, CPN, PPR, D'66, PSP, KVP) het comité Jongeren voor Vietnam en de Amsterdamse kerken, gesteund door 37 organisaties en groeperingen.

Collecten

Besloten is vandaag een grootscheepse geldinzameling te starten.

De Amsterdamse bevolking wordt opgeroepen in het kader van de hulpactie bijdragen te storten op de speciaal daartoe geopende postgirorekening 2886600 of op gemeentegirorekening A 9800 ten name van het comité.

Voorbereidingen worden getroffen voor het houden van een straatcollecte, huis-aan-huis-inzamelingen en het uitgeven van een affiche.

Van groot belang wordt genoemd, dat thans door de hele bevolking van de hoofdstad, alsmede door bedrijven, scholen, universiteiten, vakbonden, verenigingen en organisaties, initiatieven worden genomen die aansluiten op het gezamenlijk werkprogramma van het werkcomité en de gemeente.

In kader van Vietnam-accoord

Tweezijdig beraad over Zuid-Vietnam begonnen

In Parijs beginnen vandaag officiële besprekingen tussen een afvaardiging van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam en afgezanten van het

Saigon-bewind over vraagstukken met betrekking tot de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. De besprekingen vinden plaats in het conferentiegebouw aan de Avenue Kleber, waar eerder het Vietnam-accoord werd getekend.

Zoals bekend voorziet het Vietnam-accoord in overleg tussen de voorl. rev. regering en het Saigonbewind, onder meer over de vrijlating van gevangenen, de vorming van een raad van nationale verzoening (bestaande uit drie segmenten: voorl. regering, de Thieu-groepering en de neutralen), alsook het voorbereiden van vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam.

Controle-teams

naar zeven gebieden

Verwacht wordt, dat de eerste besprekingen in Parijs voornamelijk gewijd zullen zijn aan allerlei procedurekwesties. De delegatie van de voorl. rev. regering heeft in een verklaring, die in Parijs werd uitgegeven, gezegd alles in het werk te zullen stellen om dit overleg te bespoedigen, teneinde een resultaat te verkrijgen dat in overeenstemming is met de hoop van het volk van Zuid-Vietnam op vrede, onafhankelijkheid, democratie en nationale eendracht.

Zij heeft Dinh Ba Thi aangewezen tot leider van de onderhandelingsdelegatie naar dit overleg.

Echec voor Thieu-kliek

Intussen komen uit Saigon berichten, waaruit blijkt dat het Thieu-bewind niet in staat is de bewegingsvrijheid van de afgevaardigden van de voorl. revolutionaire regering in de gemengde vier-partijen commissie in Saigon te belemmeren.

Na ruim een week van gemanoeuvreren van het Thieu-regiem om deze missie eerst niet in Saigon toe te laten, en toen ze er eenmaal was, binnen de barakken van de luchthaven Tran Son Nhut te houden, moest de Thieu-kliek gisteren toezien dat de officieren van de voorl. rev. regering in auto's het centrum van Saigon binnenreden. Zij brachten bezoeken aan de hoofden van de landendelegaties, die deel uitmaken van de internationale controle commissie van toezicht op het bestand en werden onder meer ontvangen door de leider van de Canadese missie.

gevers en totagraven verklaarde luitenant-generaal Tran Van Tra, hoofd van de delegatie van de voorl. rev. regering naar de gemengde bestandscommissie, dat de ondertekening van het Vietnam-accord in Parijs een grote stap voorwaarts betekende, maar de toepassing ervan in de praktijk een nog grotere stap is. 'Wij zullen al het mogelijke doen door uitvoering van de bepalingen van het accord in Vietnam een stabiele en duurzame vrede te helpen verzekeren', aldus Tran Van Tra.

Verwacht wordt dat vandaag nog de eerste zeven teams van militairen uitgezonden zullen worden naar gebieden in het noorden, het centrale bergland en de provincies rondom Saigon, die tot taak hebben toe te zien op naleving van het bestand. Elk team bestaat uit twintig militairen, in gelijke aantallen beschikbaar gesteld door Canada, Polen, Hongarije en Indonesië. Deze groepen zouden vorige week dinsdag al ter plaatse zijn, maar hun vertrek werd tegengehouden door het Thieu-regiem, dat de werkzaamheden van de gemengde vierpartijencommissie voortdurend vertraagde.

Troepen van het Saigon-bewind hebben zondag opnieuw het bestand geschonden door gevechtsoperaties op de grote verkeersweg die Saigon met de Mekongdelta verbindt, ook werden beschietingen uitgevoerd op dorpen in het gebied Cay Lai dat onder bestuur staat van het Bevrijdingsfront. Buitenlandse correspondenten hebben in deze streek vorige week rondgereisd en gesprekken gevoerd met plaatselijke besturen. Zij vertelden bij terugkeer in Saigon dat de officieren van het bevrijdingsleger hen duidelijk hadden gemaakt niet op provocaties van het Saigon-leger te zullen ingaan, zolang het marionettenleger geen oprukkende bewegingen maakt.

Nixons adviseur Kissinger binnenkort naar Peking

De adviseur van president Nixon, dr. Kissinger, zal van 15 tot 19 februari China bezoeken. Hij zal in Peking besprekingen voeren met de Chinese leiders tot 'verdere normalisering van de betrekkingen tussen China en de Ver. Staten, alsook de uitwisseling van meningen over kwesties van gemeenschappelijk belang voorzetten', zo staat in een officiële mededeling die in Washington en Peking zaterdag werd uitgegeven.

Zoals bekend werd eerder deze week een bezoek van Kissinger aan Hanoi aangekondigd, dat van 10 tot 13 februari plaatsvindt. Woordvoerders in Washington verklaarden, dat Kissinger daarna 'ergens in Azië' zal verblijven alvorens naar Peking te reizen.

Van die kant werd voorts verwezen naar de verklaring, die indertijd aan het slot van het bezoek van Nixon aan Peking werd gepubliceerd en waarin verdere contacten tussen de regeringen van de twee landen in het vooruitzicht werden gesteld.

Tet in Hanoi

1 Feb 73 R 73 W

Afgelopen weekend werd in de Noord-vietnamese hoofdstad Hanoi op feestelijke wijze het begin van het nieuwe maan-jaar gevierd. Ter gelegenheid van dit traditionale tet-feest werd in de stad een schitterend vuurwerk afgestoken en waren in stalletjes op straat kleurige bloemen te koop. In de wijk rond Kham Thieu-straat, verwoest door B-52's, is al een begin gemaakt met het bouwen van nieuwe woonhuizen. Een deel van deze buurt zal blijven zoals het nu is, als onderdeel van een herdenkingsmuseum; op alle andere plaatsen is men begonnen het puin te ruimen. Dat gebeurt ook bij het beroemde Bach Mai-hospitaal.

Voor uitvoering overeenkomst

Vietnamese teams naar regionale hoofdkwartieren

Een eerste ploeg van 46 Noord-vietnamese militairen en andere functionarissen vloog gisteren van Saigon naar de stad My Tho in de Mekong-delta. De ploeg, die deel uitmaakt van de gezamenlijke militaire commissie van vier, bestaande uit vertegenwoordigers van Noord-Vietnam, de voorlopige revolutionaire regering (VRR), Amerika en het Thieu-regiem, is de eerste, die uit Saigon vertrok naar één van de

zeven regionale bases van de commissie.

Andere teams van de commissie zullen spoedig volgen, zo werd in Saigon vernomen. Door allerlei chicanes van het Thieu-regiem heeft het ruim een week geduurd voor de ploegen een begin konden maken met het uitvoeren van hun taak, die geregeld is in de Parijse overeenkomst. Ze zullen nu allereerst posten betrekken in zeven regionale hoofdkwartieren. Hué, Da Nang, Pleiku, Pnan Thiet, Bien Hoa, My Tho en Can Tho.

Naar die plaatsen zijn ook teams van de internationale controlecommissie

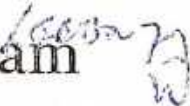
onderweg. Gisteren arriveerden de eerste drie daarvan in Hué, Da Nang en Pleiku. Daar zullen ze hun werkzaamheden aanvangen in overleg met de leden van de gezamenlijke commissie van vier.

Parijs

Na afloop van de eerste besprekingen tussen vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering en het Thieu-bewind, gisteren in Parijs, deelden woordvoerders mee dat over-

Vervolg op pag. 4

Vietnam

(Vervolg van pag. 1)

eenstemming is bereikt over een reeks procedurekwesties. Een paar punten moeten nog geregeld worden.

De vertegenwoordiger van de voorlopige revolutionaire regering, Dinh Ba Thi, zei voor hij de conferentiezaal binnenging, dat zijn regering de binnenlandse problemen van Zuid-Vietnam zo snel mogelijk wil regelen binnen de periode van 90 dagen waarin de Parijse overeenkomst voorziet.

Na de twee uur en een kwartier durende bespreking werd besloten om woensdag verder te vergaderen.

Mijnopruijing in Noord-Vietnam

In de havenstad Haiphong is een Amerikaanse delegatie van 15 man aangekomen onder leiding van vice-admiraal McCauley. Deze zal met de Noordvietnamese autoriteiten overleg plegen over het opruimen van de mijnen in de territoriale wateren. Een en ander vloeit voort uit de Parijse overeenkomst en is nader geregeld in één van de vier protocollen. Voor de opruiming van de mijnen zullen de Noordvietnamezen en de Amerikanen samenwerken.

Hasse Börjes zou met het totaal waarmee hij in Skien Europees profsprintkampioen werd, 163.535 punten, niet op het erepodium van Valle Hovin hebben mogen plaatsnemen. Met zijn reeks van 39.77 - 1.22.96 - 39.67 - 1.25.23 zou hij slechts op de zesde plaats zijn geëindigd. Moeratow en Valentijn hadden ruim twee punten minder. De Rus zei na afloop, dat hij er wel oren naar had eens tegen de Zweed te rijden. 'Ik wil dan wel eens zien wie de beste is', zo zei hij.

Voorlichting vanuit Saigon

6/23/2
73W

Jarenlang hebben vrijwel alle westerse journalisten, radiostations en televisie-nieuwslezers nagepraat wat het Amerikaanse opperbevel in Saigon over het verloop van de Vietnamese oorlog te vertellen had.

De 'voorlichting' van het Amerikaanse opperbevel werd verzorgd door een bureau dat afgekort MACOI heette: het Amerikaanse Military Assistance Command Office of Information, gelegen aan een van de hoofdstraten van Saigon. Eénmaal per dag werd daar een voorlichtingsbijeenkomst gehouden en wat de Nederlandse televisiekijkers 's avonds op het NOS-journaal te horen kregen was doorgaans letterlijk wat daar was voorgeschoteld.

Met het tekenen van het Vietnam-accord, dat voorziet in de Amerikaanse aftocht, is nu ook MACOI gesloten. De 'voorlichting' van de buitenlandse correspondenten in Saigon is nu aan Thieu overgedragen.

Op de dag van de sluiting kwam het Britse persbureau Reuter met een kort verhaaltje waaruit blijkt dat MACOI door de journalisten onderling werd beschouwd als een 'bureau tot desinformatie' en de dagelijkse persbijeenkomsten als het 'circus'.

Reuter geeft ook aan waarom de correspondenten in Saigon altijd braaf napraatten wat MACOI vertelde. Immers: MACOI 'stelde de regels vast voor het verslaan van de oorlog en een correspondent die zich niet aan die regels hield kon zijn acrediteringskaart voor een uiteenlopende periode kwijtraken na een onderzoek door hoge officieren waarbij de journalist zichzelf kon verdodigen.'

Een soort Amerikaanse militaire rechtbank dus voor correspondenten die hun eigen mening doorgaven... 'Intrekking van de perskaart betekende geen plaats meer in militaire vliegtuigen of helicopters, een verbod om op Amerikaanse bases te komen en een verbod om van officiële telefoons en andere diensten gebruik te maken'.

'MACOI was een machtige organisatie'.

Zo machtig, dat ook het persbureau Reuter wachtte tot de dag van sluiting alvorens een boekje open te doen...

AKKOORD ONTDOKEN

Saigon laat gevangenen vrijuit gaan

SAIGON, 6 febr. (NYT). — De Zuidvietnamese regering heeft de afgelopen dagen duizenden militaire en burgergevangenen op eigen houtje vrijgelaten in weerwil van de bepalingen in het Vietnam-akkoord van Parijs, waarbij zij aan Noord-Vietnam of het Bevrijdingsfront moeten worden overgedragen. Volgens Zuidvietnamese zegslieden zou het gaan om 20.000 krijgsgevangenen en ongeveer een zelfde aantal politieke burgergevangenen.

Een Amerikaanse functionaris in Saigon bevestigde de gang van zaken, maar verklaarde, dat het ging om ongeveer 10.000 uitsluitend politieke gevangenen. Een regeringsfunctionaris verklaarde, dat de vrijgelaten gevangenen „nieuwe kaders” van Saigon vormden en „de communistische zaak hadden afgezworen”. Daarom leek het Saigon beter hen zonder meer vrij te laten in plaats van in een uitleveringsprogramma, zoals het Akkoord van Parijs voorschrijft.

Het totaal aantal gevangenen in Zuid-Vietnam is onzeker. Volgens sommige schattingen waren 35.000 Noordvietnamezen en Vietcong-leden in Zuidvietnamese handen vóór het bestand. Schattingen over het aantal politieke burgergevangenen lopen uiteen van 60.000 tot 125.000. De Zuidvietnamese regering heeft in het verleden vaker tijdens de viering van het boeddhistisch nieuwjaar (Tet) amnestie verleend aan gevangenen.

VLAGVERTOON IN VIETNAM

6/10/53 20/10/53

Zuidvietnamese dorpsbewoners voeren trots de vlag van het Bevrijdingsfront mee, als zij in een simpel bootje een rivier in de Mekong-delta ten zuiden van Saigon oversteken. Overal zijn na de afkondiging van het bestand vlaggen en posters van de Vietcong in de dorpen verschenen.

Amerika gaat mijnen vegen

WASHINGTON/SAIGON, 6 febr. (Reuter, UPI, AP, AFP). — Een groep van 15 Amerikaanse marine-officieren heeft in de Noordvietnamese havenstad Haifong aan de Noordvietnamese autoriteiten plannen voorgelegd voor de opruiming van de duizenden mijnen, die de Noordvietnamese kust en waterwegen sinds 8 mei vorig jaar geblokkeerd houden. Dit heeft het Pentagon in Washington bekendgemaakt. Een 5000 man sterke vloot van schepen en helikopters is gereed om aan het karwei te beginnen.

De hele opruimingsactie zal, zo wordt verwacht, ruim twee maanden in beslag nemen. Elke mijn moet afzonderlijk worden opgespoord en daarna worden opgeruimd of onschadelijk gemaakt. Volgens Amerikaanse inlichtingen zijn ongeveer twaalf vrachtschepen met voornamelijk levensmiddelen onderweg naar Haifong om zo snel mogelijk te kunnen binnenlopen. Sommige liggen nog voor anker in Chinese havens.

Amerikaanse functionarissen in Saigon hebben de verwachting uitgesproken, dat de eerste groep krijgsgevangenen in de loop van deze week zal worden vrijgelaten in het gebied van An Loc ten noorden van de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon. Vandaar zullen zij worden overgebracht naar een luchtmachtbasis op de Filipijnen. Krijgsgevangenen, die in Noord-Vietnam worden vrijgelaten, worden rechtstreeks vanuit Hanoi naar het opvangcentrum overgevlogen.

Incident

In Saigon hebben de delegaties van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront in de vierledige militaire commissie fel geprotesteerd tegen een incident op de luchtmachtbasis van Saigon, waarbij Zuidvietnamese militairen de Noordvietnamese vlag van een gebouw haalden. De Noordvietnamezen verklaarden de vlag te hebben gehesen ter gelegenheid van het boeddhistische nieuwjaar, dat zaterdag werd gevierd.

Het was een van de vele klachten, die bij de commissie werden ingediend. Intussen heeft de internationale controlecommissie van Canada, Hongaren, Indonesiërs en Polen maandag de eerste controleteams gestuurd naar zeven regionale posten in Zuid-Vietnam. De teams zullen met een volledige uitoefening van hun controle wachten, totdat ook teams van de gemengde militaire commissie van Amerikanen, Noordvietnamezen, Zuidvietnamezen en Vietcong ter plaatse zijn gearriveerd.

Zuid-Vietnam heeft bij de internationale controlecommissie de eerste officiële klacht over een schending van het bestand ingediend. Volgens Saigon zouden Noordvietnamezen vo-

rige week de basis Coea Viet op 10 kilometer ten zuiden van de gedemilitariseerde zone hebben veroverd. Zuidvietnamese regeringstroepen hadden de basis vlak voor het ingaan van het bestand in handen gekregen. Hun vlag werd twee minuten voor het beslissende uur gehesen.

Nationale Raad

PARIS — Vertegenwoordigers van Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront zijn maandag voor het eerst in Parijs bijeengekomen om te praten over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. Beide partijen verklaarden, dat op korte termijn besprekingen op hoog niveau in Saigon zullen beginnen om te komen tot de vorming van een Nationale Raad van Verzoening en Eendracht, die verkiezingen moet voorbereiden. Het gesprek in Parijs wordt woensdag voortgezet.

PHNOM PENH — Terwijl in Zuid-Vietnam de gevechten langzaamhand worden gestaakt, duurt de strijd in Cambodja en Laos onverminderd voort. Cambodjaanse regeringstroepen slaagden erin de weg van Phnom Penh naar de kust te heropenen. Elders sneden tegenstanders een belangrijke toevoerweg weer af. In Laos hebben Noordvietnamese troepen en leden van de Pathet Lao een basis van de Amerikaanse inlichtingendienst veroverd. Amerika heeft Cambodja de levering toegezegd van zes transporttoestellen en 20 jachtbommenwerpers.

„Heel Vietnam” krijgt aanbeveling van minister

DEN HAAG, 6 febr. — Op alle scholen van Nederland is gisteren een brief gearriveerd van minister Van Veen (Onderwijs), waarin de schoolhoofden wordt gevraagd te zorgen voor de verspreiding van de bijgesloten stickers ten bate van de actie Heel Vietnam.

De brief van de bewindsman maakt deel uit van een informatiepakket over deze omstrede hulpactie voor Vietnam, dat de scholen is toegestuurd door de bij die actie betrokken organisaties. In dat pakket zitten ook liendrukkende stickers.

Minister Van Veen heeft zijn aanbevelingsbrief voor de stickersactie geschreven op verzoek van de organisatoren van de actie Heel Vietnam. Deze actie had eind vorige week, in strijd met de verwachtingen, amper één miljoen gulden opgeleverd. Het fiasco is te wijten aan de onenigheid over de uitsluiting van het Medisch Comité Nederland-Vietnam, hoewel dit comité al jarenlang goederen stuurt naar Noord-Vietnam en naar door de Vietcong bevrijde gebieden in Zuid-Vietnam.

De brief van minister Van Veen en de rest van het informatiepakket zijn verzonden door de NOVIB, een van de organiserende comités van Heel Vietnam. De NOVIB beschikte zelf over een deel van de adressen van de scholen. De rest kon „voor een habbekrats”, aldus een woordvoerder, opgevraagd worden bij de Staatsdrukkerij.

Het Medisch Comité had het ministerie ook gevraagd om adresplaatjes „af te slaan” om een oproep rond te sturen aan alle scholen zoals voor de actie Heel Vietnam. Het ministerie heeft dit verzoek echter geweigerd, onder meer „omdat men de apparatuur niet wilde overbelasten”. Het Medisch Comité verbindt hieraan de conclusie dat de minister toch een politieke keuze heeft gemaakt.

Vanaf vandaag start in Amsterdam een massale geldinzameling voor de actie Amsterdam helpt Hanoi. Er is een comité samengesteld uit de progressieve politieke partijen en het comité Jongeren voor Vietnam, dat gesteund wordt door 27 organisaties en groepen. De besteding van de gelden gebeurt in nauw overleg met het college van B en W en de Amsterdamse gemeenteraad.

Besprekingen in Saigon over nationale raad

Vorderingen bij Vietnamees overleg

Bij de eerste besprekingen tussen vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering (VRR) en van het Thieu-bewind in Parijs is vooruitgang geboekt. Na de conferentie werd aangeduid dat op een tweede bespreking, vandaag, wellicht de procedurekwesties kunnen worden afgerond en dat beide partijen binnenkort in Saigon besprekingen op ministersniveau zullen beginnen.

Volgens de Parijse overeenkomst zullen ze spreken over de vorming van de nationale raad van nationale verzoening en eendracht. Ook dient binnen drie maanden een accordé te worden uitgewerkt over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. De plv. delegatieleider van het Thieu-bewind in Parijs duidde aan dat mevrouw Nguyen Thi Binh en Thieu-minister Lam de besprekingen in Saigon zouden kunnen voeren.

In de havenstad Haiphong heeft maandag een bespreking plaatsgevonden tussen Noordvietnamese autoriteiten en de Amerikaanse delegatie onder leiding van schout-bij-nacht McCauley. Gesproken werd over de mijnopruiming uit Noordvietnamese wateren.

Militaire commissie

In de gezamenlijke militaire commissie van vier partijen heeft de delegatie van de voorlopige revolutionaire regering er bij Amerika op aangedrongen met gedetailleerde schema's te komen over de terugtrekking van troepen. Volgens de Parijse overeenkomst moeten de VS zo'n schema met aantallen terug te trekken militairen per veertiendaagse periode indienen.

Ook drong de VRR-delegatie erop aan dat de VS dadelijk hun laatste bases ontmantelen. Ze protesteerde tegen het neerhalen van een Noordvietnamese vlag van een gebouw op de luchthaven Tan Son Nhut, dat bij de Noordvietnamese delegatie in gebruik is.

De militaire commissie hield maandag haar vierde en vijfde bijeenkomst op haar hoofdkwartier in tegenwoordigheid van de generaals Tran Van Tra van de voorlopige revolutionaire regering, Le Quang Hoa van Noord-Viet-

nam, Woodward van de VS en Ngo Dzu van het Saigon-bewind.

De internationale controlecommissie seldé maandag definitief de Canadees Gauvin aan als voorzitter gedurende de maand februari. Teams van de controlecommissie hebben in de loop van maandag alle zeven regionale hoofdkwartieren betrokken. In vier plaatsen zijn na de aankomst van vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering daar, nu ook de gezamenlijke militaire commissies compleet — namelijk in Can Tho, My Tho, Bien Hoa en Phan Thiet. Verwachting wordt dat ook in de meer noordelijke plaatsen Pleiku, Da Nang en Hué spoedig vertegenwoordigers van Noord-Vietnam en de VRR zullen aankomen, waarna alle voorwaarden vervuld zijn voor de uitvoering van de Parijse overeenkomst.

Kissinger

De woordvoerder van het Witte Huis, Ziegler, heeft in Washington ontkend dat er plannen zijn voor een ontmoeting tussen Kissinger en het Cambodjaanse staatshoofd Sihanouk. Er circuleerden speculaties over zo'n ontmoeting tijdens het bezoek van Kissinger aan Hanoi, dat zaterdag begint. Ziegler zei verder dat Kissinger niet naar Saigon gaat.

BESTAND GESCHONDEN

Hevige gevechten

in Zuid-Vietnam

Saigon legt journalisten aan banden

SAIGON, 8 febr. (Reuter, UPI, AP) In Zuid-Vietnam zijn woensdag voor het eerst sinds het van kracht worden van het bestand op grote schaal gevechten geleverd. De hevigste gevechten speelden zich af in de buurt van de stad Pleikoe in het centrale bergland, toen volgens het Zuidvietnamese opperbevel eenheden van de Vietcong en Noord-Vietnam een aanval openden op regeringsstellingen.

Bij de gevechten zouden 342 Noordvietnamezen en leden van de Vietcong om het leven zijn gekomen. De Zuidvietnamese troepen zouden slechts 13 man hebben verloren. Volgens het Zuidvietnamese opperbevel zijn sinds het ingaan van het bestand in totaal 4548 Noordvietnamezen en Vietcong-strijders gesneuveld, terwijl aan Zuidvietnamese zijde 738 man zouden zijn omgekomen.

De Zuidvietnamese minister van voorlichting heeft bekendgemaakt, dat ongeveer 10.600 voormalige Vietcong-strijders reeds vóór het bestand in vrijheid werden gesteld. Zij zouden hebben verzocht hun status van krijgsgevangenen te mogen verwisselen voor een status als „aanhangers van de regering-Thieu”. Meer dan 20.000 krijgsgevangenen hebben, aldus de Zuidvietnamese regeringswoordvoerder, gevraagd niet te worden teruggezonden naar gebieden van de Vietcong, zoals is vastgelegd in het Akkoord van Parijs.

Regels

De Zuidvietnamese regering maakte tevens nieuwe regels bekend voor leden van de buitenlandse pers. Buitenlandse journalisten moeten zich aan de nieuwe regels houden, willen zij niet worden uitgewezen op beschuldiging van wat een regeringswoordvoerder omschreef als „onvietnamese activiteiten”. Hiermee zijn activiteiten bedoeld, die „de veiligheid van Vietnam door foutieve of

THIEU

niet-accurate berichtgeving ondermijnen”.

De Zuidvietnamese autoriteiten hebben laten weten, dat zij geen bezwaar hebben tegen contacten van buitenlandse journalisten met vertegenwoordigers van Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront. Ook mogen zij voortaan gebieden bezoeken, die onder controle staan van het Bevrijdingsfront. Buitenlandse journalisten zullen in het vervolg wel aan een strenger antecedentenonderzoek worden onderworpen, alvorens zij een visum voor Zuid-Vietnam krijgen.

Een Amerikaanse hoge functionaris in Saigon heeft verklaard te verwachten, dat zaterdag de eerste groep van 20 tot 40 Amerikaanse krijgsvangenen zullen worden vrijgelaten uit kampen langs de grens tussen Zuid-Vietnam en Cambodja. Zij zouden in An Loc ten noorden van Saigon worden overgedragen. Het overleg over de vrijlating van Zuidvietnamezen, Noordvietnamezen en leden van de Vietcong verkeert echter nog in een impasse.

In Parijs is het overleg tussen vertegenwoordigers van Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam in een goede sfeer voortgezet. Volgens waarnemers is al een grote mate van overeenstemming bereikt over procedurekwesties in verband met de onderhandelingen op ministerieel niveau over de vorming van een Nationale Raad van Verzoening en Eendracht. Deze onderhandelingen zouden binnenkort in Saigon kunnen beginnen. Het overleg wordt zaterdag voortgezet.

WEDEROPBOUW IN HANOI

Inwoners van de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi helpen het personeel van het Bach-Mai-ziekenhuis bij het ruimen van het puin als voorbereiding op de wederopbouw van het ziekenhuis, dat aan de vooravond van Kerstmis door Amerikaanse bombardementen vrijwel volledig werd verwoest.

Ministeriële aanbeveling voor Heel Vietnam

VAN VEEN DRAAIT OM VRAGEN HEEN

(Van onze parlamentsredactie) Minister Van Veen heeft zich gisteren in de Tweede Kamer bij de beantwoording van de vragen van Joop Wolff (CPN) in allerlei bochten gewrongen om te proberen zijn brief te rechtvaardigen aan de schoolleiders, waarin hij hen aanspoort om de leerlingen in te schakelen bij de omstreden geldactie van het comité 'Heel Vietnam'.

Het is juist, verklaarde hij gisteren, dat in zijn brief niet gerept is over de activiteiten van het Medisch Comité Nederland-Vietnam, dat sinds jaar en dag

inzamelingen organiseert welke ten goede komen aan Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam. Maar, zo beweerde de minister, toen ik mijn aanbeveling schreef, wist ik niets van de controverses met betrekking tot het comité 'Heel Vietnam'.

'Niet meer terug te draaien'

Minister Van Veen, die grotendeels om de vragen heendraaide die hem door talrijke Kamerleden werden gesteld, beriep zich op een beslissing van het kabinet in deze kwestie. Hij weigerde echter te zeggen wanneer de beslissing in het kabinet precies is genomen, omdat dan waarschijnlijk zou blijken, dat de door hem genoemde controverse al hoog en breed aanwezig was. Tekenend voor de houding van deze minister was, dat hij weigerde een antwoord te geven op de vraag van het communistische Kamerlid Van het Schip of hij het bewijs kon overleggen dat niets van het voor 'Heel Vietnam' ingezamelde geld aan het corrupte Thieu- bewind ten goede zou komen.

Minister Van Veen trachtte aanvankelijk nog lange tijd de indruk te wekken, dat aan zijn beslissing geen politieke voorkeur ten grondslag lag. De reden is slechts geweest, dat ik humanitaire hulp aan heel Vietnam een gebiedende eis vond, zei hij ook in antwoord op de ook door de Kamerleden Pronk en Laban (PvdA) gestelde vragen.

De organisatoren van de actie Heel Vietnam hebben mij benaderd en het doel en de aard van de actie waren mij op dat moment een aanbeveling waard. Die beslissing was later, toen hem duidelijk werd, dat er controverses rond deze actie waren ontstaan, niet meer terug te draaien, beweerde Van Veen. Hij weigerde echter een tweede verzoek aan de scholen te sturen waarin tevens om medewerking aan de geldacties van het Medisch Comité wordt gevraagd. Ik sta huisverig tegenover beroepen op de scholen die niet rechtstreeks met het onderwijs te maken hebben, beweerde de minister nu. Overigens heeft het Medisch Comité Nederland-Vietnam in het geheel geen beroep op de minister gedaan. De actie Scholen voor Vietnam welke reeds enkele jaren bestaat heeft reeds steunpunten op praktisch alle scholen voor het voortgezet onderwijs.

Joop Wolff had in zijn vragen aan de minister ook de zinnsede uit zijn brief aangehaald:

'Laat ons de jonge generatie, ook de allerjongste, thans in staat stellen te tonen, dat het haar ernst is met haar deelneming in het lijden van de medemens in Vietnam'. Kan de minister, zo vroeg Wolff, er begrip voor opbrengen dat deze uitslating door jongeren die via tal van acties, niet alleen deelneming hebben betuld maar daadwerkelijke activiteit hebben ontwik-

keld voor het stopzetten van de Amerikaanse oorlog in Vietnam, als bijzonder grievend wordt ervaren?

Van Veen antwoordde dat de gewraakte zinnsede inderdaad voorkomt in zijn brief. Maar zei hij, de brief was niet tot de leerlingen zelf gericht maar tot de schoolleiders. Aan eerder gevoerde acties wil ik niets afdoen. De minister probeerde zich nu zelfs uit de netelige affaire te redden door te zeggen dat hij ook geen toestemming zou hebben gegeven voor de actie Heel Vietnam op de scholen als de contro-verses hem eerder bekend zouden zijn geweest. In een aanvullende vraag herinnerde Joop Wolff hem er echter aan dat al op 6 januari tijdens de Nationale Vietnamdemonstratie gecollecteerd werd voor het Medisch Comité (over de deelname aan deze manifestatie bestaan binnen de CHU meningsverschillen — red. W.) maar dat de brief aan de scholen gedateerd is op 'februari'. Wolff vroeg hem ook of de minister enig initiatief heeft ontwikkeld voor een verkennend gesprek tussen het Medisch Comité en de actie Heel Vietnam. Ook daarop moest de minister het antwoord schuldig blijven.

Hij ontkende, in antwoord op een desbetreffende vraag van het communistische Kamerlid, dat hij vooraf het centraal archief en inlichtingenbureau inzake inzamelingswezen heeft geconsulteerd. Van deze besloten en niet-democratisch gecontroleerde instantie is inmiddels bekend geworden, dat op haar advies in een reeks van gemeenten de laatste weken geen toestemming werd gegeven voor het houden van collectes.

Politieke keuze

Een uiterst vreemd antwoord gaf Van Veen op de vraag die Joop Wolff had gesteld met betrekking tot de start van de op het wantrouwen van de bevolking gestrande actie 'Heel Vietnam' via een NOS-televisieprogramma.

Van Veen beweerde dat hij met de start van deze actie en met de NOS-uitzending geen enkele bemoeienis heeft gehad.

Maar, zo vroeg Marcus Bakker hem, wil de minister dan pertinent de persberichten ontkennen waarin werd vermeld dat het kabinet het staats-hoofd heeft ontraden via de televisie een aanbeveling te doen voor de actie 'Heel Vietnam'?

En wil hij ontkennen, dat vervolgens ten aanzien van de leden van het kabinet eenzelfde gedragslijn is gevolgd?

Het is niet aan mij om daar mededelingen over te doen, aldus maakte Van Veen zich van deze belangrijke vraag af. Hij durfde kennelijk niet rechtstreeks te bekennen dat het kabinet in deze zaak een politieke keuze heeft gedaan.

In slechts één ding had Van Veen gelijk. En dat was toen hij veronderstelde dat de scholen volop de gelegenheid hebben ook op de acties van het Medisch Comité in te spelen. Het ziet er, gezien de reacties van de scholen, inderdaad niet naar uit dat zij de aanbeveling van minister Van Veen zullen opvolgen.

Minister Van Veen:

Kabinet akkoord

met steun aan

heel Vietnam

(Van onze correspondent)

DEN HAAG, 9 febr. — Minister van Veen (onderwijs) heeft eerst de ministerraad geraadpleegd, voor hij besloot een aanbevelingsbrief te schrijven voor de actie Heel Vietnam, ten behoeve van een actie van deze organisatie op alle 15.000 scholen van Nederland. Pas toen hij de goedkeuring van het kabinet had, heeft de bewindsman zijn brief geschreven, waarin de schoolhoofden werden opgeroepen ervoor te zorgen dat de kinderen stickers ten bate van de actie Heel Vietnam te verspreiden. De bewindsman zei dit in antwoord op vragen van kamerleden van CPN, PvdA, PPR en PSP.

Het had bij de vragenstellers nogal wat bevreemding gewekt dat minister Van Veen wel aan de actie Heel Vietnam adressen van scholen ter beschikking had gesteld, maar ditzelfde geweigerd had aan het Medisch Comité Nederland-Vietnam, dat de bewindsman eveneens om adressenmateriaal gevraagd had.

Van een politieke stellingname in deze was evenwel geen sprake, meende de bewindsman, in antwoord op wat de vragenstellers meenden. Hij motiveerde zijn weigering het adressenmateriaal aan het Medisch Comité Nederland-Vietnam af te staan met het argument dat er slechts „een eenmalig beroep op de scholen moest worden gedaan, daar deze acties toch al niets met onderwijs te maken hebben”. Bovendien, zo voegde de minister hieraan toe, was hem op het moment dat hij zijn aanbevelingsbrief schreef voor Heel Vietnam, niet bekend dat er een controverse zou ontstaan tussen het Medisch Comité Nederland-Vietnam en de actie Heel Vietnam, vanwege de verschillende benadering door deze twee groepen.

AMERIKA OPTIMISTISCH

Thieu laakt scherp naleving bestand

Uitlevering van krijgsgevangenen snel verwacht

SAIGON / WASHINGTON, 9 febr. (Reuter, UPI, AP, NYT) — De Zuidvietnamese president Ngoen Van Thieu heeft Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront de schuld gegeven van de onbevredigende gang van zaken rond de naleving van het bestand in Vietnam. Volgens Thieu is er sinds het van kracht worden van het bestand op 28 januari nog geen sprake geweest van werkelijke vrede vanwege de voortdurende bestandsschendingen van „communistische” zijde. Thieu verweet Noordvietnamezen en Vietcong, dat zij de bestands-overeenkomst wel hadden getekend, maar niet eerbiedigden.

Thieu gaf zijn oordeel over de situatie in Vietnam tegenover journalisten na afloop van een politieke bijeenkomst. Hij verklaarde, dat het aantal bestandsschendingen de laatste dagen was teruggelopen vanwege de grote verliezen aan de kant van Noord-

vietnamezen en Vietcong bij eerdere acties. Hij voegde eraan toe, dat de internationale controlecommissie onder de huidige omstandigheden haar toezicht op de naleving van het bestand niet behoorlijk kan uitoefenen.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken William Rogers heeft zich in tegenstelling tot Thieu optimistischer uitgelaten over de vrede-kansen in Vietnam. Hij verklaarde voor de commissie van buitenlandse zaken van het Huis van Afgevaardigden, dat de ontwikkelingen tot dusver de Amerikaanse verwachtingen ondersteunen en het akkoord redelijk goed lijkt te werken. Het aantal bestandsschendingen tot nu toe is met verontstend, aldus Rogers.

Rogers zei te verwachten, dat op zeer korte termijn ook een bestand in Laos zal worden afgekondigd en alle buitenlandse troepen uit het land zullen worden teruggetrokken. De speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, is in Bangkok aangekomen op doorreis naar Laos, waar hij vandaag overleg zal voeren met de Laotiaanse regeringsleiders. In afwachting van een bestand blijven Amerikaanse bommenwerpers de Laotiaanse regeringstroepen steun verlenen.

Afgevaardigden in het Amerikaanse Congres waarschuwden de regering-Nixon voor moeilijkheden bij het beschikbaar stellen van belastinggelden voor de wederopbouw van Noord- en Zuid-Vietnam. Zij verklaarden niets te voelen voor belangrijke Amerikaanse bijdragen op basis van bilaterale akkoorden. Minister Rogers antwoordde, dat de regering-Nixon wil streven naar de vorming van een internationale groep met deelneming van alle belanghebbende partijen.

Volgens militaire zegslieden in Saigon zullen maandag de eerste gevangenen worden uitgewisseld tussen Amerika, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront. De gevangenen zouden worden uitgewisseld in het stadje Kwan Loi dicht bij An Loc ten noorden van Saigon. Het zou gaan om 45 Amerikaanse en 1000 Zuidvietnamese krijgsgevangenen tegen ongeveer 2000 Noordvietnamezen en leden van de Vietcong. Dit zou ongeveer een tiende van het totaal aantal krijgsgevangenen in Zuid-Vietnam betekenen.

Een Amerikaanse functionaris bevestigde, dat Amerika en Noord-Vietnam overeenstemming hebben bereikt over de vrijlating van de eerste groep Amerikaanse krijgsgevangenen. Zij zouden tussen zaterdag en maandag worden vrijgelaten bij An Loc. Wanneer de eerste Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam worden vrijgelaten, staat nog niet vast. Verwacht wordt, dat de eerste Hanoi zullen vertrekken tijdens het be-

zoek van Kissinger aan Hanoi tussen 13 en 15 februari.

Op de basis Tan Son Nhoet bij Saigon hebben zich donderdag schermutselingen afgespeeld tussen Zuidvietnamese militairen en een groep van 23 buitenlandse journalisten, die de delegaties van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront wilden spreken. Zij werden aangehouden en naar een politiepost meegevoerd. Hun persoonsbewijzen werden tijdelijk ingetrokken. De journalisten hadden woensdag officieel toestemming gekregen te spreken met de „communisten”, die zich bevinden in een hermetisch afgegrensd kamp.

Een Zuidvietnamese regeringswoordvoerder deed 'n incident af met de opmerking: „Die rare persvrijheid toch”. De regering van Saigon heeft deze week nieuwe regels uitgevaardigd, die de activiteiten van buitenlandse journalisten meer aan banden leggen. Volgens de Zuidvietnamese woordvoerder was het militaire reglement op de basis nog steeds van kracht. Het Internationale Persinstituut in Zürich heeft bij president Thieu geprotesteerd tegen de beperkende maatregelen.

In Parijs hebben vertegenwoordigers van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront verklaard, dat zij bereid zijn tot politieke onderhandelingen met de regering-Thieu op hoog niveau, maar dat zij eerst garanties willen hebben voor een volledige bewegingsvrijheid voor hun afgevaardigden. Volgens diplomatieke kringen in Parijs willen Noord-Vietnam, de Vietcong en China de binnenkort te houden internationale conferentie inzake Vietnam beperken tot Vietnam en niet uitbreiden tot een bespreking van de situatie in Laos en Cambodja.

LON NOL DOOR AMERIKA GERED

Sihanoek blijft sleutelfiguur in Cambodja

27 februari '73 m

AMSTERDAM, februari —

Na de staatsgreep tegen prins Sihanoek in maart 1970 viel de verdenking onmiddellijk op de Amerikaanse centrale inlichtingendienst CIA, die de hele zaak zou hebben geregisseerd. Er zijn inderdaad enkele aanwijzingen in die richting en dan niet alleen de Zuidvietnamese-Amerikaanse invasie prompt een maand later, die het doel had de gehele defensiestructuur van de Vietnamese strijdgroepen in de oostelijke provincies te vernietigen.

Volgens Saigon en Pentagon is deze actie een succes geweest.

In Phnom Penh vernam ik dat de actie alleen maar rampzalig is geweest voor de bevolking, omdat de Zuidvietnamese soldaten met alle minachting voor de Khmers er verschrikkelijk zouden hebben huisgehouden.

Er zijn nog twee andere aanwijzingen, dat de CIA de hele scène in elkaar heeft gezet. De eerste is een publikatie waarin wordt gesteld dat het hele invasie-plan een jaar tevo-

LON NOL

prestigeobject, dat tot internationaal beschermd cultuurgood is verklaard. Een cynische grap is in dit verband de hardnekkigheid waarmee toeristenhotels in Phnom Penh via kleurige affiches de vreemdelingen opwekken om toch vooral dit culturele wereldwonder Angkor Wat niet te missen.

De Noordvietnamese en Vietcong-eenheden die intussen zouden zijn afgenomen tot zo'n 23.000 man, moesten voornamelijk de aanvoer uit het noorden veilig stellen en wachten nu af hoe het bestand uitpakt. Een deel van de Vietcong-eenheden geschat op niet meer dan een regiment, verleent steun aan de Khmers. Het is mogelijk dat dit regiment is samengesteld uit Vietnamezen die altijd in Cambodja heb-

door
H.C. Beynon

ben gewoond maar tijdens de progrom van Lon Nol deels naar Zuid-Vietnam uitweken en deels de geleerden van de Vietcong versterkten. Zij ageren ten zuidoosten van Phnom Penh.

Het regeringsleger is van een protocolaire paleiswacht van 30.000 man met Amerikaanse steun opgeblazen tot zo'n 200.000 man, geüniformeerd en bewapend met modern licht materiaal. De Khmer-soldaten zijn goede vechters, maar het ontbreekt hun aan leiders. Men heeft dit geprobeerd te verhelpen met spoedopleidingen van kader in

gin van de moeilijkheden voor dit land. Maar zulke garanties kunnen alleen door Hanoi worden gegeven als daartegenover gelijke garanties staan van de buurlanden en de grote mogendheden. Ook hier zal dus een internationale conferentie nut hebben voor de toekomst van Cambodja en het is welhaast zeker, dat de landen van Indo-China

Ik vroeg In Tam wat hij dacht van de kansen van het communisme. „Toen ik presidentskandidaat was, beloofde ik een einde van de oorlog, vertrek van de Amerikanen en algemene verkiezingen, want ik ben ervan overtuigd dat het volk niet communistisch is. Maar als dit nog vier

ren door de Amerikaanse staat was ontworpen. De tweede is dat de leider van de door de CIA gesteunde rechtse verzetsbeweging Khmer Serei, Son Ngoc Thanh, premier werd in het kabinet van Lon Nol (hij is sinds november vorig jaar vervangen).

Het bewind van Lon Nol — daar twijfelt niemand aan — is op het nippertje gered door de Amerikaans-Vietnamese invasie van april 1970 (waardoor de Vietnamese verzetsgroepen zich niet konden concentreren op Phnom Penh) en de daarop volgende Amerikaanse hulpstroom van 200 miljoen dollar per jaar. Niettemin stond het nieuwe bewind voor enorme problemen: een krachtig en gemotiveerd bevrijdingsfront van circa 60.000 Vietnamezen (intussen gedaald tot circa 23.000 man) en 30.000 Khmers, een eigen strijdmacht van 32.000 man dat de naam van leger niet verdiende, een lege kas en een volk in wanhoop. Bovendien had het bewind de ingebouwde zwakte, dat het de steun van de massa miste.

Woordvoerders die aan deze periode terugdenken vertelden mij, dat Cambodja als een rijpe appel in de schoot van het verzet was gevallen, indien de invasie uit het oosten niet was gelanceerd. De invasie had militair niet veel succes, zo meent men in Phnom Penh, omdat de verzetsgroepen die op de hoogte waren van de voorbereidingen aan de Zuidvietnamese grens, lang tevoren hun maatregelen konden nemen en zich eenvoudig terugtrokken naar het noordwesten, met name het gebied ten noorden van de Tonle Sap-meren, het actieterrain van de Khmers Rouges.

Lon Nol consolideerde zijn bewind, door het proces tegen Sihanoeek die wegens „landverraad“ ter dood werd veroordeeld, door de afkondiging van de republiek vorig jaar dat bij referendum van 30 april werd goedgekeurd, door zijn verkiezing tot president in juni en door de verkiezing van een nieuw parlement in september van hetzelfde jaar 1972. De oppositie stelt dat zowel de verkiezingen voor de president als het parlement gemanipuleerd zijn, waarvoor zij goede argumenten aanvoeren. (Het parlement bestaat uitsluitend uit aanhangers van Lon Nol).

De huidige militaire toestand is verward, zeker wat het bewind van Lon Nol betreft. Phnom Penh is een belegerde vesting, die dagelijks moet strijden om enkele levensaders open te houden. Met name hoofdweg 5 naar de rijstprovincie Battambang in het westen en hoofdweg 4 naar de zeehaven Kompong Som (voorheen Sihanoukville). Alle aanvoer gebeurt in konvoien van honderd of meer trucks met oplegger, onder militair escorte. Daags tevoren wordt het traject verkend en zo mogelijk gezuiverd. Dan is er nog wat aanvoer via de Mekong en door de lucht.

Slechts enkele steden zijn in handen van het bewind, terwijl ongeveer tweederde van het land onder controle staat van de guerrilleros. Omdat veel van dit gebied onbewoond is, schat men dat het merendeel van de bevolking onder „controle“ van de regering staat.

Van de circa zeven miljoen zielen woont naar schatting 4,5 miljoen in de stedelijke centra. (Phnom Penh zelf telt met zijn vluchtelingen zo'n 2,5 miljoen inwoners.) De resterende 2,5 miljoen leeft op het platte-

IN TAM

land, deels onder controle van het bevrijdingsfront, deels in een niemandsland.

De steden zoals Phnom Penh vormen het trieste beeld van een opeenhoping van onzekere bewoners, verpauperde vluchtelingen en militairen. De hoofdstad, die door grote boulevards met veel groen en boomrijen, prachtige tempels en nieuwe gebouwen (uit Sihanoeeks periode), een mooie stad kon worden genoemd waar het leven goed was, wordt nu gekenmerkt door afschuwelijke prikkeldraadversperingen die als spinrag het hele stadsbeeld vervuilen, door bunkers en afgezette wijken waar men alleen op vertoon van een pas binnenkomsten een algemene vergraaiwing van gebouwen door gebrek aan onderhoud.

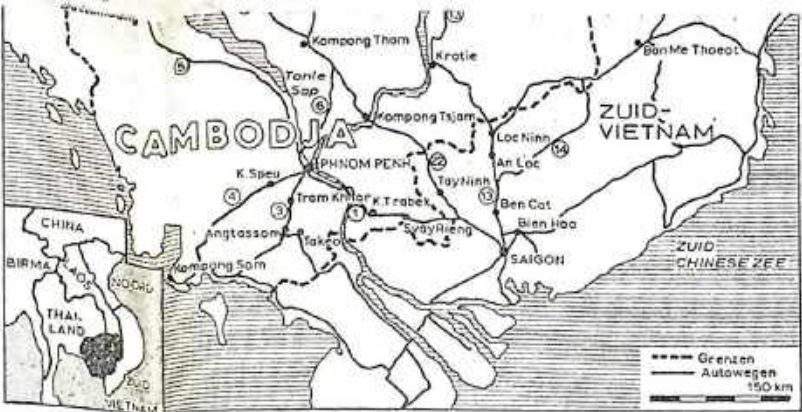
President Lon Nol heeft eenzijdig een bestand afgekondigd en wellicht dat nu het oorlogslawaai wat is geluwd, hoewel nog strijd wordt gemeld. Zelfs felle strijd in de buurt van de haven Kompong Som. Toen wij er waren ging er geen avond voorbij zonder het gebruikelijke gedreun van mortiergranaten en geknetter van geweervuur. Buitenlanders vertelden dat dat normaal was. Zelfs zo normaal dat zij niet konden slapen, als het bij uitzondering stil was. Het ging om schoten op verdachte bewegingen in het water van de Mekong en Tonle Sap, om infiltranten en saboteurs af te schrikken. De rivieren lopen langs de noordoostgrens van de hoofdstad en alles wat aan de overzijde zit wordt als verdacht beschouwd. Het oorlogslawaai gaf mij de associatie met mensen, die hun angst voor het donker verdringen door luidkeels te gaan zingen...

Militaire waarnemers maken onderscheid tussen de verschillende verzetsgroepen. Behalve de Noordvietnamese en Vietcong-eenheden die gericht zijn op Zuid-Vietnam, zijn er de Khmers Rouges nationalisten, die nu op zo'n 30.000 man worden geschat. Zij houden zich voornamelijk op rondom Phnom Penh, ten noorden hiervan bij Kompong Thom en in het grote gebied van de Tonle Sap meren, waar zij met een eenheid Noordvietnamezen sinds juni 1970 de belangrijke tempelcomplexen van Angkor Thom en Angkor Watt beheersen. De tempels vormen als centrum van eeuwenoude Khmer-cultuur (zij komen in reliëf voor op de nationale vlag) het belangrijkste

land. Maar het gebrek aan leiding was te merken bij acties die zich kenmerkten door besluiteloosheid, gebrek aan agressiviteit en gebrek aan coördinatie en communicatie.

Over de opper-officieren hoorde ik weinig goeds. Enkele uitzonderingen die zich bij de troepen te velde bevinden, bevestigen de regel, dat het merendeel „mooi weer“ zit te spelen in de hoofdstad, waarbij schandalige corruptiepraktijken zijn signaleerd. Bekend is het schandaal van de spooklegers, zo'n honderdduizend soldaten die alleen op de loonstaten van de staf bestonden en die de Amerikaanse belastingbetaler per maand ongeveer 2 miljoen dollar aan soldij hebben gekost gedurende een onbekende periode sinds '70. Er ging een onderzoek van start, onder meer naar het gedrag van bepaalde militairen die in de hoofdstad een extravagant leven leiden.

Volgens waarnemers met grote ervaring op verschillende posten in Zuidoost-Azië is de corruptie in Phnom Penh niet meer als plaatselijke folklore af te doen, maar heeft zij werkelijk schandalige afmetingen aangenomen. Corruptie, die al onder Sihanoeek bestond, tiert weliger dan ooit bij de gratie van de oorlogstoestand. Een van de eerste taken van een nieuw bewind zal de

bestrijding van de corruptie moeten zijn. Wie het nieuwe bewind zal leiden is een politieke gok. Maar een populair bewind moet op brede basis zijn gevestigd, dat is een Cambodjaanse realiteit. De werkelijkheid vereist nu meer dan ooit, dat de leider gezag heeft.

Het merkwaardige is, dat president Lon Nol daarbij niet als laatste wordt genoemd. Men zegt dat hij de steun heeft van het leger, van een deel van de bevolking en van die politici die hem nageven, dat hij een einde heeft gemaakt aan de

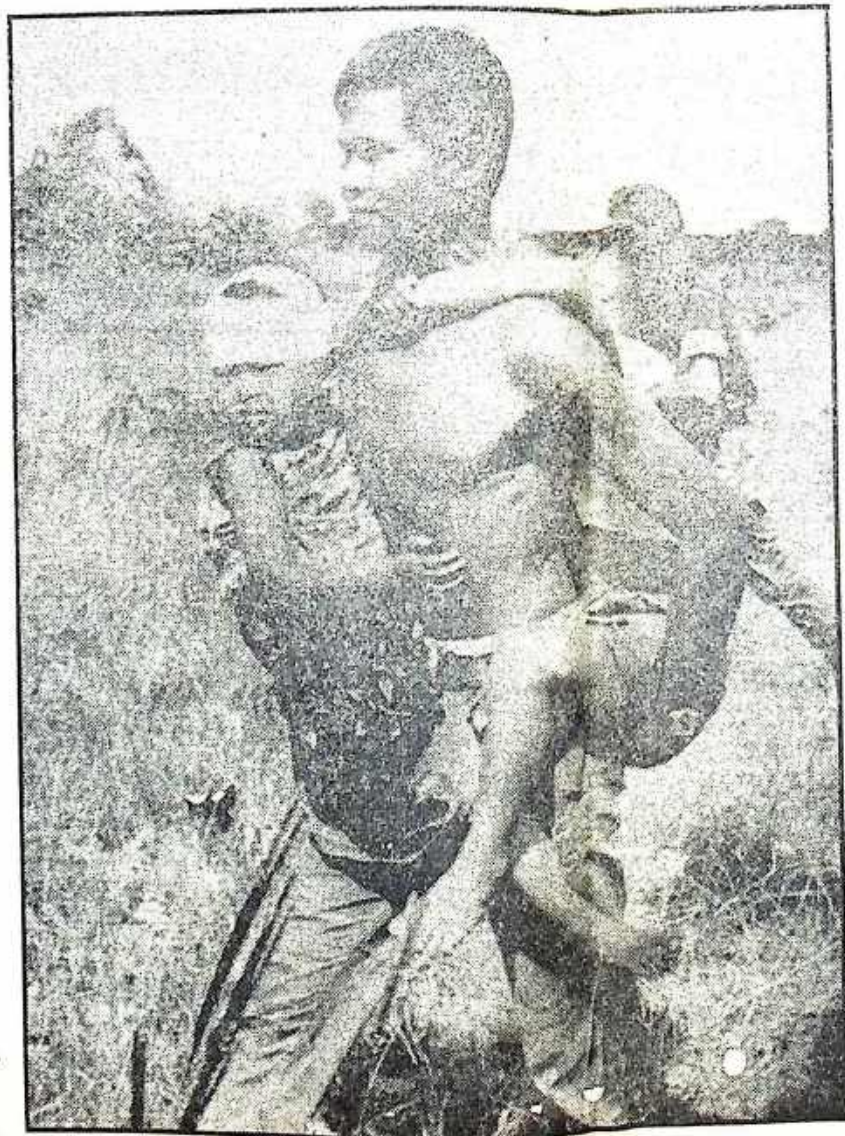
feodale structuur van het 2.000 jaar oude koninkrijk en een fel tegenstander is van Vietnamese invloeden in Cambodja. Zijn negatieve punten zijn de grote binding met de Amerikanen, zijn invalideiteit (hij is gedeeltelijk verlamd en rijdt in een rolstoel) die hem afzonderd van direct contact met de bevolking, zijn falen in de strijd tegen corruptie, zijn onnodig onverzoenlijke optreden tegen prins Sihanoeek (die wegens „landverraad“ ter dood werd veroordeeld) en zijn afwijzing van samenwerking met andere groepen en partijen. Het is een lange opsomming, voldoende voor de conclusie, dat zijn kaarten niet sterk genoeg zijn, ondanks zijn oproep tot de Rode Khmers om terug te keren in de schoot van de republiek.

Door velen wordt daarom de tussenfiguur van In Tam als aanvaardbare leider gezien. Hij heeft een indrukwekkende staat van dienst in leger, parlement, bestuur en politiek. Hij was leider van de Democratische Partij maar trok zich terug uit protest tegen het manipuleren van verkiezingen voor president en parlement door Lon Nol. In Tam staat bekend als onkreukbaar, als een man met sterke binding met het volk en een figuur die verzoening wil met de Rode Khmers en de communistische partij (Pratsjien, Norkhieu, Nor-jij, die hij de rol wil geven die zij verdienen, namelijk als belangrijkste partijpartner).

Hij staat hiermee dicht bij de verbannen Sihanoeek en indien Sihanoeek formeel vrede heeft met de republikeinse staatsvorm, zou een toenadering tussen beide figuren mogelijk zijn. Sihanoeek is nog steeds de joker in het Cambodjaanse spel. Hij kan op steun rekenen van de eenvoudige kleine man, die voor hem nog altijd een religieuze verering heeft en in hem de herinnering heeft bewaard aan de goede oude tijd. Sihanoeek heeft ondanks zijn onberekenbare bevestigingen grote kwaliteiten getoond. Hij is in de jaren van ballingschap wellicht voldoende gerijpt voor het idee van een gedeelde regeringsverantwoordelijkheid, zodat theoretisch gesproken een combinatie van Sihanoeek als president en In Tam als premier een van de mogelijkheden zou zijn, waarbij dan automatisch de verzetsbeweging belangrijke ministersposten zou bezetten. Sihanoeek kreeg van Hanoi alle steun in zijn strijd plus de erkenning van zijn regering in ballingschap als enige regering van Cambodja. Maar Sihanoeek en Cambodja zouden er nog meer aan hebben als Hanoi de territoriale onschendbaarheid van Cambodja zou erkennen. De schending van Cambodja's grenzen in de jaren zestig was immers het be-

op die komende conferentie — waarschijnlijk in Parijs — aan bod komen. Maar dit alles veronderstelt een verdwijnen van het huidige bewind in Phnom Penh, dat nog steeds de sterke steun van Washington heeft en zich in feite drijvende houdt op de dollar. Interessant is te weten in hoeverre Washington na de bloedige debacle in Vietnam werkelijk wijzer is geworden. Het recente bezoek van Agnew aan Phnom Penh en zijn garanties van blijvende Amerikaanse steun, doen het ergste vrees voor een snelle oplossing van het probleem der Khmers. Zo lang Washington de Khmers niet in staat stelt ongehinderd en onder elkaar tot nationale verzoening te komen, zo lang zullen China, Noord-Vietnam en andere communistische belanghebbenden geen garanties kunnen geven. Het is een vicieuze cirkel die hopelijk op het Parijse overleg kan worden doorbroken. Verdere Amerikaanse inmenging versterkt de positie van het communisme in Cambodja aanzienlijk. Dat wel.

een communistisch gemaacht, aldus In Tam. Als bewijs voor zijn stelling wijst hij er onder meer op, dat het boeddhisme een sterke overtuiging is bij de massa en grote invloed heeft via de monniken. (Cambodja telt 3500 kloosters en 70.000 monniken, dat wil zeggen 1 klooster op 2000 inwoners en 1 monnik op 100 inwoners). „Cambodja kent trouwens niet het probleem van overbevolking zoals Noord-Vietnam,“ aldus In Tam. „Er is eerder sprake van een tekort aan mensen. Er is meer dan genoeg, voor iedere Khmer.“

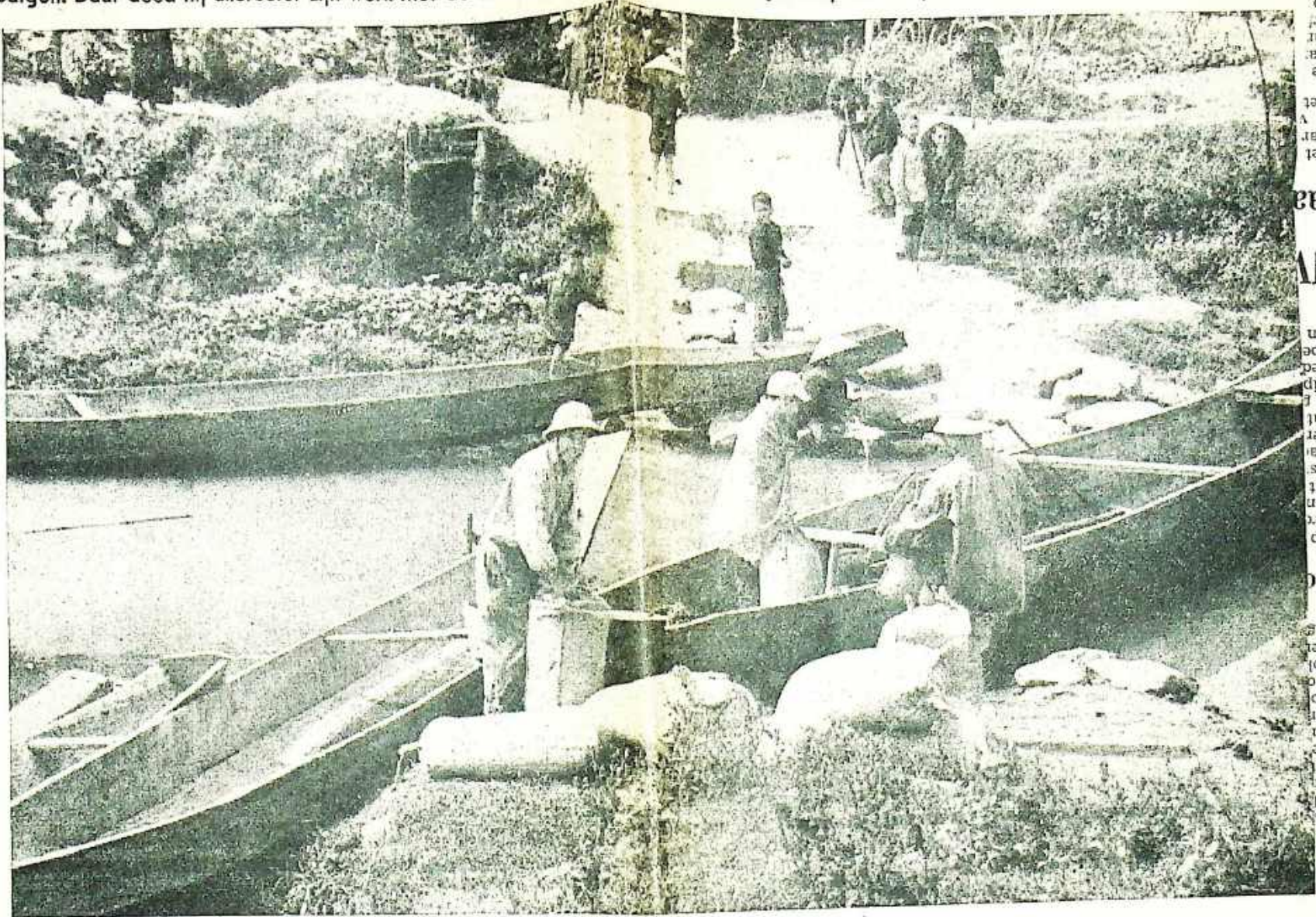

Een Cambodjaanse regeringssoldaat draagt twee kinderen weg, die gewond zijn geraakt bij gevechten ten noordwesten van Phnom Penh.

Victories. 70 cent per millimeter-hoogte. Exclusief 4% BTW. Jenny Spits v. direct werk, b. (steno) typiste. SPOED SPOED SPOED SPOED. Zuid. tel. 729807 (d. g. g. 420672). Accountant v. d. P. J. ons Men kamroer. goed salaris, goede toekomst. Micro/Minio-diploma gecens. lecfid 16-18 jaar in opleiding m. SSS. Op ons kant.

Aanbieding Dames- en m. Dit ondergoed heeft uitbundige strepen en vrolijke kleuren: blau, marine en oranje. In de jongensmaten 98 t/m 152. Singlet normaal 3,- en 3,25. Slips 2,50 en 2,75. Nu per stuk 25 ct goedkoper. Saai wit heeft zijn beste tijd gehad. 2,25

De cameraman Neil Davis van het internationale filmersbureau Visnews bracht 24 uur door in een bevrijd gebied ten zuidwesten van Saigon. Daar deed hij allereerst zijn werk met de camera en bovendien tekende hij z'n impressies op, die we hierbij afdrukken.

Vierentwintig uur in *16 Feb 73 W* een bevrijd dorp

Om in een bevrijd gebied te ko- is verbazend makkelijk, als ik er- aan terugdenk.

Tijdens mijn 24 uur bij het Be- vrijdingsfront dronk ik thee, ga- ven ze me te eten, praatte ik over het mysterieuze Westen — en moest ik dekking met ze zoeken toen een Zuidvietnamese heli- copter het dorp zeker een half uur onder schot nam.

er recht op af. Bij een kruising van twee paden stond een jongeman, die met zijn hoofd de richting aangaf die ik moest gaan. Zo kwam ik bij een klein stroompje waar een oude man me begroette met uitgestrekte hand. Een groepje kinderen danste om ons heen en riep naar mijn nieuwe gids. Ik trok een beetje wit weg, maar voor hen was het een dolle boel en de oude man pakte een van de kinderen als grap bij z'n oor.

De man nam me mee in een wankel sampan. Een jongen pakte een roei- span en zette ons over naar bevrijd gebied.

Thee

De soldaten die ik zag droegen geen van allen de legendarische zwarte pyama's. Meestal hadden ze een zwarte broek aan met hier en daar een win- kelhaak en blauwe shirts en ze zagen eruit als hardwerkende boerenzonen. Enkelen hadden buitgemaakte Ameri- kaanse M-16-geweren, maar meestal Russische of Chinese van het type AK- 47, die beter voldoen onder de moei- lijke omstandigheden van een guer- rilla.

Overal waar ik kwam dromden uitge- laten mensen om me heen, die vroegen naar mijn nationaliteit, leeftijd en

Ik werd naar een bijeenkomst met de dorpsoudsten geleid tussen het onaf- wendbare escorte van kinderen en met een vlag van het Bevrijdingsfront aan een lange bamboestok.

De bijeenkomst vond plaats in een ge- bouw met een meer serieus uitzien- de wachtpost — hoewel ze toch ook ont- spannen waren. Veel van de dorpsoud- sten hadden sprietige witte Ho Tsjj Minh-baarden en ze vroegen 'op welke leeftijd kan een man uit het Westen z'n baard laten groeien?'

Toen ik zei dat het, vanaf een tamelijk vroege leeftijd, een kwestie van smaak was kwamen ze verzeild in een uitvoe- rige discussie over het Westen en z'n

Bo
str
nat
jaar
De
met
In v
jaar
Het
jaar
AN
En
mo
med
Tijp
is
Dal
wer
raa
bes
dat
zijn
fer
Op
V
nos
met
Ool
ho
mo
dar
der
me
hel
dij
zal
ret
Ne
ge
di
pe
O
e
d
n
v
c
c
y

Laos mobiliseert al voor bestand

B-52's GAAN DOOR IN LAOS EN CAMBODJA

VIENTIANE/SAIGON, 10 febr. (Reuter, AP, UPI) — De regering van Laos heeft politie, leger en ambtenaren van het land gemobiliseerd in afwachting van een wapenstilstand, die op zeer korte termijn wordt verwacht. De ambtenaren worden bewapend en zullen hun kantoren moeten verdedigen tegen aanvallen van de communistische Pathet Lao. Leger en politie moeten hun garnizoenen verlaten en naar het front tussen regeringstroepen en de Pathet Lao om militaire acties na het ingaan van een bestand af te weren. De Laotiaanse regering in Vientiane heeft de publikatie van ieder nieuws over de militaire situatie in Laos verboden.

Gisteren bracht de speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, een bezoek aan Vientiane, waar hij besprekingen voerde met de Laotiaanse premier Souvanna Phouma. Daarna vloog hij door naar Bangkok, de hoofdstad van Thailand, waar gemeld werd, dat Kissinger „zeer spoedig" een bestand verwachtte in Laos. Genoemd is al volgende week dinsdag als de dag, waarop een wapenstilstand in Laos zal ingaan.

Inmiddels heeft Noord-Vietnam de Verenigde Staten en de regering in Vientiane ervan beschuldigd, dat zij met „militaire avonturen" een wapenstilstandsakkoord in Laos „sabotereren". Hanoi maakte melding van Amerikaanse B-52 bombardementen op Laos. Washington zelf heeft wel de bombardementen op Cambodja toegegeven. Deze bombardementen waren uitgevoerd op verzoek van de Cambodjaanse regering, zo maakte een woordvoerder van het Pentagon gisteren bekend. Over de bombardementen op Laos, zei woordvoerder Friedheim, dat deze door zullen gaan totdat er een bestand is getekend.

In Vietnam zelf begint maandag de uitwisseling van krijgsgevangenen. Ongeveer drieduizend Vietnamezen en Amerikanen zullen met een vloot van helikopters en vliegtuigen naar de verschillende uitwisselingspunten worden gebracht. Onder hen bevinden zich 27 Amerikanen en ruim duizend militairen van het Zuidvietnamese regeringsleger, die gevangen vonden gehouden door de troepen van het Bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam. Saigon laat ongeveer tweehonderdduizend militairen van het bevrijdingsfront vrij.

De Canadese voorzitter van de in-

ternationale militaire controle-commissie in Vietnam, Gauvin, heeft gisteren bekendgemaakt, dat de Amerikanen hebben geprotesteerd tegen de omstandigheden, waaronder zij hun troepen — er zijn nog 19.000 Amerikaanse militairen in Vietnam — in een tempo van vierhonderd per dag moeten terugtrekken. De klachten gingen over schietpartijen bij de grote wegen en het opblazen van bruggen. Alle partijen hebben verder bij Gauvin geprotesteerd tegen schendingen van het bestand.

Kissinger in Hanoi

Noord-Vietnam eist stopzetting VS-optreden in Laos en Cambodja

12 FEB 73
B
W

Vrijlating krijgsgevangenen

De Amerikaan Kissinger is zaterdag in de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi aangekomen. Op het vliegveld werd hij ontvangen door Le Duc Tho, met wie hij ook de eerste van een serie besprekingen had. De adviseur van Nixon sprak vervolgens drie-en-een-half uur met premier Pham Van Dong, minister van buitenlandse zaken Trinh en zijn onderminister Thach en Le Duc Tho. Gisteren sprak Kissinger opnieuw zes uur met Noordvietnamese regeringsfunctionarissen. De besprekingen zullen tot dinsdag duren.

VRR waarschuwt tegen voortzetting knabbeloperaties door Thieu

In Hanoi is zaterdag een verklaring van het ministerie van buitenlandse zaken uitgegeven. Daarin wordt gezegd dat de VS op een cynische manier uitleg geven aan de bepalingen in de Parijse overeenkomst met betrekking tot het respecteren van

de neutraliteit van Laos en Cambodja en het terugtrekken van buitenlandse troepen uit de beide landen.

De verklaring in Hanoi volgt op mededelingen uit Washington waarin wordt toegegeven dat vrijdag VS-toestellen operaties uitvoerden tegen patriottische troepen in Cambodja. Noord-Vietnam beschuldigt de VS ervan halsstarrig vast te houden aan zijn politiek van inmenging en agressie in Laos en Cambodja. Verlangd wordt dat de Amerikanen de betrokken artikelen uit de overeenkomst nauwgezet naleven. De voorlopige revolutionaire regering (VRR) van Zuid-Vietnam heeft het Saigon-regiem van Thieu beschuldigd van herhaalde schendingen van het bestand. In een zaterdag uitgegeven verklaring wordt gezegd dat, terwijl de voorlopige revolutionaire regering en Noord-Vietnam zich nauwkeurig aan de bepalingen houden, het Thieu-regiem steeds zeer ernstige inbreuken maakt.

Het Saigon-bewind heeft zijn strijdkrachten ingeschakeld om dagelijks gemiddeld 100 'knabbeloperaties' uit te voeren, zo wordt gezegd. Onder deze knabbeloperaties worden pogingen verstaan om aan de grenzen van het bevrijde gebied alsnog opnieuw gebied te bezetten.

'Nadat het staakt-het-vuren in werking trad,' zo gaat de verklaring verder, 'vuurde het Saigon-leger dagelijks twee- tot drieduizend artilleriegranaten af op dorpen in de provincie Quang Tri en drie- tot vierduizend in de vlaktes van centraal Trung Bo (in het centrum van het land)'. Ook wordt de VS beschuldigd van pogingen om een

aantal bases niet te ontmantelen onder het voorwendsel dat deze aan het Thieu-regiem zijn overgedragen.

Krijgsgevangenen

12 FEB 73 B W

12 FEB 73 B W

Inmiddels werden gisteren verdere voorbereidingen getroffen voor de eerste uitwisseling van krijgsgevangenen. Zoals bepaald in de Parijse overeenkomst zullen de krijgsgevangenen onder toezicht van vertegenwoordigers van de gemengde militaire commissie worden overgedragen. Gisteren was een aantal voorbereidingen nog niet helemaal rond, maar verwacht werd dat vandaag toch de eerste uitwisseling kon doorgaan. Er werd o.a. in hoog tempo gewerkt aan herstel van een aantal vliegstrips, waar de overdracht zal plaatsvinden.

De krijgsgevangenen zullen worden overgedragen in Loc Ninh en Quan Loi (resp. op 120 en 100 kilometer ten noorden van Saigon), in Dong Ha in de provincie Quang Tri en verder in Hanoi, waar circa 115 VS-piloten zullen worden vrijgelaten. Er zullen 2000 vrijheidsstrijders worden vrijgelaten, zo verluidt in Saigon in kringen van de gezamenlijke militaire commissie, en 1000 soldaten van het Saigon-bewind.

Verder zal het bevrijdingsleger bij Loc Ninh nog 19 VS-soldaten en 8 Amerikaanse burgers vrijlaten.

Incident

Gedurende het weekeinde heeft tot twee keer toe een incident plaatsgevonden waarbij door Thieu opgehitste elementen zich keerden tegen de gezamenlijke militaire commissie. In het plaatsje Ban Me Thuot liepen

daarbij acht officieren van het bevrijdingsleger en van Noord-Vietnam verwondingen op. Later bood het Saigon-regiem zijn excuses aan voor de gebeurtenissen. Zondag werden in Pleiku ruiten ingegooid van een gebouw, waarin het plaatselijke hoofdkwartier van de commissie gevestigd is.

De commissie heeft besloten niet meer naar het platteland te gaan tot het incident in Ban Me Thuot geheel is opgehelderd.

Gisteren is de delegatieleider van het Thieu-bewind bij de commissie, generaal Dzu, van zijn post ontheven en vervangen door een voormalige luchtmachtgeneraal, Du Quoc Dong. Officieel wordt gezegd dat Dzu wegens zijn gezondheid is afgevoerd, maar persberichten brengen zijn verdwijnen in verband met het incident in Ban Me Thuot en ook met wrevel bij de Thieu-kliek over zijn optreden.

Besprekingen in Parijs tussen delegaties van de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind zijn, volgens mededelingen van VRR-functionarissen, zaterdag verzand in procedurekwesties. Ze verweten de Saigon-zijde een vertragende tactiek.

Kissinger in Hanoi

Noord-Vietnam eist stopzetting VS-optreden in Laos en Cambodja

12 Feb 73
B
W

Vrijlating krijgsgevangenen

De Amerikaan Kissinger is zaterdag in de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi aangekomen. Op het vliegveld werd hij ontvangen door Le Duc Tho, met wie hij ook de eerste van een serie besprekingen had. De adviseur van Nixon sprak vervolgens drie-en-een-half uur met premier Pham Van Dong, minister van buitenlandse zaken Trinh en zijn onderminister Thach en Le Duc Tho. Gisteren sprak Kissinger opnieuw zes uur met Noordvietnamese regeringsfunctionarissen. De besprekingen zullen tot dinsdag duren.

VRR waarschuwt tegen voortzetting knabbeloperaties door Thieu

In Hanoi is zaterdag een verklaring van het ministerie van buitenlandse zaken uitgegeven. Daarin wordt gezegd dat de VS op een cynische manier uitleg geven aan de bepalingen in de Parijse overeenkomst met betrekking tot het respecteren van

de neutraliteit van Laos en Cambodja en het terugtrekken van buitenlandse troepen uit de beide landen.

De verklaring in Hanoi volgt op mededelingen uit Washington waarin wordt toegegeven dat vrijdag VS-toestellen operaties uitvoerden tegen patriottische troepen in Cambodja. Noord-Vietnam beschuldigt de VS ervan halsstarrig vast te houden aan zijn politiek van inmenging en agressie in Laos en Cambodja. Verlangd wordt dat de Amerikanen de betrokken artikelen uit de overeenkomst nauwgezet naleven. De voorlopige revolutionaire regering (VRR) van Zuid-Vietnam heeft het Saigon-regiem van Thieu beschuldigd van herhaalde schendingen van het bestand. In een zaterdag uitgegeven verklaring wordt gezegd dat, terwijl de voorlopige revolutionaire regering en Noord-Vietnam zich nauwkeurig aan de bepalingen houden, het Thieu-regiem steeds zeer ernstige inbreuken maakt.

Het Saigon-bewind heeft zijn strijdkrachten ingeschakeld om dagelijks gemiddeld 100 'knabbeloperaties' uit te voeren, zo wordt gezegd. Onder deze knabbeloperaties worden pogingen verstaan om aan de grenzen van het bevrijde gebied alsnog opnieuw gebied te bezetten.

'Nadat het staakt-het-vuren in werking trad,' zo gaat de verklaring verder, 'vuurde het Saigon-leger dagelijks twee- tot drieduizend artilleriegranaten af op dorpen in de provincie Quang Tri en drie- tot vierduizend in de vlaktes van centraal Trung Bo (in het centrum van het land)'. Ook wordt de VS beschuldigd van pogingen om een

aantal bases niet te ontmantelen onder het voorwendsel dat deze aan het Thieu-regiem zijn overgedragen.

Krijgsgevangenen

Inmiddels werden gisteren verdere voorbereidingen getroffen voor de eerste uitwisseling van krijgsgevangenen. Zoals bepaald in de Parijse overeenkomst zullen de krijgsgevangenen onder toezicht van vertegenwoordigers van de gemengde militaire commissie worden overgedragen. Gisteren was een aantal voorbereidingen nog niet helemaal rond, maar verwacht werd dat vandaag toch de eerste uitwisseling kon doorgaan. Er werd o.a. in hoog tempo gewerkt aan herstel van een aantal vliegstrips, waar de overdracht zal plaatsvinden.

De krijgsgevangenen zullen worden overgedragen in Loc Ninh en Quan Loi (resp. op 120 en 100 kilometer ten noorden van Saigon), in Dong Ha in de provincie Quang Tri en verder in Hanoi, waar circa 115 VS-piloten zullen worden vrijgelaten. Er zullen 2000 vrijheidsstrijders worden vrijgelaten, zo verluidt in Saigon in kringen van de gezamenlijke militaire commissie, en 1000 soldaten van het Saigon-bewind.

Verder zal het bevrijdingsleger bij Loc Ninh nog 19 VS-soldaten en 8 Amerikaanse burgers vrijlaten.

Incident

Gedurende het weekeinde heeft tot twee keer toe een incident plaatsgevonden waarbij door Thieu opgehitste elementen zich keerden tegen de gezamenlijke militaire commissie. In het plaatsje Ban Me Thuot liepen

daarbij acht officieren van het bevrijdingsleger en van Noord-Vietnam verwondingen op. Later bood het Saigon-regiem zijn excuses aan voor de gebeurtenissen. Zondag werden in Pleiku ruiten ingegooid van een gebouw, waarin het plaatselijke hoofdkwartier van de commissie gevestigd is.

De commissie heeft besloten niet meer naar het platteland te gaan tot het incident in Ban Me Thuot geheel is opgehelderd.

Gisteren is de delegatieleider van het Thieu-bewind bij de commissie, generaal Dzu, van zijn post ontheven en vervangen door een voormalige luchtmachtgeneraal, Du Quoc Dong. Officieel wordt gezegd dat Dzu wegens zijn gezondheid is afgevoerd, maar persberichten brengen zijn verdwijnen in verband met het incident in Ban Me Thuot en ook met wreveld bij de Thieu-kliek over zijn optreden.

Besprekingen in Parijs tussen delegaties van de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind zijn, volgens mededelingen van VRR-functionarissen, zaterdag verzand in procedurekwesties. Ze verwerpen de Saigon-zijde een verdragende tactiek.

KISSINGER OVERLEGT IN HANOI

12 febr 73 Vh

Stenen verhinderen toezicht op bestand

SAIGON/PARIJS, 12 febr. (NYT, Reuter, UPI, AP) — Terwijl vandaag de eerste groepen Amerikaanse krijgsgevangenen in Hanoi en bij Saigon worden vrijgelaten, hebben de bestandscommissies, die toezicht moeten houden op de naleving van het Vietnam-akkoord te velde, nog nauwelijks kans gehad hun taak behoorlijk uit te oefenen. Zondag bedreigden enkele duizenden Zuidvietnamezen voor de tweede keer in drie dagen Noordvietnamese en Vietcong-leden van een team van de gemengde militaire commissie met stenen. De onderhandelingsdelegatie van het Bevrijdingsfront in Parijs heeft de Zuidvietnamese regering-Thieu van voortdurende schendingen van het akkoord beschuldigd.

Vandaag begint vrijlating krijgsgevangenen

De speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, heeft zondag voor de tweede achtereenvolgende dag in Hanoi langdurig overleg gevoerd met de Noordvietnamese regeringsleiders. De sfeer rond de besprekingen was, aldus een bekendmaking van het Amerikaanse Witte Huis, „hartelijk”. Kissinger bespreekt met de regering in Hanoi de nieuwe betrekkingen tussen Noord-Vietnam en de Verenigde Staten na de ondertekening van de Vietnamese bestandsovereenkomst. Kissinger blijft tot morgen in Hanoi.

In de Noordvietnamese hoofdstad wordt vandaag de eerste groep van 115 Amerikaanse krijgsgevangenen vrijgelaten. Sommigen van hen hebben ruim acht jaar gevangen gezeten. De krijgsgevangenen worden met speciale Amerikaanse vliegtuigen overgebracht naar een luchtmachtbasis op de Filipijnen. Ook vandaag worden nog eens 27 Amerikaanse krijgsgevangenen uitgewisseld in Loc Ninh op ongeveer 120 kilometer ten noorden van de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon bij de grens met Cambodja.

De vrijlating van de Amerikanen wordt gevolgd door de vrijlating van een

luchtlandingstroepen. Waarnemers in Saigon legden verband tussen deze wisseling en het incident in Ban Me Thoeot. De Zuidvietnamese provinciale autoriteiten hebben opdracht gekregen strenge veiligheidsmaatregelen te treffen om herhaling van de incidenten te voorkomen.

Protest

Vertegenwoordigers van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront hebben zaterdag in Parijs scherp geprotesteerd tegen het wat zij noemden „schandalige optreden” van de Zuidvietnamese bevolking tegen de communistische waarnemers. De Vietcong beschuldigde de Zuidvietnamese regering van ernstige schendingen van het bestand. In Hoeé zouden de Zuidvietnamese autoriteiten duizenden mensen hebben laten arresteren. Van de beloofde democratische vrijheden zou in de praktijk niets terecht komen. Voor het incident in Ban Me Thoeot zouden „bandieten” zijn gehoord.

De Parijse besprekingen tussen vertegenwoordigers van Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam zijn zaterdag verand in procedurekwesties. Dit hebben functionarissen van het Bevrijdingsfront verklaard. Volgens de Vietcong zegt de regering-Thieu vroeg met onderhandelingen op ministerieel niveau te willen beginnen, maar voert zij in feite een vertragingstactiek. Een nieuwe bespreking is voor woensdag afgesproken.

Noord-Vietnam heeft de Verenigde Staten beschuldigd van schending van het Vietnam-akkoord inzake Laos en Cambodja. Een woordvoerder van het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken noemde de Amerikaanse houding ten aanzien van deze beide landen „een cynische verdraaiing” van de overeenkomst. Amerika zou zijn politiek van interventie en agressie voortzetten door de Amerikaanse luchtmacht te blijven inzetten bij acties in Cambodja en blijvende militaire steun toe te zeggen aan Laos en Cambodja.

De vredesbesprekingen in Laos lijken niet meer zo vlot te verlopen als het zich eind vorige week liet aanzien. Dit hebben diplomatieke zeggelieden in de Laotiaanse hoofdstad Vientiane meegedeeld. Een struikelblok wordt gevormd door de kwestie van de voorlopige regering, die in Laos de zaken in handen krijgt tot nieuwe verkiezingen zijn gehouden. Er is enige twijfel gekomen of nog deze week een bestand kan worden verwacht.

...tussen Zuid-Vietnam en het Bevrijdingsfront. De plannen voor deze uitwisseling zijn echter nog niet helemaal rond. Als oorzaken van de vertraging zijn genoemd: problemen rond een startbaan van een vliegveld in het noorden van Zuid-Vietnam en het ontbreken van een lijst met de namen van gevangenen, die door het Bevrijdingsfront zouden worden vrijgelaten.

Uitwisseling

De Zuidvietnamese regering heeft aangekondigd vandaag 2000 krijdsgevangenen te willen uitwisselen. Als de operatie vlot verloopt, worden in de loop van de week nog eens 5000 gevangenen vrijgelaten. Volgens de oorspronkelijke plannen zouden de Noordvietnamezen en de Vietcong vandaag ruim 1000 Zuidvietnamese gevangenen vrijlaten. De uitwisseling zou in twee groepen (een in de noordelijke provincie Kwang Tri en een ten noorden van Saigon) worden geregeld.

In Amerika wordt door velen reikhalzend naar de terugkeer van de krijdsgevangenen uitgekeken. Bij het ministerie van defensie zijn tal van aanbiedingen binnengekomen, variërend van een nieuwe auto voor elk van de gevangenen en een week vakantie in Florida tot gratis toegang tot alle belangrijke wedstrijden in de honkbalcompetitie. Senator George McGovern heeft door middel van een wetsvoorstel gevraagd de pensioenregeling voor de gevangenen drastisch te verbeteren.

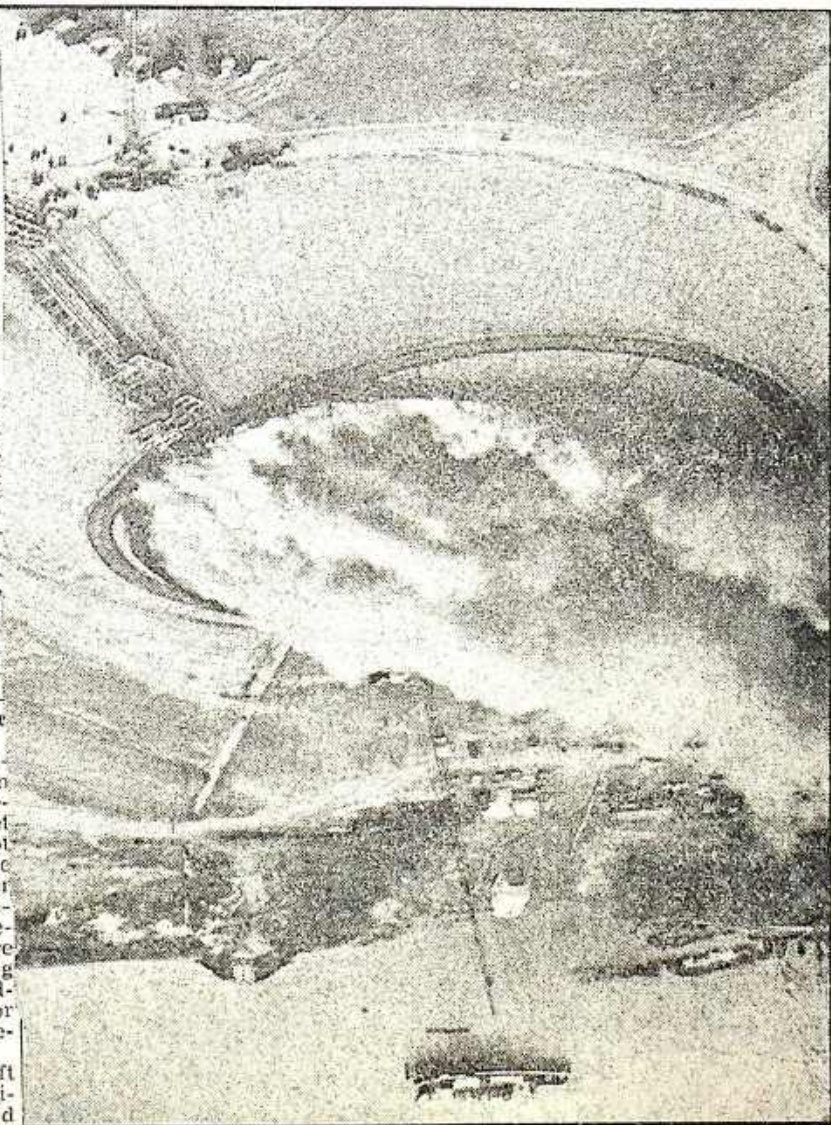
Aanslag

Een menigte van enkele duizenden Zuidvietnamezen bekogelde zondag in Pleikoe in het centrale bergland een gebouw, waarin een team van de gemengde militaire bestandscommissie zijn intrek had genomen, met stenen. De aanval gold de Noordvietnamese en Vietcong-leden van de commissie. De betoging volgde na een massa-bijeenkomst in het stadion van Pleikoe, waarbij Noordvietnamezen en Vietcong werden beschuldigd van moorden en bestandsschendingen in het zuiden. De bedreigde commissieleden waren een paar minuten voor de aanslag uit het gebouw vertrokken.

Het was de tweede keer in drie dagen, dat communistische leden van de militaire commissie werden bedreigd. Vrijdag ontstonden in het voetbalstadion van Ban Me Thoeot (ook in het centrale bergland) grote vechtpartijen, toen een helikopter met Noordvietnamese commissieleden daar landde. Zij werden met stenen bekogeld. De gemengde militaire commissie besloot daarop voorlopig geen groepen meer naar het Zuidvietnamese platteland te sturen voor toezicht op de naleving van het bestand.

De Zuidvietnamese regering heeft voor dit incident zijn verontschuldigen aangeboden. Terzelfder tijd werd de Zuidvietnamese delegatieleider in de gemengde militaire commissie, generaal Ngo Dzoë, vervangen door generaal Docong Kwoc Dong, opperbevelhebber van de

De gashouder ligt, na een enorme ontploffing, nog te roken als een vulkaan. Onder het ingestorte dak liggen 40 doden.

CASHOUDER ONTPLOFT

Vertig doden bij explosie

Bestand gaat vrijdag in

Akkoord in Laos vandaag getekend

Cambodja vecht
nog steeds

VIENTIANE, 13 febr. (Rtr, NYT, UPI, AP). — In Laos wordt vandaag een bestandsovereenkomst getekend tussen de regering in Vientiane en de communistisch gezinde Pathet Lao. Dit hebben zegslieden van de Laotiaanse regering bekendgemaakt. Het bestand wordt vrijdag van kracht. De overeenkomst wordt vandaag getekend tijdens de 18e bijeenkomst in de reeks vredesbesprekingen tussen beide partijen sinds vorig jaar oktober.

Volgens goed ingelichte kringen lijkt het akkoord in Laos als twee druppels water op de bestandsovereenkomst voor Vietnam. De voornaamste punten zijn.

- Beide partijen zullen een bestand-op-de-plaats in acht nemen, waardoor in Laos net als in Vietnam een „pantenvelpatroon” wordt afgetekend.

- Er zal een gemengde politieke raad in het leven worden geroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van beide partijen. Deze raad krijgt tot taak de problemen rond de politieke toekomst van Laos te regelen in het licht van een uiteindelijke eenwording van het land onder een coalitie-bewind.

- Het toezicht op de naleving van het bestand zal in handen worden gelegd van een internationale controle-commissie, bestaande uit afgevaardigden van India, Canada en Polen.

De bestandsovereenkomst is vrijwel geheel uitgewerkt aan de hand van het Akkoord van Genève inzake Laos uit 1962. Dit akkoord had geen

lang leven. Volgens de termen van het nieuwe bestand zullen de Pathet Lao en de Noordvietnamezen ongeveer tweederde van het land onder controle krijgen, terwijl de regering in Vientiane vooral de stedelijke centra met ongeveer twee miljoen inwoners (van het totaal van drie miljoen) beheerst.

Gevechten

PNHOM PENH. — Na de afkondiging van een bestand in Laos blijft Cambodja het enige Indochinese gebied, waarvoor nog geen akkoord is bereikt. Regeringstroepen moesten maandag opnieuw terrein prijsgeven aan eenheden van de Rode Khmers, die worden gesteund door Noordvietnamezen. De felste gevechten speelden zich af rond hoofdweg 1, die de verbinding vormt met de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon. Amerikaanse bommenwerpers leveren voortdurend steun aan de Cambodjaanse regeringstroepen.

PARIS — Een woordvoerder van de onderhandelingsdelegatie van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront in Parijs heeft de Zuidvietnamese regering en de Verenigde Staten beschuldigd van „systematische schendingen” van het Vietnam-akkoord. Amerika zou niet al zijn militaire bases hebben ontmanteld en de Zuidvietnamese regering zou vertegenwoordigers van het Bevrijdingsfront hinderen bij hun controle-werkzaamheden. De bestandsschendingen belemmeren plannen voor de politieke toekomst van Zuid-Vietnam, aldus de zegsman.

In de Japanse hoofdstad Tokio heeft Bao Dai, de verbannen oud-keizer van Vietnam, laten doorschemeren, dat hij naar Vietnam wil terugkeren om een „derde macht” te leiden tussen de regering-Thieu en de Vietcong in. De 59-jarige keizer heeft voor het eerst zijn ballingsoord Parijs verlaten, sinds hij in 1955 door Ngo Dinh Diem in Saigon werd afgezet.

Vrijlating gevangenen moeizaam van start

SAIGON/HANOI, 13 febr. (NYT, Reuter, AFP) — De uitwisseling van gevangenen tussen Amerika, Noord-Vietnam, Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront is maandag moeizaam op gang gekomen. Op de speciaal in gereedheid gebrachte Amerikaanse luchtmachtbasis Clark op de Filippijnen kwamen in totaal 142 vrijgelaten Amerikanen met hospitaalvliegtuigen aan uit Hanoi en Saigon. Een Amerikaan bleef op eigen verzoek in een ziekenhuis in Saigon achter.

De Zuidvietnamese regering wisselde in Loc Ninh ten noorden van Saigon ongeveer 175 gevangenen van de Vietcong uit tegen ongeveer 100 Zuidvietnamese gevangenen. In Kwang Tri in het noorden van Zuid-Vietnam ging een geplande uitwisseling van gevangenen niet door, omdat functionarissen van de Vietcong weigerden ongeveer 100 Vietcong-gevangenen, die naar het noorden waren gevlogen, te ontvangen.

President Nixon liet in een telefoongesprek met een van de vrijgelaten Amerikanen op de luchtmachtbasis Clark weten, hoe „enorm trots“ hij was op alle krijgsvangenen. „Uw offer is niet vergeefs geweest,“ zei hij. Hij verklaarde, dat dit „een van de meest ontroerende ogenblikken uit zijn presidentschap was.

Aan de andere kant van de lijn

vertelde de vrijgelaten Amerikaan, dat alle ex-krijgsgevangenen Nixon graag persoonlijk willen ontmoeten „om hun dankbaarheid te uiten voor wat u heeft gedaan“. Bij aankomst op de luchtmachtbasis droegen sommige Amerikanen borden met zich mee, waarop stond: „God zegene Amerika en Nixon“.

Gebed

Nixon heeft er bij de Amerikaanse bevolking op aangedrongen terugkerende krijgsvangenen een „rustig welkom te bereiden. Hij preee de mannen om hun moed en vroeg om een bijzonder gebed voor hen, die naar de woorden van Abraham Lincoln „de last van de strijd hebben gedragen en een eervolle vrede hebben mogelijk gemaakt.“ Hij wilde geen „fanfares“.

De eerste groep Amerikanen werd in Hanoi vrijgelaten, 116 in totaal. Onder hen was Everett Alvarez, die ruim achtereenhalf jaar gevangen had gezeten, de langste periode door een Amerikaan in Noordvietnamese krijgsvangenschap doorgebracht. Noord-Vietnam had op het laatste moment nog een 116e gevangene aan het totaal toegevoegd, omdat diens moeder ernstig ziek is.

De uitwisseling van 27 Amerikanen in Loc Ninh in Zuid-Vietnam verliep aanmerkelijk minder

Zuidvietnamese politie legt een cordon rond Vietcong-gevangenen, die weigeren een klaarstaand vliegtuig binnen te gaan en die daarom naar hun kamp bij het vliegveld van Saigon worden teruggeleid.

vlot. De overdracht werd meer dan 12 uur opgehouden, omdat functionarissen van het Bevrijdingsfront het niet eens waren over procedurekwesties. De Vietcong-afgevaardigden wilden eerst zekerheid over de vrijlating van ruim 900 gevangenen, die op het vliegveld van Saigon wachtten op overbrenging.

De Vietcong-gevangenen weigerden aanvankelijk zich aan boord van een Zuidvietnaames vliegtuig te begeven, dat hen naar huis zou brengen. Zij vreesden een valstrik. Na overleg met Vietcong-leden van de gezamenlijke militaire bestandscommissie stapten zij uiteindelijk toch in het toestel.

De vrijgelaten Amerikanen reageerden uitgelaten op hun terugkeer. De vrijgelaten Vietcong-leden werden daarentegen in Loc Ninh alle vragen van verslaggevers af. Zij weigerden kleding of andere hulp van Zuidvietnamezen en bedekten hun gezicht met handdoeken of overhemden, als een camera op hen werd gericht.

Vietnam

IN het algemeen ontmoetingencentrum van de Eindhovense Technische Hogeschool kun je pilsjes voor vijftig en pilsjes voor vijfenzeventig cent krijgen. Toch is de inhoud van

de glazen hetzelfde. Van de pilsjes voor vijfenzeventig cent gaat vijftien cent naar het Medisch Comité Nederland-Vietnam.

Eindhovenaren, die iets voor Vietnam over hebben zullen hem dus goed moeten raken.

Aan de acties Kunstenaars voor Vietnam, Cabaretiërs voor Vietnam, Jongeren voor Vietnam, Scholen voor Vietnam, Schrijvers voor Vietnam, Musici voor Vietnam, Grafici voor Vietnam kunnen we nu dus de actie *Dronken voor Vietnam* toevoegen.

Moeilijkheden van de zijde van Thieu bij uitvoering accoord

13 Fase 13 W

Eerste krijgsgevangenen

in Vietnam uitgewisseld

In Hanoi en Loc Ninh zijn gisteren de eerste Amerikaanse krijgsgevangenen vrijgelaten. Het gaat

in totaal om 143 man, die overeenkomstig de Parijse overeenkomst werden overgedragen aan

de VS-autoriteiten en per vliegtuig zijn overgebracht naar een Amerikaanse basis op de Filipijnen.

In Loc Ninh, waar 27 Amerikanen door het bevrijdingsleger werden overgedragen zijn gistermorgen 175 krijgsgevangenen gemaakte vrijheidsstrijders losgelaten. Door allerlei procedurekwesties verhinderde het Thieu-bewind de overdracht van 100 andere krijgsgevangenen aan de rivier Thach Han in de provincie Quang Tri. Deze vrijheidsstrijders hadden geweigerd om aan boord van een vliegtuig van het Saigon-bewind te gaan voordat ze contact hadden gehad met vertegenwoordigers van de voorlopige revolutionaire regering — wat pas na uren werd toegestaan. Ook daarna traineerde het Thieu-bewind de uitwisseling nog, en tenslotte werd de hele zaak naar morgen verschoven. Ter uitvoering van de afspraken over vrijlating van krijgsgevangenen liet de voorlopige revolutionaire regering bij Loc Ninh gisteren wel ongeveer 100 gevangengenomen huurlingen vrij.

Uurwerk

De vrijlating van VS-militairen in Hanoi 'verliep met de precisie van een uurwerk', zo berichtte het Noordvietnamese persbureau. De Amerikanen, merendeels gevangengenomen tussen 1964 en 1966, zijn opgehaald met drie transporttoestellen van het type C-141. Amerikaanse zegslieden lieten weten dat de vrijgelatenen er redelijk goed uitzagen en dat een aantal mogelijk nog deze week in de VS zal aankomen.

Tegen brief Van Veen

Protest van Comité Jongeren voor Vietnam

Het Comité Jongeren voor Vietnam heeft scherp geprotesteerd tegen de brief die minister Van Veen naar alle scholen heeft gestuurd. Zoals bekend schreef hij hierin, dat geldinzamelingsacties voor Vietnam zijn goedkeuring hebben, waarbij hij aanbeveelt het geld ten goede te laten komen aan de actie Heel Vietnam en 'om verwarring te voorkomen' niet aan andere groeperingen. Door deze handelwijze negeert de minister bewust de Vietnam Comités, zoals het Medisch Comité Vietnam en het Comité Jongeren voor Vietnam, die al jaren bezig zijn de solidariteit van de Nederlandse bevolking met de slachtoffers van de oorlog vorm te geven. Bovendien vindt het Comité het bijzonder merkwaardig dat de minister in deze brief een duidelijke politieke keuze heeft gedaan voor een actie die als nationale actie mislukt is. Het Comité Jongeren voor Vietnam roept de scholen daarom op de aanbeveling van de minister te negeren door bij hulpacties samen te werken met de Vietnam Comités die als Jongeren voor Vietnam hun hulpverlening laten lopen via de Democratische Republiek Vietnam en het Nationale Bevrijdingsfront.

Vietnam

(Vervolg van pag. 1)

Nixons adviseur Kissinger zette in Hanoi zijn overleg met vooraanstaande Noordvietnamese functionarissen, onder wie premier Pham Van Dong en Le Duc Tho, gisteren voort. Officieel zijn geen mededelingen over het verloop van de besprekingen gedaan. Kissinger sprak zaterdag over een bezoek voor het kweken van goodwill en verzoening. Het Witte Huis deelde gisteren mee dat de atmosfeer 'hartelijk' was en dat de besprekingen serieus waren.

In Tokio heeft Bao Dai, die tijdens de Japanse bezetting optrad als 'keizer van Vietnam' gezegd dat hij vastbesloten is naar Vietnam, waar ik als eenvoudig Vietnamees burger mijn plaats heb, terug te keren'. Nadat Bao Dai in 1945 verjaagd was hielpen de Franse koloniale autoriteiten hem later opnieuw als keizer in het zadel. In 1955 werd hij door de toenmalige Amerikaanse vertrouweling Diem het land uitgezet. Hij verblijft sindsdien afwisselend in Parijs en aan de Franse Riviera. Bao Dai zei een rol te willen spelen als 'derde macht', tussen de voorlopige revolutionaire regering en het Thieu-regiem in.

In Vientiane circuleerden gisteren berichten over een op handen zijnde overeenkomst tussen het patriottisch front de Pathet Lao en het regiem van prins Souvanna Phouma. De overeenkomst zou inhouden dat elk van de partijen het gebied beheerst waar ze zich momenteel bevinden en het vuren gestaakt wordt. Er zou een, nog niet nader gespecificeerde, oplossing zijn gevonden voor het vormen van een nationale coalitieregering. Het bestand aldus deze onbevestigde berichten, moet vrijdag ingaan.

In Cambodja slaagden patriottische legereenheden erin twee belangrijke posities te veroveren op het Lon Nol-regiem. De stad Krapoun Chhouk, 95 kilometer ten zuiden van Pnom Penh werd bevrijd en rond de reeds omsingelde provinciehoofdstad Kompong Thom in het noorden werd een serie fortificaties van het Pnom Penh-regiem onder de voet gelopen.

Zowel in Laos als Cambodja voerde de Amerikaanse luchtmacht tijdens het weekend terreurbombardementen uit op bevrijde gebieden.

Miljoenen dollars voor maarschalk

Lon Nol-kliek in Cambodja politiek en militair failliet

Nixon steunt het regiem van maarschalk Lon Nol in Cambodja met zo'n 200 miljoen dollar per jaar. Een bedrag dat gedeeltelijk besteed wordt aan roze zitbaden en andere luxe-goederen, voornamelijk echter aan allerlei legeruitrusting voor het huurlingenleger van de kliek in Pnom Penh. De officiële bankkonto's van de corrupte bende zijn leeg en die staat van faillissement is ook kenmerkend voor de politieke en militaire positie van deze zetbazen.

Corruptie viert hoogtij

Het leger van het Pnom Penh-regiem bestaat (alweer officieel) uit tienduizenden manschappen. Vroeger waren er op papier nog meer, toen een aantal bevelhebbers vanuit hun luxeappartementen in Pnom Penh de soldij incasseerden voor eenheden die alleen maar in de betaalboeken bestonden en wier uitrusting op de zwarte markt werd verkocht. Ze schijnen voor die streek nu hun verontschuldiging

Zijn door de ruchtbaarheid van het Thieu-bewind op de dag van het Tet-feest mitrailleurbeschietingen vanuit helicopters op huizen uitgevoerd, waar de vlag van het Bevrijdingsfront was uitgestoken. Een bejaarde bewoner vertelt, dat veertien dagen geleden twintig mensen om het leven kwamen toen een B-52-bommenwerper een luchtaanval uitvoerde.

Vele problemen

Het is voor het Saigonbewind niet mogelijk gebleken de bewoners te verbieden van de ene streek naar de andere te reizen. Hoewel stadjes als Cai-Lay en Cai-Be onder controle van Saigon staan, worden de dorpen in de nabije omgeving daarvan bestuurd door de revolutionaire volkscomités. Ook al is er de voortdurende dreiging van Saigon, dat pantserwagens op verkeersweg 4 heeft opgesteld en andere provocaties tegen het bestand onderneemt. De dorpsbesturen zien hun voornaamste taak in het beveiligen van de bevolking, maar houden zich ook bezig met kwesties als het onderwijs. Pomonti ontmoette bijv. een functionaris van het Bevrijdingsfront, die hem vertelde over de vele problemen die er bestaan. 'In verband met de operaties, die nog gaande zijn, beschikken we nu over klassen zonder enig comfort in de hutten, maar we spannen ons in er klassen van twintig tot dertig leerlingen elk te vormen. Er zijn al dagklassen voor de kinderen en nachtklassen voor volwassenen. In de volledig bevrijde gebieden gaat het beter dan hier. Maar wij doen alles wat wij kunnen.' Aldus deze passage in het verhaal van Le Monde.

vrijdag een demonstratieve hoorzitting gehouden. Alle onderwijsactiviteiten zullen deze week worden opgeschort. Het besluit

stil van gaan leven. Het Lon Nol-regiem heeft te veel boter op het hoofd om zwaar te tillen aan dergelijke corruptie.

De bevolking moet niets van dit soort heerschappen of van hun Amerikaanse bazen en hun vrienden uit Saigon hebben. De keren dat ze plunderend het land binnenvielen zijn niet vergeten.

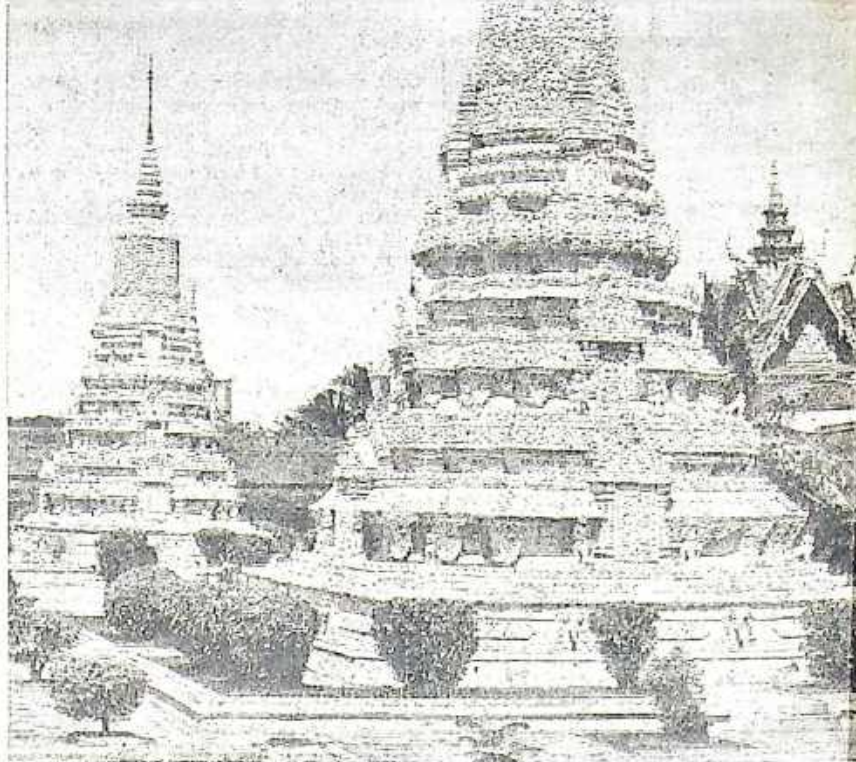
De mensen steunen de regering van het wettige staatshoofd Sihanoeok. Zoals bekend werd er tegen prins Norodom Sihanoeok in maart 1970 tijdens een verblijf in Frankrijk een CIA-staatsgreep gepleegd onder leiding van Lon Nol en Sirik Matak, die inmiddels laaiende ruzie hebben en pas geleden van de VS te horen kregen dat ze hun bonje moeten bijleggen.

Sihanoeoks regering heeft vrijwel het gehele land in handen; Lon Nol alleen Pnom Penh en een paar steden. Belangrijker dan het oppervlak is echter de grote steun die Sihanoeok, met zijn coalitie van vooruitstrevende patriotten en nationalistische ondervinders bij de bevolking — inclusief de bewoners van de steden die door Lon Nol bezet worden gehouden.

Herhaaldelijk lopen hele bataljons van het huurlingenleger naar de zijde van de wettige regering en de bevrijdingstroepen over. Zo meldden ze dat bij een aanval op 17 januari op de stad Kompong Thom de residentie van Lon Nols gouverneur geraakt werd en dat onder druk van de aanval van de vrijheidsstrijders en van acties van de stedelijke bevolking niet minder dan 200 huurlingen van het garnizoen overliepen. Tussen half november en half december vorig jaar liepen van een bepaalde brigade in totaal 733 soldaten over, en zo zijn er meer voorbeelden.

Belegerde vesting

Omvangrijke Amerikaanse terreurbombardementen hebben verdere isolering van Lon Nol niet kunnen voorkomen. Pnom Penh wordt als een 'be-

Het wereldberoemde tempelcomplex van Angkor Wat is de nationale trots van Cambodja. Het ligt in bevrijd gebied en werd bij beschietingen door het leger van Lon Nol beschadigd.

legerde vesting' omschreven en overal in de stad staan prikkeldraadversperingen en wachtposten. Wat in de stad zelf stakingsacties niet kon verhinderen. De bevoorrading van het Lon Nol-regiem is buitengewoon moeilijk, vooral omdat de hoofdwegen in Cambodja vrijwel voortdurend zijn afgesneden door de vrijheidsstrijders.

Als het leger van Lon Nol bij uitzondering een tracé enige tijd weet vrij te maken is het alleen begaanbaar voor zwaarbewaakte kolonnes.

Sihanoeok eist dat hij als wettig staatshoofd in de hoofdstad terugkeert.

Daarbij kan hij o.m. verwijzen naar de uitgebreide internationale erkenning die zijn regering geniet. Zijn regering is overigens ook geen ballingschap-regering, want het grootste deel van zijn ministers werkt in de bevrijde gebieden.

Bij het bezoek dat Sihanoeok juist vorige week aan het buurland Noord-Vietnam bracht is hem opnieuw door de regering in Hanoi alle steun toegezegd bij zijn rechtvaardige streven en bij de strijd van de Cambodjaanse bevolking tegen Amerikaanse agressie en voor verdediging van de fundamentele nationale rechten van haar land.

Onder de rook van Saigon

Talrijke buitenlandse correspondenten, Amerikanen, Engelsen, Fransen, wier voornaamste bezigheden in het door corruptie en chaos verziekte Saigon tot dusver slechts bestonden uit het weergeven van Amerikaanse legercommuniqués, zijn na het van kracht worden van het bestand naar de bevrijde gebieden van de Mekongdelta gereisd. Nagenoeg onder de rook van Saigon bezochten zij dorpen, die bestuurd worden door plaatselijke revolutionaire comités als organen van de voorl. rev. regering van Zuid-Vietnam.

Onder hen was ook Pomonti, correspondent van Le Monde in Saigon, die in een sampan stapte en naar een bevrijd dorp voer in de provincie My Tho. 'Dit gebied staat al tien maanden onder de invloed van de voorlopige revolutionaire regering en het Nationale Bevrijdingsfront oefent er sinds de ondertekening van de Parijse accoorden openlijk de macht uit', zo schrijft hij.

Wandelings in het met vlaggen van het Bevrijdingsfront versierde dorp, gesprekken met plaatselijke bestuurders en soldaten, brengen ook hem tot enkele uitspraken, die het vermelden waard zijn. De boeren, aldus Pomonti, zijn de leden van het volkscomité, dat het dorp bestuurt. Een soldaat van het geregelde leger behoort tot een eenheid, die belast is met de veiligheid van het gebied, waarvan de bevolking geschat wordt op zo'n twintigduizend mensen. Hij ziet er jongeren met Amerikaanse geweren, voormalige dienstplichtigen van het Saigon-leger, die overgelopen zijn toen hun dorp onder bestuur kwam van de voorl. rev. regering. 'Nog in maart 1972 werden zij geacht het dorp te verdedigen tegen Vietcong'...

Er zijn door de luchtmacht van het Thieu-bewind op de dag van het Tet-feest mitrailleurbeschietingen vanuit helicopters op huizen uitgevoerd, waar de vlag van het Bevrijdingsfront was uitgestoken. Een bejaarde bewoner vertelt, dat veertien dagen geleden twintig mensen om het leven kwamen toen een B-52-bommenwerper een luchtaanval uitvoerde.

Vele problemen

Het is voor het Saigonbewind niet mogelijk gebleken de bewoners te verbieden van de ene streek naar de andere te reizen. Hoewel stadjes als Cai-Lay en Cai-Be onder controle van Saigon staan, worden de dorpen in de nabije omgeving daarvan bestuurd door de revolutionaire volkscomités. Ook al is er de voortdurende dreiging van Saigon, dat pantserwagens op verkeersweg 4 heeft opgesteld en andere provocaties tegen het bestand onderneemt.

De dorpsbesturen zien hun voornaamste taak in het beveiligen van de bevolking, maar houden zich ook bezig met kwesties als het onderwijs. Pomonti ontmoette bijv. een functionaris van het Bevrijdingsfront, die hem vertelde over de vele problemen die er bestaan.

'In verband met de operaties, die nog gaande zijn, beschikken we nu over klassen zonder enig comfort in de hutten, maar we spannen ons in er klassen van twintig tot dertig leerlingen elk te vormen. Er zijn al dagklassen voor de kinderen en nachtklassen voor volwassenen. In de volledig bevrijde gebieden gaat het beter dan hier. Maar wij doen alles wat wij kunnen.'

Aldus deze passage in het verhaal van Le Monde.

Opnieuw

krijgs-

gevangenen

uitgewisseld

in Vietnam

In Loc Ninh zijn gisteren opnieuw een aantal gevangengenomen strijders van het bevrijdingsleger in vrijheid gesteld. Het betreft 150 man, die zijn overgevoerd van krijgsgevangenkampen van het Saigon-regiem naar de bevrijde stad Loc Ninh. De, vaak gewonde en zieke, krijgsgevangenen zouden eerst maandag al door Thieu worden vrijgelaten. Toen trad echter vertraging op.

In Hanoi zijn, met het vorderen van de terugkeer van geëvacueerde bewoners, maandag de scholen weer begonnen. Voor de eerste keer in het nieuwe jaar gingen 200.000 kinderen naar de scholen, die tijdens de terreurbombardementen uit veiligheidsoverwegingen waren gesloten. Duizenden kinderen die tijdens de hevige bomaanvallen naar het platteland waren overgebracht zijn nu weer in de hoofdstad teruggekeerd, zo bericht het Noordvietnamese persbureau.

Kissinger

Na zijn besprekingen met hoge Noordvietnamese functionarissen is Kissinger gisteren in Hong Kong aangekomen. Daar zal de Amerikaanse presidentsadviseur twee dagen verblijven alvorens naar de Zuidchinese stad Kanton te reizen op weg naar Peking voor besprekingen met Chinese functionarissen.

Bij aankomst in Hong Kong weigerde Kissinger iets te zeggen over zijn besprekingen in Hanoi. Hij arriveerde drie uur later dan verwacht werd. Eerder had het Witte Huis bij monde van perschef Ziegler meegedeeld dat de 'sfeer hartelijk bleef' en in totaal 16½ uur is gesproken met Le Duc Tho, premier Pham Van Dong, minister Nguyen Duy Trinh van buitenlandse zaken en diens onderrainister Nguyen Co Thac. Van Amerikaanse zijde was onderminister Sullivan aanwezig.

De voorlopige revolutionaire regering (VVR) van Zuid-Vietnam heeft maandag bij monde van de delegatie in Parijs geprotesteerd tegen systematische bestandsschendingen, waarbij aanvallen op bevrijde gebieden. Ly Van Sau, woordvoerder van de VVR-delegatie, zei dat de VS en het Saigon-regiem gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de schendingen. Sau zei dat de definitieve besprekingen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam erdoor in gevaar worden gebracht. Het Saigon-regiem beschuldigde hij van een vertragingstactiek wat de uitvoering van de Parijse overeenkomst betreft.

Vietnam

(Vervolg van pag. 1)

Cambodja

Het leger van Lon Nol in Cambodja komt onder steeds sterkere druk van de patriottische vrijheidsstrijders te staan. Deze zijn bij de strategische plaats Neak Luong aan de Mekong opgerukt tot anderhalve kilometer van een marinebasis van het Pnom Penh-regiem. Deze basis is uiterst belangrijk voor de aanvoer van militaire goederen via de Mekong naar het Lon Nol-bewind.

Zes stellingen binnen een straal van 25 kilometer van Pnom Penh werden onder de voet gelopen door vrijheidsstrijders.

In Vientiane zijn gisteren moeilijkheden gerezen over een regeling tussen de Pathet Lao en het regiem van prins Souvanna Phouma. De spoedige ondertekening van een overeenkomst wordt in Vientiane nog altijd mogelijk geacht, maar een aantal problemen met betrekking tot de vorming van een politieke coalitieraad en de positie van de neutralisten, blijkt nog niet te zijn opgelost.

Ook Utrecht wil universitaire hulp aan Vietnam

(Van onze correspondent)

UTRECHT, 14 febr. — Het college van bestuur van de Utrechtse universiteit heeft zich tot de universiteitsraad gewend met het verzoek om via de NUFFIC een hulpverleningsproject op gang te brengen voor Vietnam. Dit project zal bijvoorbeeld kunnen voorzien in uitwisseling van technisch en wetenschappelijk personeel, hulp bij de opbouw van praktika en onderwijsprogramma's, aanschaf van boeken en apparatuur en studentenuitwisseling.

Het universiteitsbestuur betreurt het „dat in ons land een hopeloze verdeeldheid te constateren valt ten aanzien van de hulpverlening aan Vietnam, Laos en Cambodja”, maar zegt zich onmogelijk te kunnen uitspreken voor één van deze acties. „Al is uiteraard ieder als privé-persoon vrij die actie te steunen, die hij de meest geëigende acht.”

Werkcomité stelt raad voor: adopteer stad in Noord-Vietnam

(Van een onzer verslaggevers)

UTRECHT — Het Utrechts
werkcomité voor vrede in Viet-
nam heeft de gemeenteraad ge-
vraagd de Noordvietnamese
stad Thay-Nguyen te adopteren.
Omdat het een middelgrote
stad met universitaire instellin-
gen is, vraagt het comité hier-
bij ook de Utrechtse universi-
teit te betrekken. In het comité
zijn alle grote politieke partij-
en, uitgezonderd VVD en DS'70
vertegenwoordigd.

Strijdvaardig antwoord op Amerikaanse luchterreur

Grote geestdrift bij herbouw Hanoi

15 KB 22 73 W

In Hanoi wordt geestdriftig gewerkt aan het herstel van de stad. De bedrijvigheid, die verstoord werd door de wrede terreurbombardementen van de Verenigde Staten, is nu weer overal in de stad te zien. Onlangs werden theaters en bioscopen heropend en deze week gingen voor het eerst de scholen weer open. Evacueés keren terug uit de omliggende provincies en met man en macht wordt puin geruimd en gebouwd aan nieuwe huizen. De verwoestingen die door de misdadige aanvallen van de B-52's werden aangericht zijn groot. Onder de bevolking vielen enkele duizenden slachtoffers, maar zonder de uitgebreide maatregelen voor bescherming en verdediging in Hanoi zou het aantal veel groter geweest zijn. De vastberadenheid waarmee de bevolking, het stadsbestuur en het leger van de Noordvietnamese hoofdstad het hoofd boden aan de Amerikaanse agressie heeft de ere naam 'Hanoi, stad van helden' volledig onderschreven.

Actieve voorbereiding op de strijd

Met een alsmat opgevoerde agressie probeerden de VS het afgelopen jaar te 'onderhandelen uit een positie van kracht' en Noord-Vietnam op de knieën te krijgen. Midden april werden Hanoi en Haiphong gebombardeerd. Toen kwam de blokkade door mijnevelden voor de havens en riviermondingen. Van mei tot oktober waren er steeds weer geconcentreerde aanvallen op Hanoi, ook op het centrum. Het gebouw van de Franse legatie werd in oktober geheel verwoest en het Bach Mai-ziekenhuis werd al in juli getroffen.

De evacuatie die samen met andere veiligheidsmaatregelen plaatsvond, was geen paniekmaatregel. Het was geen teken van passiviteit, maar steeds onderdeel van actieve voorbereiding op de strijd. Sinds jaren was er een plan voor de bescherming van de hoofdstad en voor de strijd en het gaande houden van het leven onder oorlogsomstandigheden.

Al in 1964 begon onder alle lagen van de bevolking een diepgaande discussie over de luchtverdediging. Begin 1965 nam de gemeenteraad van Hanoi

het Statuut over de luchtverdediging aan, met concrete besluiten over de aanleg van bunkers en schuilgaten, over evacuering en over de gang van zaken bij bombardementen. Daar aan is het te danken dat er nooit paniek — met alle mogelijk rampzalige gevolgen van dien — ontstond.

Evacuatie

Met hulp van de aangrenzende provincies werden vanaf vorig jaar april 300.000 kinderen en volwassenen uit Hanoi geëvacueerd. Na de overval van B-52's op de Kham Thien-straat, op de avond van 26 december, nam dat aantal nog toe tot 500.000. De evacuatie werd door de bevolking zelf geregeld, met hulp van vakbonden, bonden van ambachtslieden, vrouwen- en leidingorganisaties. In de stad bleven tenslotte slechts de burgers die belangrijke taken hadden in het productieproces, bij de strijd of bij openbare diensten.

In de wijk rond de Kham Thien-straat woonden bijvoorbeeld voor de evacuatie 30.000 mensen; bij de B-52-

aanval waren al 30% van de kinderen en 50% van de volwassen geëvacueerd. Ondanks het barbaarse bombardement vielen daardoor, in verhouding tot het aantal bewoners, betrekkelijk weinig slachtoffers.

Heel veel jongeren maken deel uit van de volksmilitie en de zelfverdedigingseenheden, waarvan de kern gevormd wordt door arbeiders en ambten. Met grote bekwaamheid bedienen ze infanteriewapens en ook luchtafweergeschut, waarmee intensief werd geschoten op vliegtuigen op geringere hoogte. Technisch onderlegde arbeiders en arbeiders zijn opgeleid voor het bedienen van verderreikend luchtafweer. De laatste maanden werden nieuwe, stevige bunkers voor de bevolking aangelegd en andere verbeteringen getroffen aan schuilkelders.

Al in oktober, ongeveer de tijd dat de regering van Noord-Vietnam haar verklaring uitgaat over de stand van de besprekingen in Parijs, was Hanoi voorbereid, op strijd. Ook later, toen Kissinger zei dat 'vrede nabij' was,

werden de kinderen nog niet teruggehaald. Zelfverdedigingseenheden en volksmilitie, brandweer, eerste hulp en alle andere diensten stonden paraat; voor alle eventualiteiten lagen maatregelen klaar. Het leven in de hoofdstad, het levensritme van een strijdende stad, was voortdurend gewaarborgd.

Tijdens de decemberaanvallen functioneerde zelfs de stadsreiniging en werden de parken van de hoofdstad onderhouden.

Dat is allemaal makkelijker geschreven dan het in werkelijkheid was. Hanoi werd verbitterd aangevallen, met de meest boosaardige bedoelingen. De bombardementen richtten zich steeds meer tegen het centrum en de arbeiderswijken van de stad. Meer dan 30% van de aanvallen, voornamelijk door B-52's en F-111's, vonden 's nachts plaats. Talrijke aanvallen werden uitgevoerd op verbindingswegen naar het noorden en zuiden. Ze waren gericht op wegen, bruggen, veren, maar ook op de luchthaven en het radio-station, om Hanoi van de

buitenwereld af te snijden en geheel te isoleren.

Verwoestingen

B-52's legden meer dan 130 bommentapijten in het gebied van de hoofdstad, waarbij tal van plaatsen drie- en viermaal, enkele zelfs tienmaal getroffen werden. Zevenenzeventig van de 102 gemeenten in de vier landelijke gebieden die bij Hanoi horen, werden door deze aanvallen getroffen. Er werden voornamelijk bommen van 500 pond gebruikt, maar ook van 750 pond en veel van 2000 pond. 'Nixon zou kunnen denken dat hij foto's van de maan zag, als hij opnamen van deze gebieden kreeg voorgelegd,' zeggen de Vietnamezen.

De overvallen kostten meer dan 3700 slachtoffers, 2196 doden en 1577 gewonden. In de vier landelijke gebieden werd 1500 hectare akkerland door de bommen omgeploegd en in de stad bijna 200.000 vierkante meter woonruimte vernield, alsmede ziekenhuizen, scholen, musea, bedrijven en bedrijven. In het landelijke gebied zijn 70.000 woningen vernield. Meer dan 500.000 vierkante meter woonruimte in stad en omgeving zijn beschadigd. De uitvalswegen werden verwoest, hersteld, weer gebombardeerd en opnieuw hersteld. Transport en verkeer reden echter zonder noemenswaardige onderbreking. Geen weg bleef na een bemaanval langer dan 6 uur versperd.

Hulpverlening

Aan alles was gedacht en tot de kleinste details waren er organisatorische voorbereidingen getroffen. Gemeenteraadsleden en de organen voor de luchtverdediging beschikten over precieze situatieschetsen van schuilgelegenheden e.d. Met hulp daarvan konden bijv. na de aanval op de Kham Thienstraat meer dan 100 burgers gered worden uit bunkers en schuilgaten die onder puin bedolven waren. Onderlinge hulp van de mensen speelde een belangrijke rol bij het opvangen van de gevolgen van de terreuraanvallen. Daklozen werden bij familie, bureu, kennissen of collega's ondergebracht. Op het platteland had het opnieuw inzaaien van de velden grote voorrang.

Hanoi weet zich verzekerd van veel sympathie en steun uit alle delen van de wereld. Bij de herbouw van de stad wordt daar echter niet op gewacht. Het ruimen van puin wordt grootscheeps aangevakt. Een stedelijke projectgroep heeft al opdracht gekregen om de herbouw van getroffen wijken voor te bereiden en uit de omliggende provincies stromen grote hoeveelheden bouw materiaal naar de stad. Hanoi, dat zo moedig de aanvallen van Nixon e.s. weerstaan heeft, zal mooier, moderner en groter dan ooit worden opgebouwd.

THIEU-REGIEM BEDREIGT KRIJGSGEVANGENEN

W
15 FEB 73

De voorlopige revolutionaire regering (VRR) van Zuid-Vietnam heeft bekendgemaakt dat dinsdag honderden krijgsgevangenen zijn uitgewisseld. Enkele huurlingen zijn echter op hun verzoek niet naar het Thieu-gebied teruggekeerd. In een verklaring aan de gezamenlijke militaire commissie zegt de delegatie van de VRR, dat zij op het vliegveld van Loc Ninh, 120 kilometer ten noorden van de hoofdstad, 570 krijgsgevangenen heeft overgedragen en er 470 ontving. Op de tijd van de overdracht, zo vervolgde de verklaring, in aanwezigheid van de teams van de internationale controlecommissie en de gezamenlijke militaire commissie, besloten vijf manschappen van het huurlingenleger in de bevrijde gebieden te willen blijven.

Eerder op de dag had de radiozender van het Bevrijdingsfront de aandacht gevestigd op geheime opdrachten, die Thieu heeft uitgevaardigd. De krijgsgevangenen-gemaakte vrijheidsstrijders zijn bevreesd dat ze op het laatste moment uit de weg worden geruimd door geheime agenten van het Thieu-regiem of gedwongen worden om te deserteren.

In verband hiermee hebben vrijheidsstrijders in een aantal gevallen geweigerd aan boord van transportvliegtuigen van het Thieu-regiem te gaan zonder toezicht van de gezamenlijke militaire commissie.

De dreigingen van het Thieu-regiem hebben tot een reeks verdragingen geleid. Gisteren stonden nieuwe uitwisselingen van krijgsgevangenen op het programma, weer voornamelijk in Loc Ninh.

Noord-Vietnam heeft besloten als gebaar van goede wil deze week nog 20 Amerikaanse krijgsgevangenen vrij te laten; hun namen zijn dinsdag ter hand gesteld van de VS-autoriteiten. Volgens de Parijse overeenkomst zullen de gevangengenomen Amerikaanse militairen in de loop van 60 dagen worden vrijgelaten, in gelijke tred met het terugtrekken van de VS-militairen uit Zuid-Vietnam.

Australië

De regering van Australië heeft contact gelegd met Noord-Vietnam over het aanknopen van diplomatieke betrekkingen. Dit gebeurde door de ambassadeur in Parijs die zich dinsdag wendde tot de Noordvietnamese zaakgelastigde Vo Van Sung. Een woordvoerder in Canberra zei dat zijn rege-

ring hoopte later dit jaar een ambassade in Hanoi te openen.

De besprekingen die Kissinger in Noord-Vietnam voerde, zijn iets uitgelopen, zo bleek in Washington uit een mededeling van het Witte Huis. De — drie uur — verlate aankomst in Hong Kong vond zijn oorzaak in een ontbijt-bijeenkomst met Le Duc Tho, gevolgd door een laatste bespreking van twee uur, aldus het Witte Huis. Vandaag gaat Kissinger op weg naar Peking.

Xuan Thuy, de leider van de Noord-vietnamese delegatie bij de besprekingen in Parijs, heeft gisteren een bezoek gebracht aan paus Paulus. Dit is meegedeeld door een woordvoerder van het Vaticaan.

Cambodja

De troepenmacht van het Lon Nol-regiem lijdt zware verliezen bij aanvallen van patriottische eenheden. Pogingen om de verbindingswegen naar Pnom Penh in handen te krijgen hebben nauwelijks resultaat. Bij Neak Leung aan de Mekong werd eveneens hevig gevochten terwijl vrijheidsstrijders zware beschietingen uitvoeren op Lon Nol-posten rond de ingesloten provinciehoofdstad Kompong Thom.

Rotterdam voor Haiphong

COLLECTE VOOR NOORD- VIETNAMESE HAVENSTAD

Onder het motto 'Havenstad voor havenstad, Rotterdam voor Haiphong' zal op vrijdagavond 23 en zaterdag 24 februari a.s. in Rotterdam een collecte gehouden worden. Het initiatief hiertoe is genomen door het comité Jongeren voor Vietnam. In overleg met het Medisch Comité Nederland-Vietnam is besloten de opbrengst van de collecte ter beschikking te stellen van het gemeentebestuur van Rotterdam.

Eerder hebben de fractievoorzitters in de Rotterdamse gemeenteraad zich uitgesproken voor doeltreffende hulp bij de wederopbouw van de Noord-vietnamese havenstad Haiphong. Op het ogenblik is overleg gaande met de plaatselijke afdelingen van de politieke partijen en diverse andere organisaties om op zo groot mogelijke schaal bekendheid te geven aan deze collecte. Vanwege de korte termijn van voorbereiding roepen de plaatselijke vertegenwoordigers van het comité Jongeren voor Vietnam en het Medisch Comité Nederland-Vietnam iedereen op zich als collectant te melden op onderstaande adressen:

voor het Medisch Comité: mevrouw v. d. Schoor, Boogjes 46, tel. 19 21 84; voor het Jongerencomité: Henk Verbrugge, Essenburgstraat 63a, tel. 23 45 12.

Coördinatie hulpverlening.

Dinsdag is in de Zaanadamse gemeenteraad besloten om contact op te nemen met B en W van Amsterdam over de materiële hulpverlening aan Vietnam. De fracties van PvdA, CPN, PPR, PSP, D'66 en de Prot. Chr. frac-

tie stemden voor. Alleen de VVD-fractie was tegen.

Opbrengst collecte

De in Lemmer gehouden collecte ten bate van het Medisch Comité Nederland-Vietnam heeft /1500,- opgebracht. Aan de collecte werkten de PvdA, CPN, Ned. Vrouwenbeweging, een jeugdsociëteit en enkele andere plaatselijke groeperingen mee.

Collecte, film en expositie in Steenwijk

Het comité Steenwijk voor Vietnam organiseert van 19 t.e.m. 24 februari een collecte waarvan de opbrengst ter beschikking wordt gesteld van het Medisch Comité Nederland-Vietnam.

Op 8 maart wordt de film Inside Noord-Vietnam gedraaid. Ook in april zijn er activiteiten rondom de hulpverlening aan Vietnam. Vanaf 5 april tot en met 9 april wordt in de expositieruimte van de Openbare Leeszaal te Steenwijk een tentoonstelling gehouden over Vietnam. De openingstijden: van 's middags 2 tot 5 uur en 's avonds open om 7 uur.

Informatiebureau Bevrijdingsfront kan snel starten

(Van onze correspondent)

GRONINGEN, 15 febr. — Het Comité Informatiebureau Vietnam zal binnenkort aan een aantal grote organisaties, waaronder politieke partijen en vakbonden, een brief sturen met het verzoek die te ondertekenen. In deze brief wordt de voorlopige Revolutionaire Regering van Vietnam verzocht in Nederland met spoed een informatiebureau in te richten.

Volgens voorzitter professor dr L. Nauta uit Groningen is de kans erg groot dat een dergelijk bureau nog dit jaar kan worden opgericht. Eerder heeft minister Schmelzer laten weten, niets van een informatiebureau van het Nationale Bevrijdingsfront te willen weten, omdat Nederland de Voorlopige Revolutionaire Regering niet erkent en geen organisatie van deze regering wil toelaten.

Nu het Vietnam-akkoord is getekend en de Revolutionaire Regering een van de ondertekenende partijen is, aldus Nauta, is zij wellicht minder verdacht. Schmelzer heeft al laten weten de vestiging van het informatiebureau te willen overwegen als Nederland diplomatieke betrekkingen gaat aanknopen met Noord-Vietnam.

Nauta vindt deze bewering echter onbegrijpelijk. Juist omdat er geen directe relatie is tussen Nederland en het Bevrijdingsfront moet de laatste in staat worden gesteld iedereen in te lichten die om informatie vraagt.

Economische steun bij wederopbouw

AMERIKA GAAT HANOI HELPEN

Normalisering betrekkingen nagestreefd

WASHINGTON/SAIGON, 15 febr. (Reuter, UPI, AP) — De Verenigde Staten en Noord-Vietnam hebben besloten een gezamenlijke economische commissie in het leven te roepen, die zich zal toelagen op de wederopbouw van Noord-Vietnam. Beide landen zullen nauw contact met elkaar houden om waarborgen te scheppen voor een nauwgezette naleving van de bestandsovereenkomst in Vietnam. Dit staat in een gemeenschappelijke verklaring van Washington en Hanoi, die is uitgegeven na de vierdaagse besprekingen van de speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, met de Noord-vietnamese regeringsleiders.

Kissinger heeft vanaf zaterdag vorige week tot en met dinsdag in Hanoi overleg gevoerd over economische samenwerking tussen Amerika en Noord-Vietnam. Vandaag vertrekt hij vanuit Hongkong naar Peking voor besprekingen met de Chinese regering. In Washington is bekendgemaakt, dat hij na zijn bezoek aan China naar Japan zal gaan voor overleg met premier Tanaka.

De gezamenlijke economische commissie voor Noord-Vietnam zal worden belast met de ontwikkeling van de economische betrekkingen tussen Washington en Hanoi. Er wordt naar gestreefd dat de commissie over een maand met haar werk kan beginnen. Over de grootte van de Amerikaanse hulpverlening zal in eerste instantie binnen de commissie worden gesproken. Daarna moet het Amerikaanse Congres zijn goedkeuring aan de plannen hechten. Verondersteld wordt, dat Nixon van de ongeveer 7,5 miljard dollar voor Indo-China ongeveer 2,5 miljard voor hulp aan Noord-Vietnam wil bestemmen.

Amerika en Noord-Vietnam hebben elkaar de belofte gedaan te streven naar nieuwe betrekkingen, die zijn gebaseerd op eerbiediging van de wederzijdse onafhankelijkheid en soevereiniteit, niet-inmenging in elkaars binnenlandse aangelegenheden en op de beginselen van gelijkheid en wederzijds dienstbetoon. Normalisering van de betrekkingen zal een stabiele vrede in Vietnam verzekeren en een bijdrage leveren aan de zaak van de vrede in Indo-China en Zuidoost-Azië, aldus het gezamenlijke communiqué.

Noord-Vietnam heeft de belangrijkste spoorwegverbinding met China weer hersteld. Dit heeft radio-Hanoi bekendgemaakt. Grote delen van het baanvak werden tijdens de hevige Amerikaanse bombardementen eind december vernield. In Washington is meegedeeld, dat Amerikaanse mijnenvagners een ankerplaats voor de Noordvietnamese havenstad Haifong van mijnen hebben vrijgemaakt. Binnenkort wordt begonnen met de grootscheepse operatie om alle mijnen voor de Noordvietnamese kust en in de Noordvietnamese wateren onschadelijk te maken en op te ruimen.

Geharrewar

In Saigon kwam de gemengde militaire bestandscommissie van Ameri-

Een van de twee Amerikaanse krijgsgevangenen, die als eersten in Amerika zijn teruggekeerd, wordt bij zijn thuiskomst innig omhelsd door zijn vrouw. Hij had zeven jaar in Noordvietnamese krijgsgevangenschap doorgebracht en mocht voor alle anderen naar huis, omdat zijn moeder ernstig ziek is.

kanen, Noord- en Zuidvietnamezen en Vietcong bij elkaar om klachten te bespreken over de voortdurende bestandschendingen en het geharrewar rond de uitwisseling van krijgsgevangenen. Zuid-Vietnam beschuldigde de Vietcong ervan met de ontvangst van vrijgelaten gevangenen te treuzelen. De Vietcong wierp de schuld op Saigon. Amerika heeft bij de Vietcong geprotesteerd tegen het oponthoud van 12 uur bij de vrijlating van 27 Amerikaanse krijgsgevangenen maandag.

Zuid-Vietnam heeft woensdag weer tenminste 310 gevangenen vrijgelaten. Het streefgetal was ruim 1000. Bij de noordelijke provinciehoofdstad Kwang Tri werden 175 Vietcong-gevangenen vrijgelaten, voor het merendeel zieken en verminkten. Sommigen droegen spandoeken met zich mee, die zij met hun eigen bloed hadden beschreven om tegenwicht te bieden tegen Zuidvietnaams vlagvertoon.

In Zuid-Vietnam wordt nog regel-

matig slag geleverd. Volgens officiële cijfers heeft het Zuidvietnamese regeringsleger na het van kracht worden van het bestand op 28 januari meer verliezen geleden dan in de weken ervoor. Een regeringswoordvoerder verklaarde, dat tot woensdag ruim 3000 bestandsschendingen zijn geteld, waarbij meer dan 1000 Zuidvietnamese militairen en ruim 6100 Noordvietnamezen en Vietcong-strijders zouden zijn omgekomen.

PARIJS — In Parijs zijn vertegenwoordigers van Zuid-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront woensdag opnieuw bij elkaar gekomen voor besprekingen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam. De Vietcong deed nieuwe voorstellen om de impasse in de besprekingen te doorbreken. Beide delegaties verklaarden te hopen, dat spoedig de eigenlijke besprekingen op ministerieel niveau in Saigon kunnen beginnen. In Rome ontving paus Paulus de Noordvietnamese delegatieleider Xoean Thoej in audiëntie.

Communiqué van Noord-Vietnam en Verenigde Staten

In Hanoi en Washington is woensdag gelijktijdig een communiqué gepubliceerd over de besprekingen die Kissinger van 10 tot 13 februari in Hanoi voerde. In het communiqué wordt een opsomming gegeven van de onderwerpen die door de Amerikaanse presidentsadviseur besproken zijn met premier Pham Van Dong, Le Duc Tho en andere Noordvietnamese regeringsfunctionarissen. Aan de orde kwamen de uitvoering van de Parijse overeenkomst, de toekomstige betrekkingen tussen beide landen en andere zaken van wederzijds belang.

Tijdens een nauwkeurige beschouwing van de uitvoering van de overeenkomst werd gesproken over maatregelen om de uitvoering te verbeteren en uit te breiden, en tevens werd overeengekomen om periodiek van gedach-

Vietnamese vrijheidsstrijders

Enthousiast welkom voor terugkerende krijgsgevangenen

Woensdag zijn in Zuid-Vietnam opnieuw krijgsgevangenen uitgewisseld tussen de voorlopige revolutionaire regering en het Saigon-bewind. Op de bevrijde oever van de rivier Thach Han in de provincie Quang Tri werden onder groot enthousiasme 175 invalide vrijheidsstrijders welkom geheten na een krijgsgevangenschap van meer dan drie jaar. Het waren de eersten die in dit gebied hun vrijheid herkregen. Bij Loc Ninh werden wederom gevangenen uitgewisseld.

Vanaf de andere oever van de Thach Han waren buitenlandse correspondenten voor het eerst ooggetuige van de feestelijke verwelkoming van de vrijheidsstrijders. De 175 mannen werden met gejuich ontvangen toen ze — in groepjes van zes — met sloepen aan de bevrijde oever aankwamen. Geholpen door hun kameraden strompelden en kropen ze aan land. Ze hadden hun bruine gevangenskleren — laatste 'aandenken' aan de kampen van het Thieu-regiem — krukken en ver-

band weggeworpen toen ze aan de andere oever in de boten waren gestapt en trotseerden een kille motregen.

In hun onderbroek arriveerden ze bij een grote ereboog met het opschrift 'ontvangstplaats voor de zegevierend terugkerende troepen'. Een ontvangstcomité van ongeveer 50 functionarissen van de voorlopige revolutionaire regering, verpleegsters en soldaten klapte en juichte bij de aankomst van elke sloep en helpers schoten toe om de mannen aan de wal te helpen.

Daar aangekomen werden ze eerst naar een ontvangstplaats gebracht waar hun namen gecheckt werden met de overhandigde lijsten van het Saigon-bewind in aanwezigheid van leden van de internationale controlecommissie.

Allemaal kregen ze een pakje sigaretten en warme thee en ze werden van gloednieuwe uniformen van het bevrijdingsleger voorzien voordat ze met gereedstaande vrachtwagens verder werden gebracht naar een opvangcentrum.

President Nixon over Vietnam-akkoord: „BESTAND VOORKWAM VERTROUWENScrisisCRISIS”

Felle verwijten van Hanoi aan Amerika

WASHINGTON/SAIGON, 16 febr. (NYT, Reuter, UPI, AP) — De bestandsovereenkomst in Vietnam heeft het uitbreken van een vertrouwenscrisis tussen Amerika en zijn bondgenoten voorkomen. Amerika heeft zich een „geloofwaardige” bondgenoot getoond. Dit heeft president Nixon in Washington verklaard tijdens een ontmoeting met de hoogste NATO-generaal Andrew Goodpaster. Noord-Vietnam heeft de Verenigde Staten ervan beschuldigd zich niet te houden aan de Parijse akkoorden en de Zuidvietnamese regering de hand boven het hoofd te houden bij bestandschendingen.

Nixon verklaarde, dat alle macht, die de Verenigde Staten in de wereld hebben geïnvesteerd, niets waard is, als er geen vertrouwensrelatie bestaat. „Een van de redenen, waarom ik het van vitaal belang achtte op een juiste manier een einde te maken aan de oorlog in Vietnam (wat ik een „eervolle vrede” noem), was de overweging, dat het essentieel was onze bondgenoten in Europa, Japan, Thailand en Azië en onze potentiële tegenstanders te laten zien, dat Amerika een betrouwbare bondgenoot is”, aldus Nixon.

Volgens de Amerikaanse president waren de vele protesten begrijpelijk.

Maar tegen het licht van de geschiedenis zullen veel bondgenoten zeggen, dat — als Amerika de gemakkelijkste uitweg had gekozen — het falen in Vietnam waarschijnlijk het vertrouwen in de Verenigde Staten zou hebben uitgehold en wellicht vernietigd. „Dit zou natuurlijk een enorme stimulans hebben betekend voor degenen, die agres-

sieve bedoelingen koesteren ten opzichte van de Verenigde Staten”, aldus Nixon.
Nixon benadrukte enkele malen, dat „dit het jaar van Europa is”. Hoewel Amerika blijft streven naar vrede in Indo-China, voortzetting van de dialoog met China en de Sov-

Onder uitbundig handgeklap komen vrijgelaten Vietcong-gevangenen bij de Zuidvietnamese provinciehoofdstad Kwang Tri aan wal. Zij werden woensdag door Zuid-Vietnam uitgewisseld bij de rivier de Thach Han, die de grens vormt tussen de gebieden onder Noordvietnamese en Zuidvietna-

Medisch Comité Nederland-Vietnam

Inleiding

Nu het Vietnam-accord is getekend en zich gaat aftekenen hoe de bevolking van Nederland over de medische hulpverlening aan Vietnam denkt, is de tijd gekomen om een toelichting te geven op het beleid van het MCNV, aangepast aan de huidige situatie.

Voorop moet worden gesteld, dat de doelstelling van het MCNV blijft 'het verlenen van medische hulp aan de gezondheidsdiensten van Noord-Vietnam en de bevrijdingsfronten van Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja'.

Over de betekenis, die aan het woord Zuid-Vietnam wordt toegekend, blijkt grote verwarring te bestaan. Tegen alle afspraken van de accorden van Genève in hebben de VS een aparte staat Zuid-Vietnam gecreëerd waartegen talrijke patriottische bewegingen zich hebben verzet. In 1960 verenigden deze bewegingen zich tot het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam dat in de loop van de jaren met steun van de bevolking het overgrote deel van Zuid-Vietnam kon gaan besturen. Zo zijn in Zuid-Vietnam twee zones ontstaan, respectievelijk bestuurd door de Voorlopige Revolutionaire Regering van de Republiek Zuid-Vietnam en het Thieu-régime in Saigon.

Hulp op grotere schaal noodzakelijk

Nu de onvoorstelbare verwoestingen, die het Pentagon in Vietnam heeft aangericht geleidelijk aan kunnen worden overzien, wordt de voornaamste taak van het MCNV de hulp ook te richten op grotere projecten, zoals installaties voor de te herbouwen ziekenhuizen, naast het blijven zenden van zeer nodige medicijnen en instrumenten. Dank zij de stroom van giften in de laatste weken kan het MCNV in toenemende mate deze beide taken gaan vervullen.

Waarom geen hulp aan Saigon?

Het MCNV heeft zich van hulp aan het corrupte régime van Saigon onthouden, niet omdat, zoals sommigen insinueren, het MCNV niet bewogen zou zijn met het lot van de Vietnamezen die zuchten onder de barbaarse dictatuur van Saigon, maar omdat het MCNV alleen verantwoording kan dragen voor steun aan gezondheidsdiensten, waarvan vaststaat, dat zij op onbaatzuchtige wijze medische hulp aan de bevolking verlenen. Het is niet mogelijk om de infrastructuur, i.c. de organisatie van de gezondheidszorg, te scheiden van een régime en zeker niet van een corrupt régime. Het MCNV steunt alleen gezondheidsdiensten en niet particuliere instellingen.

Plaatsing van deze advertentie in de Volkskrant is mogelijk gemaakt door belangeloze medewerking en speciale bijdragen van verschillende kanten.

Bijdragen om een grotere verspreiding mogelijk te maken via giro 1090400 MCNV Amsterdam met vermelding: Steunfonds advertentie MCNV. Overdrukken schriftelijk te bestellen bij de afd. Informatie.

De Verenigde Staten hebben miljarden dollars in Saigon gepoept en onlangs in korte tijd van Saigon de derde luchtmacht ter wereld gemaakt. Het zou voor de V.S. niet moeilijk zijn geweest van Saigon een medisch paradijs te maken. Het omgekeerde is gebeurd. Infectieziekten gaan als een gesel rond, kindersterfte en kraamvrouwensterfte zijn zeer hoog gebleven, tienduizenden prostituties verzicken de samenleving. Uit de ervaringen van talrijke waarnemers, onder wie de artsen Vonnema, Wulff en de Amerikaanse vlieger-arts Champlin, is op overtuigende wijze gebleken, dat medische hulp die in het gebied van Thieu wordt geboden, niet de bevolking maar het régime en profiteurs ten goede komt. Vonnema verklaarde in een interview op 18 april 1970: 'Er is daar (in het Saigongebied) niets blijvends meer te doen. Als je er blijft doorwerken help je alleen de oorlog langer maken. Want je houdt in wezen de kliek op de been die deze oorlog wil omdat ze er schatrijk van wordt'.

In oktober 1972 kwam de Amerikaanse vlieger-arts John Champlin tot hetzelfde vernietigende oordeel over de medische zorg in het Zuid-Vietnam van Thieu.

Goede gezondheidszorg in Noord-Vietnam en in de bevrijde gebieden van Zuid-Vietnam

Daar staat tegenover dat in het Zuid-Vietnam van het Bevrijdingsfront de medische werkers van de gezondheidsdienst onder de allermeest moeilijke oorlogsomstandigheden, waarvan we ons geen voorstelling kunnen vormen, aan de bevolking hulp hebben geboden en ondien met levensgevaar 's-nachts in de concentratiekampen doordrongen om de bewoners, slachtoffers van het Thieu régime, zoveel mogelijk te helpen.

In Noord-Vietnam is binnen tien jaar een medische organisatie opgebouwd, die op de volgende resultaten kan bogen: decimering van kinder- en kraamvrouwensterfte, verdwijning van de gewone infectieziekten door massavaccinatie met zelf gemaakt vaccin, verdwijning van prostitutie en geslachtsziekten, praktisch uitroeien van malaria, terugdringen van trachoom, tuberculose en lepra en curatieve en preventieve zorg tot in het meest afgelegen bergland. Steunend op eigen kracht en met bovenmenselijke toewijding is dit medisch wonder volbracht.

Het Medisch Comité helpt sinds 1968

Het zal velen niet zijn ontgaan dat degenen, die nu demonstratief medelijden tonen met de bevolking die zucht onder de dictatuur van Saigon, niet tegen de genocide in Indochina hebben geprotesteerd hoewel daar vele jaren gelegenheid voor is geweest. Het zogenaamd 'politieke standpunt' van het MCNV heeft sinds de oprichting eind 1968 aan duidelijkheid niets te wensen over gelaten.

CÁC TỔ CHỨC Y-TẾ CỦA NƯỚC VIỆT-NAM
DÂN CHỦ CỘNG HÒA VÀ CỦA CHÍNH PHỦ CÁCH MẠNG LÂM THỜI
CỘNG HÒA MIỀN NAM VIỆT-NAM CHÂN THÀNH CẢM ƠN SỰ GIÚP ĐỠ VÃ ỦNG HỘ
Y-TẾ CỦA NHÂN DÂN HÀ-LAN QUA HỘI Y-HỌC HÀ-LAN-VIỆT-NAM, TỪ NĂM 1968.

De gezondheidsdiensten van de Democratische Republiek Vietnam (DRV) en van de Voorlopige Revolutionaire Regering (VRR) van de Republiek Zuid-Vietnam danken de bevolking van Nederland voor de hulp die hun door tussenkomst van het Medisch Comité Nederland-Vietnam sinds 1968 is gegeven.

Meer hulp mogelijk door steeds grotere steun

Het MCNV heeft in toenemende mate steun ontvangen van de Nederlandse bevolking. In vier jaren hebben wij ruim drie miljoen gulden aan bijdragen en voor een waarde van anderhalf miljoen gulden aan medische goederen ontvangen, in totaal bijna vijf miljoen: meer dan alle particuliere nederlandse organisaties tezamen aan Indochina aan hulp hebben verleend.

Onze zendingen zijn nog belangrijker dan uit de bedragen blijkt, omdat het selectieve hulp betreft die door andere landen moeilijk kan worden gegeven.

Naarmate de Pentagon wreedheden escaleerden namen onze inkomsten toe, in het bijzonder na de bombardementen op de dijken in Noord-Vietnam en de Kerstbombardementen op Hanoi en Haiphong.

Het MCNV ontving in december 1972 bijna een kwartmiljoen gulden, in januari 1973 ruim anderhalf miljoen - bijna evenveel als in het gehele jaar 1972 - en in de eerste week van februari gemiddeld f 100.000.-- per dag, afkomstig uit tienduizenden overschrijvingen van één rijksdaalder tot vele duizenden gulden.

Het MCNV is in hoge mate erkentelijk voor deze stroom van stortingen, die evenzovele sympathiebetuigingen vormen naast de talrijke sympathiebetuigingen die ons in briefvorm, telefonisch of mondeling bereiken.

Nauwkeurige verantwoording

Het MCNV heeft in halfjaarlijkse accountantsverslagen steeds verantwoording afgelegd over ontvangsten en uitgaven, waaruit onder andere blijkt dat meer dan 95% van de inkomsten aan de aankoop van medicamenten en instrumenten is besteed.

In het gehele land hebben zich spontaan werkgroepen gevormd, die geld inzamelen of andere activiteiten ontwikkelen. Allen vinden hun beloning in de goede zaak waarvoor zij werken, letterlijk dag en nacht.

Het comité van aanbeveling telt nu 525 namen, vrijwel allen huisartsen en specialisten: 3% van de Nederlandse artsenstand. Daarnaast verlenen enkele duizenden artsen materiële steun.

Secretariaat MCNV

Prinsesselaan 6-8
Beverwijk

Informatiemateriaal:

afdeling Publiciteit MCNV
Willem de Zwijgerstraat 3
Utrecht

Medische hulp, ondanks bombardementen snel ter plaatse

De verzending van medische goederen heeft, dank zij de hulp van landen en organisaties, die de vrijheidsstrijd in Indochina steunen, niet geleden door de massabombardementen en het leggen van mijnen.

Ook in de moeilijkste tijden hebben de gezondheidsdiensten aan wie wij hulp verlenen ons ontvangstbevestigingen doen toekomen. De laatste is een telegram van het Ministerie van Volksgezondheid uit Hanoi van 31 januari j.l. dat de ontvangst bevestigt van onze zendingen van 20 december en 16 januari (!).

De aankopen van het MCNV vinden plaats op verzoek van en in nauw overleg met vertegenwoordigers van de gezondheidsdiensten van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam.

Tot nu toe zijn voornamelijk medicijnen en instrumenten gezonden, maar ook apparatuur als ambulanceboten, draagbare röntgenapparaten, generatoren voor de stroomvoorziening van ziekenhuizen, enz. Nu de inkomsten sterk zijn gestegen zal spoedig tot aankoop van ziekenhuisinventaris worden overgegaan. Vrijwel alle grotere ziekenhuizen zijn door bombardementen verwoest.

De Vietnamezen beschouwen het MCNV als enige Nederlandse organisatie voor medische hulp

Bij het overleg, dat 9 dezer te Parijs plaats vond, hebben beide Vietnamese delegaties (van Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam) ons gemachtigd te verklaren, dat zij geen enkel contact hebben gehad met een ander Nederlands comité dat medische hulp aan Vietnam zou verlenen en stellen nadrukkelijk dat zij het MCNV als de enige Nederlandse organisatie voor medische hulp aan Vietnam beschouwen. Beide delegaties danken de bevolking van Nederland voor de hulp die door tussenkomst van het MCNV sinds 1968 is gegeven.

Steunt het MCNV om deze hulp op te voeren, postgiro 1090400, t.n.v. penningmeester MCNV, Amsterdam.

Bestuur MCNV.

Postgiro

1090400

ten name van:

MCNV,
Amsterdam

ARIJS — Zijn al die Zuidvietnamese neutralen hier, die het eensgezind over de 'nationale verzoening' hebben, idealistische wauwelaars? En lijden zij niet aan een grenzeloze zelfoverschatting of ten minste aan mateloze naïviteit, als zij zo de nadruk leggen op hun eigen rol in de toekomstige politieke verhoudingen van hun land?

Die vragen dringen zich onmiddellijk op, als je hun optimistische uitspraken over de politieke toekomst van de neutralen vergelijkt met hun huidige, absolute machteloosheid. Nationale verzoening lijkt wel een erg cynische slogan in de Zuidvietnamese realiteit van vandaag, waar de aanhangers van president Ngoeyen Van Thieu en die van het Bevrijdingsfront allesbehalve harmonisch met elkaar samenleven en de neutralen ofwel hun mond moeten houden, of in de gevangnissen en tiggerkooien kreperen.

Ongeacht hun onderlinge meningsverschillen op politiek, religieus en persoonlijk gebied, betekent de nationale verzoening voor praktisch alle neutralen hier, dat in de eerste plaats de strijdende partijen in Zuid-Vietnam tot elkaar komen, waarna de twee zones van Vietnam (d.w.z. Noord- en Zuid-Vietnam) zich als gelijkwaardige partners met elkaar verzoenen.

Hoe is dat nu mogelijk? vraag je je af, nu de Zuidvietnamese regering met behulp van een leger en politiemacht van meer dan een miljoen man juist de laatste tijd alles in het werk heeft gesteld om iedereen uit te schakelen, die om zijn te geringe loyaliteit als gevaarlijk voor het regime werd beschouwd? Hoe kan men in alle ernst verwachten, dat de Parijse akkoorden uitgevoerd worden, als de regering in Saigon precies al die bepalingen daaruit schendt, die over zulke nobele zaken spreken als 'de democratische vrijheden van het volk', die dan nog eens ten overvloede gespecificeerd worden als 'persoonlijke vrijheid, vrijheid van het woord, vrijheid van drukpers, vrijheid van vergadering, vrijheid van organisatie, vrijheid van politieke activiteit, vrijheid van geloof, vrijheid van arbeid, het recht op bezit en het recht op vrij ondernemerschap'.

Kan iemand zich in alle ernst voorstellen, dat de twee Zuidvietnamese partijen volgens artikel elf 'tot nationale verzoening en eensgezindheid komen, de haat en de vijandschap beëindigen en alle daden van weerwraak en discriminatie verbieden jegens personen of instellingen, die met de ene of andere partij hebben samengewerkt? Is iemand niet krankzinnig, als hij nog steeds gelooft in de uitvoering van artikel twaalf, waarin staat dat 'de twee Zuidvietnamese partijen onmiddellijk na het bestand in een geest van nationale verzoening en eendracht, wederzijds respect (...) een nationale raad van nationale verzoening en eendracht oprichten, die uit drie gelijke segmenten bestaat'?

'Alle partijen in Vietnam hebben behoefte aan vrede'

Nationale verzoening is voor de neutralen geen holle leus

door Michael Stein

de ronde deden dat de Amerikanen de atoombom zouden gebruiken om de nederlaag van het Franse koloniale leger tegen de nationalistisch-communistische Vietminh ongedaan te maken. De familie leeft sindsdien in Saigon. Ngoeyen Toeng komt uit Danang in het noorden van Zuid-Viet-

aanwezig. Maar naarmate de strijd heviger werd en de dictatuur van Saigon groter, sloten zich steeds meer mensen bij het Bevrijdingsfront aan, die vaak ook godsdienstig waren. Zij werden niet alleen door het Bevrijdingsfront opgenomen, maar konden daar vrijelijk hun religie belijden.

maar ten dele opgelost en de politieke problemen helemaal niet. Maar het belangrijkste probleem is wel degelijk opgelost: de Amerikanen hebben erkend dat Vietnam een eenheid vormt; ze hebben beloofd zich niet meer met de interne aangelegenheden van Vietnam te bemoeien en ze trekken zich

zullen komen, hoogstens met wapens en geld. Thieu zal dus een klein gedeelte van de akkoorden wel uitvoeren.

Vluchtelingen

En geleidelijk heel geleidelijk, zal

greep op de bevolking te verliezen. Hij zal dus zijn troepen opdracht geven op de terugkerende burgers te schieten. Maar in een groot aantal gevallen zal het leger die orders gewoon niet uitvoeren, omdat ook het leger onderhevig is aan de sociale druk. Gesteld dat alle mensen in alle steden helemaal achter Thieu staan

zich aan de nieuwe situatie aanpassen en hun een stap voor zijn.

Het Bevrijdingsfront heeft van zijn kant geen enkel belang bij het voortzetten van de oorlog. De tijd werkt in zijn voordeel. Het Bevrijdingsfront heeft nl. een betere organisatie, een duidelijker uitgewerkt maatschappelijk programma, een eigen ideologie en — wat het belangrijkste is — het heeft tegen de Amerikanen gestreden. U zult misschien ook gehoord hebben, dat de populariteit van Thieu steeg op hetzelfde moment, dat hij zich tegen de Amerikanen afzette. Aangezien het Bevrijdingsfront zich als patriottische beweging sterk voelt in de politieke confrontatie met Thieu, zal het zich in zijn eigen belang inzetten voor de uitvoering van het akkoord. Daarvoor heeft het Bevrijdingsfront in ieder geval de sympathie van de neutralen nodig. En als Thieu niet geïsoleerd wil raken, moet hij op zijn beurt ook zijn betrekkingen met de neutralen verbeteren.

De Nationale Raad, waarover in het akkoord wordt gesproken, is slecht of niet gedefinieerd. De drie zogenaamde segmenten hebben bovendien veto-recht, waardoor de Raad niet behoorlijk functioneren kan. De Raad is dus alleen formeel van belang, maar in de praktijk onmachtig. Men moet zich echter op die Raad niet blind staren. Wij hebben in ons land drie regeringen, die alle door een groot aantal landen zijn erkend en daardoor volkenrechtelijk legaal zijn: de regering in Saigon, de Voorlopige Revolutionaire Regering en de regering in Hanoi. Voor ons is het probleem van die drie regeringen en die twee Vietnamese staten nauwelijks reëel. Reëel zijn de politieke, sociale, economische en culturele problemen, die nu eindelijk aangepakt moeten worden. Wij zouden, als we niet als Vietnamezen dachten, strikt formeel, in Noord- en Zuid-Vietnam grote zuiveringen moeten doorvoeren, omdat veel leiders in het noorden uit het zuiden komen, en omgekeerd.

Neutralen

Om normalisatie in ons land te krijgen, zonder dat er oorlog wordt gevoerd en één van beide partijen wordt uitgeroeid, is het noodzakelijk de neutralen erbij te halen. Alleen de neutralen zijn in staat om als buffer te fungeren tussen de extremisten aan beide kanten en in overleg met alle partijen de politieke formules te vinden voor een redelijke samenleving. Als de neutralen niet worden ingeschakeld, zal de oorlog onvermijdelijk opnieuw uitbreken. En dat wil het Bevrijdingsfront niet en Thieu evenmin.

Een zeer belangrijke factor voor de nationale verzoening is de hechte familie-structuur, één van de specifieke Vietnamese kenmerken, die bij de communisten net zo aanwezig zijn als bij de andere groeperingen. Ik heb bijv. zes neven, die na de dood van mijn oom door mijn vader werden opgevoed. De oudste is officier bij de Viet Cong, de drie volgende moesten in het regeringsleger dienst nemen. Dacht u dat zij het prettig vinden tegenover elkaar te staan en elkaar af te maken? En zoals mijn familie, zijn tienduizenden andere families uit elkaar gescheurd.

Dao Van Thoye, secretaris buitenlandse betrekkingen van de Vereniging van Boeddhistische Vietnamezen in het buitenland en Ngoeyen Toeng, secretaris van de Unie van Boeddhistische Studenten in Europa, reageren vol begrip op al die sceptische vragen. Het betoog, dat zij hielden in een urenlang gesprek, waarbij ze elkaar voortdurend aanvulden of uiterst beleefd onderbraken, is typerend voor de inzichten van praktisch alle Zuid-vietnamese neutralen, die ik heb ontmoet. Dat kon ook moeilijk anders, omdat hun organisaties direct verbonden zijn met de Verenigde Boeddhistische Kerk van Vietnam, één van de belangrijkste neutrale instellingen van het land.

De achtergronden van deze twee mannen zijn in zoverre identiek, dat zij beiden uit fel anti-communistische families stammen. Dao Van Thoye, 35 jaar oud en sinds dertien jaar in Frankrijk, is afkomstig uit Halphong, de grootste Noordvietnamese havenstad. Zijn ouders vluchtten in 1954 naar het zuiden in panische angst, omdat er in die tijd allerlei geruchten

Geen vaderland?

'Pas hier in Parijs begonnen we iets van de werkelijke problemen van Vietnam te begrijpen. In Vietnam is alles op het anti-communisme ingesteld. De propaganda luidde: 'De communisten hebben geen vaderland, geen familie en geen religie'. Dat werd er bij ons op school al heel vroeg ingestampt. Maar toen de oorlog werd opgevoerd, begrepen we dat de eerste stelling — 'de communisten hebben geen vaderland' — in ieder geval niet waar kon zijn. Niemand kon immers beweren dat eerst de Vietminh en later het Bevrijdingsfront anti-patriotische bewegingen waren. En ook de tweede bewering — over de familiebanden, die de communisten niet zouden erkennen — bleek volslagen onzinnig te zijn. Anti-religieuze sentimenten waren daarentegen in het begin wel degelijk bij de communisten

natuurlijk in een geprivilegeerde positie. Wij kunnen meer lezen en meer kennis vergaren over wat zich in Vietnam afspeelt dan de mensen daar. Maar ook in Vietnam zijn de zaken veranderd. We kunnen dat merken aan de brieven van onze familie. Mijn oudere broers waren bijv. communistisch-vreters. Ze zijn nu niet bepaald communistisch geworden, maar hun instelling is wel gewijzigd. De oorlog en het Amerikaanse ingrijpen hebben erg veel veranderd. De meesten van mijn schoolkammeraden die in Vietnam zijn gebleven, zijn nu tegen de regering in Saigon. Een deel van hen heeft zich bij het Bevrijdingsfront aangesloten; de rest, die wél tegen de regering was, maar niet bij het Bevrijdingsfront wilde gaan, zit in de gevangenis, werd vermoord of werd in de oorlog gedood.

Een eenheid

Natuurlijk hebben de Parijse akkoorden de militaire problemen alleen

het akkoord moeten toepassen, zeer tegen zijn zin. Daarbij spelen een aantal elementen een rol, die ook bepalend zijn voor de nationale verzoening, waar u niet in gelooft. Zo zal een belangrijk deel van de vluchtelingen weer naar hun dorpen terugkeren. In de steden krijgen zij officieel 50 piaster per persoon per dag aan hulp van de regering, in werkelijkheid veel minder of niets vanwege de corruptie en de slechte organisatie. Voor die 50 piaster kun je alleen maar een paar koppen droge rijst kopen. Een kop Chinese soep kost al veel meer. Het is voor de vluchtelingen dan ook van levensbelang om naar hun dorpen terug te keren en hun leven daar opnieuw op te bouwen. Dat belang is voor de meesten nog urgenter, omdat zij als boeddhisten bij de graven van hun voorouders moeten zijn om die te verzorgen. Er zal dus een uitwisseling tot stand komen van mensen uit de verschillende zones van Vietnam.

Die uitwisseling zal Thieu willen verhinderen, bang als hij is om zijn

ze in overweldigende meerderheid te vinden boven Thieu. Die behoefte aan vrede uit zich in sociale druk, ook op het leger. Scherpe bevelen van de top zullen dan ook, indien ze te ver van de maatschappelijke realiteit af staan, aan de basis gesaboteerd worden. Voordat het bestand inging, hebben bijv. de regeringstroepen en de mensen van het Bevrijdingsfront op lokaal gebied, ondanks de uitdrukkelijke bevelen van bovenaf, al onderlinge regeelingen getroffen. Die sociale druk is bij ons in Vietnam van groot belang. Hij uit zich in veel grotere conventionaliteit dan hier in Europa, met als effect dat de discussies veel minder scherp en veel langduriger zijn om een zekere mate van overeenstemming te bereiken.

Een ander, zeer belangrijk punt is dat niet iedereen op het hoogste vlak in Saigon even extremistisch is. Als Thieu zich te onverzorgelijk opstelt, komen de iets gematigden aan zijn kant tegen hem in opstand en zullen met de neutralen willen samengaan. Om dat te verhinderen, moet Thieu

Wij hebben in onze geschiedenis duizenden jaren voor onze onafhankelijkheid gevochten. Om als Vietnamezen te blijven voortbestaan, moeten wij nu onderling vrede sluiten. Vrede zonder nationale verzoening is uitgesloten. En nationale verzoening zonder de neutralen is eveneens onmogelijk. De neutralen zullen daarom ingeschakeld worden, niet omdat ze zo machtig zijn, maar omdat ze — samen met de hechte familiebanden — het enige reële bindmiddel zijn tussen de Vietnamezen aan de verschillende fronten. Met steun van de buitenwereld kunnen wij ervoor zorgen, dat de nationale verzoening een realiteit wordt, opdat wij, Vietnamezen, kunnen blijven leven en u eindelijk van het Vietnamese probleem verlost wordt'.

Dit is het vierde en laatste artikel in een serie over de neutrale krachten in Zuid-Vietnam. De vorige artikelen verschenen op resp. 3, 7 en 10 februari.

Te huur aangeboden bedrijfsspand in Heerenveen

In aanbouw, centrum, hoek Dracht-Pleinweg, bebouwd ca. 600 m², verdieping eveneens 600 m², veel glaswand voor etalage, zeer geschikt voor winkel of kantoor. Invendige voor-schikt voor winkel of kantoor. Invendige voorzieningen eventueel in overleg met huurder. Op-levering in overleg met huurder. Te bezetten DIKOMA B.V., Surinamestraat 42, Den Haag.

Een pijl in Troiw schiet vaak raak

De redding van heel de wereld. (Openb. 21: 5) De opstanding van ALLE mensen. (Job. 5: 28-29) Volkomen geluk voor ieder mens die ooit heeft geleefd en nog zal leven. (Openb. 8: 12-13) Ons maandblad dat over deze dingen spreekt wordt u op aanvraag gratis en franco toegezonden door I.G.V.C., Heinekestraat 19, Amsterdam. Tel. 020 - 79 92 42.

De beste kampeervrouwagen WAS, IS en BLIJFT

gastvrije exposities van E.K.S. in de maanden van 1973 en 1974 op zaterdag van 9.00-18.00 uur, zaterdag van 9.00-16.00 uur. Maandag en zaterdag, dinsdag t.e.m. vrijdag van 9.00-18.00 uur. Maandag en zaterdag, zaterdag van 9.00-16.00 uur. Maandag en zaterdag, zaterdag van 9.00-16.00 uur. Maandag en zaterdag, zaterdag van 9.00-16.00 uur.

Garage J. van Dijk & Zoon B.V.

Nieuwe Mercedes Benz automobelen

ALLE TIPTEN MERCEDES BENZ AUTOMOBIELEN UIT VOORRAAD LEVERBAAR, ZOWEL DE DIESEL ALS BENZINE-UITVOERINGEN. VOLLEDIGE FABRIEKGARANTIE. O.a. bij voortraad leverbaar: MERCEDES BENZ TYPE 230 D, Mercedes Benz Type 230 D, Mercedes Benz Type 230 D, Mercedes Benz Type 230 D.

De Speciaalzaak

WONINGRICHTING

Haarlemmerstraat 45-47, tel. 241033. GROTE SORTERING.

Sanitair Shop

UUDHOLLANDE EN WINDSONNEBELLEN

Haarlemmerstraat 45-47, tel. 241033. GROTE SORTERING.

Vadeka

Centrale verwarming

Meubiler en huusraad

Zaken in de zaak

Woonruimte gevraagd

Aangeboden een huis te huur voor uitsluitend woonruimte. Te huur HOEKWONING met grote tuin, J. van der Weken, Kruispad 12 Creil (NOF), tel. 02278-4451.

PZ-bureaus

Personeel gevraagd

Net beschikbaar zijn aan voor schoonhouden KERK, SCHOOL, kerken, Brieven onder nr. 71-2398 Trouw 'Adam'.

Pijltes

Woonruimte gevraagd

Aangeboden een huis te huur voor uitsluitend woonruimte. Te huur HOEKWONING met grote tuin, J. van der Weken, Kruispad 12 Creil (NOF), tel. 02278-4451.

AMSTERDAM HELPT HANOI

Comité AMSTERDAM HELPT HANOI
ES-Vereniging Assendelft
Postbus 222-00 1714-00 IJsselmeer 1973

Postbus 222-00
Comité AMSTERDAM HELPT HANOI
Kerkstraat 100-1
1017 CA Amsterdam 1973

Comité AMSTERDAM HELPT HANOI
Postbus 222-00
Kerkstraat 100-1
1017 CA Amsterdam 1973

postgiro 2886600 gemeentegiro A9800

In een grote oplage is in de hoofdstad het affiche Amsterdam Helpt Hanoi uitgekomen, dat bedoeld is om de solidariteitsacties met de zwaar getroffen Noordvietnamese hoofdstad nog meer bekendheid te geven. Onder het affiche staan de namen van de groeperingen en partijen in Amsterdam die zich in het comité Amsterdam Helpt Hanoi hebben verenigd. Eveneens worden de gironummers vermeld waarop men giften kan storten voor hulp aan Hanoi.

Amsterdamsche scholen zetten zich in voor hulp aan Hanoi

(Van een verslaggever)

Ook op de Amsterdamsche scholen zullen initiatieven worden genomen voor praktische solidariteit met de zwaar door de Amerikaanse bombardementen getroffen Noordvietnamese hoofdstad. De acties op de scholen zullen worden gevoerd in het kader van 'Amsterdam Helpt Hanoi'.

Woensdagmiddag had op het stadhuis een bespreking plaats tussen de wethouder van onderwijs, R. van der Velde, zijn ambtelijke dienst, vertegenwoordigers van het college van Amsterdamsche schoolleiders, het comité Jongeren voor Vietnam en vertegenwoordigers van Vietnam-werkgroepen, bestaande uit leraren en leerlingen van enige Amsterdamsche scholen. Op deze bijeenkomst, die als startpunt wordt beschouwd van de acties onder het motto: Scholen voor Scholen in Hanoi, zijn de volgende besluiten genomen:

- * Zo spoedig mogelijk zal contact worden opgenomen met Hanoi om te informeren welke onderwijsvoorzieningen men aldaar het meest nodig heeft.
- * De ambtelijke dienst van de wethouder van onderwijs verleent haar medewerking aan het initiatief door bemiddeling bij zo goedkoop mogelijke aanschaf van schoolbenodigdheden en door de verzorging van het transport.
- * Er wordt een overkoepelend orgaan gevormd bestaande uit vertegenwoordigers van het comité Jongeren voor Vietnam, de verschillende werkgroepen en leden van het college van schoolleiders. Namens het gemeente-

bestuur zal wethouder Van der Velde optreden als ere-voorzitter van dit overkoepelend orgaan.

- * Op de scholen zal actief worden deelgenomen aan de collecte, die het comité Amsterdam Helpt Hanoi in de week van 12 tot 17 maart in Amsterdam organiseert.

Een werkgroep van het overkoepelend orgaan zal in samenwerking met gemeentelijke ambtenaren de te nemen initiatieven organisatorisch uitwerken. Tevens zullen ook de bijzondere scholen in Amsterdam worden benaderd voor de actie Scholen voor scholen in Hanoi. Volgende week vrijdag zal een uitgebreide vergadering worden gehouden om aan het initiatief verdere inhoud te geven. De initiatiefnemers roepen alle scholen op werkgroepen te vormen, de solidariteit te organiseren en de plannen voor ondersteuningsacties te melden bij het secretariaatsadres van het overkoepelend orgaan: Nieuwe Keizersgracht 61, tel. 225799.

Op de bijeenkomst, afgelopen woensdag in het stadhuis, is ook bekendgemaakt dat de vele tot nu toe gehouden solidariteitscampagnes van de scholen en van het comité Jongeren voor Vietnam reeds een bedrag van 180.000 gulden hebben opgeleverd.

Pers-analyse van wetenschappelijke onderzoekers

1. Fase
J
W

Berichtgeving over nationale Vietnam-demonstratie onderzocht

'De Waarheid' het meest uitvoerig en het meest positief

(Van een onzer verslaggevers)

Gisteren is een door vier wetenschappelijke onderzoekers uitgevoerde persanalyse gepubliceerd, waarin is onderzocht op welke wijze de negen landelijke dagbladen aandacht besteedden aan de Nationale Vietnamdemonstratie die op 6 januari in Utrecht werd gehouden. De vier onderzoekers, de sociologen drs. H. v. d. Berg en drs. J. Visser, de politoloog drs. M. Ernsting en de psycholoog drs. B. Manschot, stellen tot hun 'bliksemanalyse' te hebben besloten uit betrokkenheid bij alle pogingen om een einde te maken aan de oorlog in Vietnam.

Om tot een beoordeling van de wijze van behandeling van de demonstratie door de Nederlandse pers te komen hebben zij alle

berichten, commentaren en andere artikelen gerubriceerd die naar aanleiding van de Nationale demonstratie verschenen in Het Algemeen Dagblad, NRC/Handelsblad, Het Parool, De Telegraaf, Trouw, De Tijd, De Volkskrant, Het Vrije Volk en De Waarheid.

Een beoordeling van al deze gegevens, aldus de onderzoekers, leidt o.m. tot de conclusie dat De Waarheid verreweg het uitvoerigst en het meest positief over de demonstratie heeft geschreven.

Analyse omvang en aard krantepublicaties

Eén van de voornaamste conclusies die uit het onderzoek kan worden getrokken is dat De Waarheid als enige krant een zo volledig mogelijke nauwkeurigheid in haar berichtgeving heeft be-

tracht. De meeste kranten, aldus de vier afgestudeerden in de sociale wetenschappen die het onderzoek uitvoerden, zijn oppervlakkig en willekeurig geweest in hun berichtgeving, hoewel in deze willekeur in bepaalde gevallen wel degelijk systeem schijnt te zitten.

In het onderzoek, dat tientallen vellen papier beslaat, wordt de berichtgeving in de negen landelijke dagbladen beoordeeld aan de hand van een groot aantal staten, waarin alle krantebereichten en commentaren staan gerubriceerd die verschenen in de periode van 29 december tot en met 10 januari.

Hierbij wordt zowel de aard als de omvang van de berichtgeving over de loupe genomen. De staten die als bijlage bij het onderzoek zijn gevoegd worden gekenmerkt door een tweedelige benadering: in de eerste categorie worden de verschillende kranten naast elkaar geplaatst, in de tweede wordt per krant van een inventarisatie van de genoemde periode verschenen be-

richten, commentaren en artikelen gegeven en naar hun inhoud of strekking gerubriceerd.

Aantal regels

Het onderzoek begint met een analyse van de omvang van de berichtgeving in de landelijke dagbladen over de demonstratie, haar voorbereiding en haar nawerking. Gezamenlijk, zo wordt vastgesteld, hebben de negen kranten in de betreffende periode 8286 regels tekst aan deze zaken gewijd. Daarbij blijkt dat hiervan 2728 voor rekening van De Waarheid kwamen. De Tijd volgt als tweede met 971 regels. De conclusie van de onderzoekers luidt dan ook: 'De Waarheid is duidelijk koploper geweest. Zij neemt ruim een derde van het aantal regels voor haar rekening en heeft bovendien veel aandacht geschonken aan andere activiteiten tegen de Vietnampolitiek van Nixon.

Vijf andere kranten ontlopen elkaar niet zoveel wat betreft het aantal regels dat zij aan de gebeurtenissen hebben gewijd. Dit zijn: De Tijd, Handelsblad/NRC, Trouw, Het Vrije Volk en De Volkskrant. Weinig aandacht kreeg de demonstratie in drie kranten: nl. De Telegraaf, Het Parool en het Algemeen Dagblad.'

Drie fasen

Vervolgens onderwerpen de academi-

ci de berichtgeving aan een onderzoek naar de inhoud, waarbij een onderverdeling is gemaakt in drie fasen: de berichtgeving vóór de demonstratie, die over de demonstratie zelf en de berichtgeving na de demonstratie.

Hierbij wordt bekeken in hoeverre de belangrijkste feiten en gebeurtenissen hun weg naar de krantekolommen hebben gevonden. Daarbij wordt geconstateerd dat alleen De Waarheid volledig is geweest met betrekking tot het noemen van de oorspronkelijke initiatiefnemers, en dat ze tevens als enige de oorspronkelijke uitgangspunten van het initiatief, zoals dat na de demonstratie in Amsterdam tot stand kwam, noemt. Tevens is zij het volledigst bij het noemen van groeperingen en organisaties die adhesie met de demonstratie betuigden; zij noemde er 37; Trouw, als tweede, noemde er 20, de andere kranten minder.

Tevens bevatte zij als enige krant een oproep om aan de demonstratie deel te nemen.

Met betrekking tot de berichtgeving over de demonstratie zelf valt op, dat een drietal kranten, te weten het AD, Trouw en het Handelsblad, geen enkele melding hebben gemaakt van het optreden van één der sprekers, namelijk van die namens het Jongerencomité, Han de Leeuw. De Waarheid blijkt voorts het enige blad dat weergeeft wat alle drie sprekers hebben gezegd, aldus het onderzoek; alle

andere kranten geven uitsluitend de toespraken van Klompé en Vonddeling — al dan niet volledig — weer. De beoordeling van de demonstratie zoals die na afloop in de kranten verscheen is verschillend. Slechts De Waarheid, Trouw en De Tijd wijzen op het politieke belang van de demonstratie, waarbij De Waarheid als enige haar internationale betekenis belicht. Het Parool wijst op 'het eenzijdige karakter' en De Volkskrant en het Algemeen Dagblad, onthouden zich van een beoordeling.

Slechts enkele kranten, zo wordt geconstateerd, hebben aandacht besteed aan de gebeurtenissen die op de demonstratie zijn gevolgd. De voortzetting van de protestactie krijgt vooral in De Waarheid ruimte; in mindere mate ook in Het Vrije Volk, Trouw en De Tijd. Het betreft hier onder meer de grote campagne rond het nationale affiche.

Conclusies

Het onderzoek besluit met een evaluatie van de geconstateerde feiten. De meeste kranten, zo concluderen de onderzoekers, zijn in hun berichtgeving nogal oppervlakkig en willekeurig te werk gegaan. Deze willekeur heeft echter ook haar grenzen, zo wordt gesteld; want het is opvallend dat alle kranten behalve De Waarheid de in-

houd van de rede van de voorzitter van het comité Jongeren voor Vietnam voor hun lezers verborgen hebben gehouden. De conclusie dat dit verklaard dient te worden door 'verborgen of openlijke communistenvrees', wordt nog versterkt door het feit dat acht van de negen kranten zich hieraan, als gold het een afspraak, schuldig maken, aldus het onderzoek. Hieraan wordt de conclusie verbonden dat, wanneer men aan de dagbladers ook een voorlichtende taak toeschrijft, men ten aanzien van de uitvoering daarvan niet optimistisch kan zijn. Naar aanleiding van het feit dat alleen De Waarheid een oproep tot deelname aan de demonstratie plaatste wordt vastgesteld dat deze, voor het succes van het protest zo belangrijke factor, zelfs in dit geval buiten de mogelijkheden van de commerciële dagbladers blijkt te hebben gelegen.

Radio

In hun inleiding stellen de onderzoekers het te betreuen dat zij door tijdgebrek geen gelegenheid hadden om ook de berichtgeving door radio en tv in hun onderzoek te betrekken. Een vluchtige indruk echter leert dat in elk geval voor wat betreft de radio door de VARA, de VPRO en het IKOR ruime aandacht aan de voorbereiding en het feit van de demonstratie is besteed, zo merken zij op.

INTERVIEW
MET
KISSINGER
PAGINA 9

President Thieu vermoordt de vredesakkoorden

Zuid-Vietnam na het bestand: burger-adviseurs, verscherpte terreur, tijgerkooien

Met steun van de Verenigde Staten is President Thieu hard bezig een burgeroorlog in Vietnam te ontketenen. Sedert de ondertekening van de akkoorden van Parijs, op 27 januari j.l., heeft hij een groot aantal maatregelen genomen, die niet alleen in flagrante strijd met de akkoorden zijn, maar die op den duur een nieuwe gewelddadige uitbarsting van het conflict nauwelijks vermijdbaar maken. De militaire en politieke ontwikkelingen in Zuid-Vietnam sinds 27 januari dreigen nu reeds de zo moeizaam bereikte overeenkomsten te herleiden tot niets dan 'Fetzen Papier'.

Wil Verwey

Mag dit voor velen een weinig verbaazingwekkende stellingname zijn, de feiten welke nu beginnen door te komen zijn toch weer schokkend in hun onvoorstelbaarheid. Mogen vooral diegenen die, in de maalstroom van de algemene vredesroes, een zucht van verlichting slaakten toen de akkoorden ondertekend werden en denken dat het nu wel goed zit, het onderstaande beschouwen als een aansporing zich alsnog te bezinnen over de vraag welke democratie wij in Zuid-Vietnam hebben helpen verdedigen. Want na 8 miljoen ton bommen, 29

in Zuid-Vietnam, al direkt bezoedeld werd door Thieu's merkwaardige eis de ondertekeningprocedure van 27 januari in twee fasen te doen verrichten; eenmaal door alle vier partijen, en eenmaal door de VS en Hanoi afzonderlijk, opdat de laatste twee partijen ook gebonden zouden zijn wanneer de eerste twee er niets van terecht zouden brengen. Bovendien liet Thieu verklaren dat de procedure van het ondertekenen op afzonderlijke vellen de niet-erkenning door Saigon van de Voorlopige Revolutionaire Regering (de regering van het Nationaal Bevrijdingsfront) impliceerde — zulks ondanks de erkenning in het hoofd-akkoord van het bestaan van twee gelijkwaardige regeringen, legers, en besturen in Zuid-Vietnam. Ook de Verenigde Staten hebben daags na de ondertekening hun oprechtheid aan grote twijfel onderhevig gemaakt door, o.m. bij monde van Kissinger, te verklaren dat er twee Vietnamese staten bestaan (zulks in strijd met art. 1 en 15, die de eenheid van Vietnam erkennen en de 17e breedtegraad als slechts een voorlopige militaire demarcatielijn definiëren) en dat de regering-Thieu het 'enig wettig Zuidvietnamees regime' vertegenwoordigt.

2) Nu past dit overigens geheel in het beeld van de nagenoeg anekdotische (en dus dramatische) uitspraken van Kissinger tijdens de onderhandelingen te Parijs. Ly Van Sau, een der onderhandelaars van de Voorlopige Revolutionaire Regering (VVR) heeft me verteld dat Kissinger tijdens de harde onderhandelingen over de

name en 46.000 Amerikaanse doden, 11 miljoen vluchtelingen, Amerikaanse oorlogsuitgaven van 400 miljard dollar, en laatstelijk 40.000 ton bommen in enkele weken op Hanoi en Halphong, lijkt het Vietnamese volk na meer dan een eeuw oorlog aan de vooravond te staan van een niet minder verschrikkelijke burgeroorlog — omdat het bewind in Saigon de vrede niet wil.

In de eerste plaats zijn er alarmerende ontwikkelingen op militair terrein, die de akkoorden op losse schroeven zetten.

1) De Amerikaanse verplichting om alle militair materieel en personeel binnen 60 dagen terug te trekken (art. 5) leidt in de praktijk tot het overgeven van alle bases aan de troepen van Saigon, zulks in flagrante strijd met art. 3b, ter continuering van het huidige machtsevenwicht tussen Saigon en het Bevrijdingsfront (NLF), en met art. 4 waarin de VS zich hebben verplicht zich niet (meer) te bemoeien met de interne verhoudingen in Zuid-Vietnam. Strikte lezing van dit art. 4 en van art. 14, dat de Zuid-Vietnamese partijen verbiedt politiek gebonden hulp te aanvaarden, maakt ook de voortgaande economische en politieke hulp der VS illegaal.

2) De Verenigde Staten hebben in uiterst vernuftige bewoordingen (art. 5) het verbod tot sturen van militaire adviseurs en militair materieel aanvaard; met de bedoeling om naast het leveren van 'burger-vliegtuigen' en 'burgeradviseurs' voor de Zuidvietnamese militairen rustig door te kunnen gaan Zuid-Vietnam te maken tot het land met de op twee na sterkste luchtmacht ter wereld: er zijn reeds 10.000 militaire adviseurs met een burgerpasje gearriveerd.

3) De akkoorden staan bovendien op de helling door de permanente schending van art. 20, dat de Verenigde Staten verdere militaire en politieke inmenging in Laos en Cambodja verbiedt, zulks op basis van de Geneefse akkoorden van 1954 en 1962 waarvan de VS zich nooit iets hebben aangetrokken. Zowel het verder bombarderen als het handhaven van door de CIA opgezette regimes in deze beide landen is op zichzelf reeds genoeg om de akkoorden naar het land der fabelen te verwijzen. In dit verband moge vermeld worden dat de Franse Professor Isoart, zojuist terug uit Hanoi, de mededeling overbracht, dat de VS nog een nieuw vernuftig wapen aan het reeds onvoorstelbaar inhumane arsenaal hebben toegevoegd: kogelbommen, welks kogeltjes pas in het lichaam tot ontploffing komen. Bij voorlopig gebrek aan militaire doelen in Noord-Vietnam zullen de Laotianen en Cambodianen nu wel kennis met deze laatste uitvinding maken.

4) Alleen al tussen 28 januari en 4 februari is melding gemaakt van 570 ernstige schendingen van de wapenstilstand door de troepen van Saigon. Vele van deze schendingen zijn gerapporteerd door buitenlandse journalisten, die — waarzij in NLF-gebieden doordrongen — unaniem van mening zijn dat het NLF zich aan het bestand houdt.

Deze schendingen hebben tweërlei doel: enerzijds worden op dit moment 200 bommenwerpers en helikopters ingezet tegen dorpen in NLF-gebied, anderzijds dienen zij om de opdringende groepen journalisten te weren, die nu sindsdien wel eens NLF-gebieden willen bezoeken, en daar

mogelijk al te veel lelijke dingen over Saigon zouden ervaren. Mij zijn rapporten bekend waarin schendingen worden beschreven met bovengenoemde doeleinden in o.a. Cua Viet (Quang Tri-provincie), in Tay Ninh-provincie, ten Noord-Westen van Duc Co (Pleiku-provincie), ten Z.W. van An Loc (Thua Thien-provincie), en natuurlijk op grote schaal in een aloud NLF-gebied, Quang Ngai-provincie. Ondanks het feit dat de bevolking vele dorpen verlaten heeft met het doel de provokaties uit de weg te gaan, zijn er talloze slachtoffers gevallen. Er zijn zelfs weer chemische wapens gebruikt in het gebied van Tay Ninh (de VS hebben Saigon enorme hoeveelheden chemische wapens en een eigen chemische industrie geleverd; zelfs de stof 'oranje', het gebruik waarvan een wereldwijd protest heeft ontlokt i.v.m. het 'softenoneffekt' van dit herbicide).

5) De militaire controle commissie, bestaande uit de vier partijen bij het conflict, welke haar eerste zitting in Saigon had moeten houden op 28 januari, is niet bijeen gekomen, door de Saigon-ambtenaren de inreis der Noord-Vietnamese en NLF-delegaties belemmerden. Eenmaal aangekomen in Saigon worden zij dermate in hun bewegingsvrijheid beknot, dat zij zich voelen als gevangenen. Door dergelijke acties worden de artikelen 3 van het hoofd-akkoord en 16 van het betreffende protocol geschonden.

6) In het licht van deze activiteiten, en Thieu's uitspraak daags na de ondertekening van de akkoorden dat het leger de wapens niet zal laten zakken, blijft het met het oog op de langere termijn van belang om niet te vergeten, dat de Verenigde Staten alom aanwezig blijven in Indochina: de zevende vloot voor de Vietnamese kust, de luchtmacht in Thailand, op Okinawa, op Guam. Of de laatste bommen op Hanoi werkelijk gevallen zijn? Bovendien zijn er nog zulke omstandigheden als het feit dat de internationale controle commissie (Canada, Polen, Hongarije, Indonesië) slechts bij eenstemmigheid kan rapporteren. Het lijkt niet uitgesloten dat wanneer de Polen of Hongaren een schending waarnemen, de Indonesiërs toevallig een borrel zitten te drinken.

Verkiezingen

Op korte termijn is van nog meer belang de ondermijning van de akkoorden op het politieke vlak door de recente verscherping van Thieu's diktatuur.

1) Allereerst mag eraan herinnerd worden, dat het hoofddoel der akkoorden, het bereiken van vrede en nationale verzoening

tikel 9b) en de te garanderen democratische vrijheden (het latere artikel 11) getracht heeft om de bepalingen hieromtrent te minimaliseren. De voorziening in 'algemene en vrije verkiezingen onder internationale controle' wilde hij herleiden tot de frase dat 'verkiezingen zullen worden gehouden' met als argument dat Thieu immers reeds de resultante is van algemene vrije verkiezingen (herinneren men zich dat zelfs Nixon van de verkiezingen van 1971 als zijnde frauduleus afstand heeft genomen!).

De democratische vrijheden, waarvan er met name 12 in art. 11 worden genoemd, waren volgens Kissinger overbodig, omdat Thieu als democratisch president immers voor zulke vrijheden garant stond... Wat de verkiezingen betreft dringt zich reeds nu de vergelijking met de geschiedenis rond de Geneefse akkoorden van 1954 op, in welk verband Eisenhower later heeft toegegeven dat de VS en Diem die gesaboteerd hebben, omdat bij werkelijk vrije verkiezingen Ho Chi Minh óók in het Zuiden met een overweldigende meerderheid zou zijn gekozen — en dat belijden de Amerikanen niet; hetgeen hun evenwel niet belette om de andere zijde schendingen van de akkoorden in de schoenen te schuiven, waarna het verzet in Zuid-Vietnam (en later de oorlog) begon.

Thieu immers heeft nu reeds verklaard dat er wellicht nooit verkiezingen zullen worden gehouden; en dat als ze worden gehouden, ze moeten worden gehouden op basis van Saigon's (in de Amerikaanse ambassade opgestelde) grondwet en reglementen zoals kieswet 009-71 van 23 juni '71 — hetgeen betekent: geen parlementsverkiezingen, maar slechts presidentsverkiezingen waarbij Thieu als enige kandidaat fungeert (zoals in 1971). Daarbij komt dat de nationale Raad van Verzoening, bestaande uit de VVR, Saigon, en de neutralisten, welke tot taak heeft de verkiezingen te organiseren, bij eenstemmigheid besluiten neemt; zodat Saigon in alle gevallen een veto heeft.

Als democratische vrijheden noemt art. 11 persoonlijke vrijheid, vrijheid van meningsuiting, persvrijheid, vrijheid van vergadering, van organisatie, van politieke activiteiten, geloofsvrijheid, bewegingsvrijheid, vrijheid van vestiging, om te wer-

DE ZETTER

ingezonden door:

Moh. Marte, Amsterdam

Baramaribo

Boeddhistische monniken in 'tjgerkooi' te Con Son

Links: De juriste Ngo Ba Thanh, op de foto in de armen van haar man, na een hartaanval tijdens het proces tegen haar. Opname in een ziekenhuis werd geweigerd. Ze zit nog in de Thu Duc-gevangenis

ken, recht op persoonlijk eigendom, en van vrije onderneming. En het is geen overbodige luxe geweest om deze met name te noemen, want Thieu heeft ze nagevoeg alle afgeschaft.

Ondanks de terreur die zijn fascistisch regime in Zuid-Vietnam al had gevestigd, heeft hij kans gezien de kwaliteit van die terreur nog aanmerkelijk te verbeteren. Zodra de geruchten omtrent een aangaand vredesverdrag sterker werden, nam Thieu tegenmaatregelen:

Na verkondiging van de leuze dat 'alle ongewenste elementen dienen te worden uitgeroerd' (proclamatie van 24 oktober 1972) vaardigde hij een groot aantal decreten uit, die de hierboven genoemde vrijheden tot nul reduceerden, en liet hij talloze nog op vrije voeten zijnde potentiële opposanten arresteren, zoals de advocaat Trinh Dinh Thao, president van de neutralistische Alliantie van nationale, democratische en vredeskrachten van Zuid-Vietnam, de ingenieur Lam Van Tet, en Professor Le Van Hao (decreet van 22 januari 1973).

Naast de totale afschaffing van persvrijheid en vrijheid van meningsuiting (de gevangenis zitting vol met gehele redakties van kranten) nam hij vooral maatregelen op politieel terrein.

Ter aanvulling van wetten zoals decreten no. 004-66, 93-SL-CT 64 en 004-TT-SLU 72, welke de politie machtigen om elk individu te arresteren verdacht van mogelijke oppositie tegen Thieu, vaardigde hij op 22 januari j.l. tien maatregelen uit welke door de politie zouden zijn toe te passen zodra een bestand in Vietnam van kracht zou worden. Hiertoehoren:

☆ terechtstelling ter plaatse van elk individu verdacht van aanstichting tot protestacties of tot samengaan met de communisten;

☆ arrestatie van elk persoon die propaganda voor de communisten bedrijft;

☆ arrestatie van een ieder die door de NLF beheerste gebieden verlaat;

☆ arrestatie van een ieder die zich voor neutralisme inzet;

☆ verhindering van elke tegen Thieu gerichte politieke activiteit.

Zulke bepalingen krijgen een bijzonder karakter door de voorziening dat een ieder die vlucht of zich tegen arrestatie verzet ter plaatse dient te worden neergeschoten (en wie bepaalt of iemand zich verzet of vlucht?).

De afschaffing van politieke vrijheden, en officiële verklaringen zoals 'de communisten dienen tot de laatste man te worden uitgeroerd' (radio Saigon, 23 januari j.l.) dienen te worden gezien tegen de achtergrond van Thieu's officiële definitie van het begrip 'communist', zijnde: 'een ieder die tegen Thieu is'.

3) In het licht van deze voorgeschiedenis mag het dan ook weinig verwondering wekken dat het ondertekenen van het vredesakkoord, en daarmee het gebonden zijn aan art. 11, niet geleid heeft tot een

afschaffing van de bestaande wetten, die onverminderd van kracht zijn gebleven, doch in tegendeel tot een nog grotere verscherping ervan. Op enig contact met 'de communisten' staat de doodstraf of dwangarbeid; op het gaan van of naar een zone in handen van 'de communisten' staat de doodstraf; het zgn. 'pacificatie'-programma zal onverminderd doorgang vinden (d.w.z. opsporen en terechtstellen van alle tegenstanders, zoals tijdens 'Operatie-Phoenix' waarbij 45.000 burgers werden vermoord).

Met het oog op dit alles is het officiële politie-apparaat sinds oktober uitgebreid van 122.000 tot 200.000 man, zijn sinds het inwerking treden van de akkoorden duizenden burgers van allerlei geloof, sociale klasse, en politieke overtuiging gearresteerd, en heeft Thieu's schrikbewind dierlijke proporties aangenomen (zoals verscheidene gevangenen ook hebben verklaard dat de opzet van de 'hervormingskampen' is om de mens tot een dierlijk wezen te verlagen en zodoende zijn wil tot weerstand te breken).

Politieke gevangenen

Hetgeen mij brengt tot een speciale categorie slachtoffers van Thieu's democratie: de politieke gevangenen. Voor hen vraag ik speciale aandacht, enerzijds omdat een oplossing voor dit grote probleem een absolute vereiste voor vrede in Vietnam is, anderzijds omdat het de hoogste tijd wordt dat wij allen ons gaan inzetten voor het verhinderen van een ongekende massamoord in de Zuid-Vietnamese gevangenis-sen.

1) Wat de eerste overweging betreft mag herinnerd worden aan de reeds genoemde tripartiete Raad van Verzoening, die nog niet tot stand is gekomen, en ook moeilijk tot stand zal kunnen komen, omdat de leiders van de 'derde geleiding' in de Zuid-Vietnamese maatschappij, de neutralisten, door Thieu in gevangenis zijn gegooid; gedurende de laatste maanden bij duizenden. Geen Raad, geen verkiezingen; geen verkiezingen, geen representatieve regering; geen representatieve regering, geen vrede.

Wat de tweede overweging betreft, mogen enkele, door neutrale instanties gegeven, cijfers de urgentie van het probleem illustreren. Naast zo'n 35.000 krijtsgevangenen (Viet Cong) en zo'n 6 miljoen burgers opgesloten in vluchtelingenkampen (die Edward Kennedy reeds jaren geleden heeft gekendstet als concentratiekampen, waarin de mensen onder de meest erbarmelijke omstandigheden vegeteren, en waarvan de bedoeling is de bevolking van de 'Viet Cong' te scheiden), gingen de meeste schattingen anno 1970 uit van een 200.000 politieke gevangenen (zo o.a. Alfred Hasler, secretaris van de Fellowship for Reconciliation). Volgens de Saigonese rechter Tran Thuc Linh evenwel werden toendertijd 3 tot 4000 mensen per maand gearresteerd, terwijl dit in 1972 was toegenomen tot gemiddeld 14.000 per maand, en volgens een van Thieu's speciale adviseurs, Hoang Duc Nha (verklaring van 9 nov. j.l.) sinds 1972 was opgelopen tot 40.000 'gedurende de laatste

Vervolg op pagina 2

EXCLUSIEF ZEILINSTITUUT
„DE BIRD”
HEEG FRIESLAND

Vanaf 20 mei tot 8 september voor
WEEKCURSUSSEN PRIVÉLESSSEN
 met volledig pensioen

Degelijke zeilinstructie (A+B brevet)
 met vakantieontspanning.

Voor- en naseizoen speciaal aanbeve-
 len voor volwassenen, w.o. echtparen.
 Inlichtingen en prospectus:

EGON BRENNINKMEIJER
 1e STUURMAN th. G.H.V.

Postbus 2
 HEEG — FRIESLAND
 Telefoon 05154 - 2412
 Lid O.F.Z.
 lid Recron

neem nou bijvoorbeeld

interlúbke

een kastenprogramma (nu
 ook in zwart!) met geweldig
 veel mogelijkheden...
 daar hóórt 'n goed advies bij.
 een verdomd goed advies
 krijgt u bij

baja

interlúbke showroom 1e etage
 grote houtstraat/gasthuisvest
 haarlem / telefoon (023) 319079

Gesprek met Noord-Vietnams premier Pham Van Dong

'Nu het vrede is vragen de mensen natuurlijk een heleboel dingen'

Hanoi streeft niet naar een communistische machtsovername in Saigon. Een nationale, democratische en liberale regering in Saigon zal een hereniging van het noorden en het zuiden van Vietnam mogelijk maken. Het belangrijkste wapen: vrede volgens de regels van de Akkoorden van Parijs. Dat zegt de Noordvietnamese premier Pham Van Dong in een vraaggesprek met Fernando Reyes Matta, correspondent in Hanoi van het persbureau Prensa Latina.

Het Tetfeest is zojuist geëindigd, het jaar van de rat heeft plaats gemaakt voor het jaar van de waterbuffel als Pham Van Dong, de eerste-minister van de Democratische Republiek Vietnam, mij ontvangt. Het is het eerste vraaggesprek sinds de ondertekening van de Parijse Vietnamakkoorden, dat hij toestaat aan een buitenlandse journalist. De afspraak is in het presidentiële paleis in Hanoi. De eerste-minister wacht mij op, staande op de trap.

Spandoeken

Pham Van Dong, een goede zestiger, is een mandarijnenzoon uit Hué maar van jongsaf aan actief in de communistische partij van zijn land en al vóór de Tweede Wereldoorlog een van de vertrouwelingen van de legendarische Ho Tsjí Minh.

We praten over het probleem van het ten uitvoer brengen van de Parijse wapenstilstandsakkoorden.

„Ik kan u verzekeren”, zegt Pham Van Dong, „dat de regering van de Democratische Republiek Vietnam en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam alles in het werk zullen stellen om de volledige uitvoering van de Akkoorden van Parijs mogelijk te maken. Van onze kant zullen we alle bepalingen van de Overeenkomst ter Beëindiging van de Oorlog en tot Herstel van de Vrede (de officiële benaming van de Parijse akkoorden) nakomen.”

Volgens Pham Van Dong „zijn we op het ogenblik in het zuiden bezig dat mogelijk te maken. We zetten onze politieke strijd voort binnen het raam van de overeenkomsten.”

Het woord „hoa binh” (vrede) heeft in Noord-Vietnam een nieuwe dimensie gekregen. Overal in Hanoi, in alle straten, wordt via spandoeken en aanplakbiljetten op dit „nieuwe stadium van de vrede” gewezen.

Leugens

Pham Van Dong: „Wij zijn vastbesloten de vlag van de vrede, van de nationale onafhankelijkheid, van de democratische vrijheid en van de nationale eensgezindheid hoog te houden. Deze begrippen zijn voor ons van groot belang. Ze stellen onze mensen in het zuiden in staat de nationale democratische revolutie door te voeren en te voltooien.”

Pham Van Dong: hulp is welkom

Hij voegt hieraan toe: „Dat is wat er in het zuiden gebeurt. Het gaat daar niet om een socialistische revolutie. Hier, in het noorden, zijn wij bezig het socialisme op te bouwen. Niet in het zuiden.” En glimlachend: „Als onze tegenstanders zeggen dat wij in het zuiden een socialistische revolutie willen doordrijven dan liegen ze. Ze beweren onzinnige dingen.”

Volgens Pham Van Dong zal de nationale democratische revolutie in het zuiden de grondslag leveren voor de vreedzame hereniging van het land.

Ik vraag iets over de misschien wel moeilijke overgang van een oorlogs- naar een vredes-situatie.

Pham Van Dong: „Ideologisch hebben wij geen enkel probleem met het overschakelen van de ene naar de andere toestand. De vrede is hier door iedereen met groot gejuich ontvangen.”

Maar er is toch wel een aantal speciale problemen waarvoor de Vietnamezen zich in vredesstijd zien geplaatst.

Pham Van Dong: „Nu het vrede is vragen de mensen natuurlijk om een heleboel dingen. Ze eisen een snel herstel van de economie, ze eisen economische vooruitgang, ze willen een snelle culturele ontwikkeling, ze eisen een stijging van de levensstandaard. Dat zijn volkomen legitieme, gerechtvaardigde eisen.

17 Feb 73 JJP

Nixon's „laatste" persconferentie in '62; wraak na 10 jaar.

zelligheid die de regering niet boosmaken. Verscheidene televisiestations die anti-Nixon zijn hebben al moeilijkheden met hun zendmachtiging. Niet vanwege gewraakt „voordeel" maar omdat ze eigendom zouden moeten zijn van „groepen in de steden waar ze uitzenden". Twee van de stations, WJXT in Jacksonville en WPLG in Miami, zijn eigendom van de Washington Post. WJXT in Jacksonville, dat nu in de moeilijkheden zit doordat de zendmachtiging wordt aangevochten (door de leider van Nixon's financiële campagne in Florida, George Champion), zat Nixon dwars toen hij rechter Harold Carswell in het Hooggerechts-hof wilde benoemen. Het station in Jacksonville wist toen te onthullen, dat Carswell in het grijze verleden een warm voorstander van rassensegregatie was.

Belediging

De intimidatie van de grote drie omroepen mag moeite kosten, de ontmanteling van de vierde omroep, Public Broadcasting System (PBS) vordert gestadig. PBS is geen commerciële omroep, maar wordt gesubsidieerd door de overheid. De afgelopen jaren heeft PBS zich geconcentreerd op onderwijstelevisie en controversiële documentaires en is in bepaalde opzichten een kwalitatieve concurrent van de drie commerciële giganten. PBS kreeg tot nu toe nagenoeg automatisch de benodigde gelden, maar daar is nu ook een eind aan gekomen. De raad van bestuur, bijna geheel gevuld met door de regering Nixon benoemde functionarissen, wenste controle op wat er door PBS (met 233 aangesloten stations) wordt uitgezonden. Onder leiding van Henry Loomis, de nieuwe voorzitter van de raad van bestuur, werd gesteld dat er niet genoeg geld is en dat de meeste achtergrond-programma's politiek onaanvaardbaar zijn voor de regering. Loomis, voormalig directeur van de Voice of America, heeft toegegeven dat hij nog nooit een

programma van PBS had gezien voor hij bij de omroep benoemd werd, maar hij heeft het idee dat de ideële „public television" zich niet te veel bezig moet houden met achtergrondinformatie en nieuwsvoorziening. De regering heeft, vooruitlopend op de nieuwe vermaaksfunctie die PBS moet krijgen, aangekondigd dat de meeste gepland nieuws-shows vervallen. Ook het programma waarin de even conservatieve als welbespraakte William F. Buckley als gastheer optrad is gesneuveld. Het programma was te controversieel en de regering wil af van „te eenzijdige" programma's. De oppositie tegen de afbraak (door de overheid) van PBS haalt weinig uit. „Het is een belediging van het Amerikaanse volk, omdat ons hele systeem berust op een vrijelijke uitwisseling van ideeën waarbij iedereen het recht heeft zijn inzichten kenbaar te maken", zegt de directeur van PBS, Hartford Gunn jr. Hij heeft voorgesteld alternatieven te bestuderen, die het de omroep financieel mogelijk moeten maken op de ingeslagen weg door te gaan. De kans dat er fondsen aangeboord kunnen worden is echter minimaal. Wat rest zijn programma's waarmee de 15, door de Nixon-regering benoemde functionarissen, die als censoren optreden, het eens zijn.

Gevangenis

Hoewel de meest directe aanvallen de omroep treffen is er een sfeer gecreëerd, waarin het mogelijk is om alles wat pers heet te intimideren. Veel journalisten worden gedwongen om in de rechtszaal hun bronnen van controversiële verhalen bekend te maken. Verscheidene journalisten zijn gevangen gezet omdat ze weigerden te praten en zich beriepen op de in artikel één van de grondwet verankerde vrijheid van meningsuiting. William Farr (38) van de Los Angeles Herald Examiner schreef in 1970 een verhaal over de rechtszaak tegen Charles Manson. Hij

had gehoord dat Manson het niet alleen op Sharon Tate en haar huisgenoten voorzien had, maar ook op prominenten als Frank Sinatra en Liz Taylor. Herhaaldelijk weigerde hij zijn bron te noemen: „Ik gaf mijn woord om te zwijgen en ik ben van plan het ook te houden". Farr zat al 40 dagen vast en kwam toen hij beroep aantekende voorwaardelijk vrij. De zaak is nog verre van uitgevochten. De rechter heeft gesteld dat Farr teruggaat naar de gevangenis als hij volhardt in zwijgen. Theoretisch kan Farr voor een vergrijp, waar 100 dollar boete op staat, zijn hele leven lang in de gevangenis zitten.

Een soortgelijk geval speelde in Newark (New Jersey) waar verslaggever Peter Bridge voor een inmiddels ter ziele gegane krant schreef over corruptie in het gemeentelijk apparaat. De betrokkenen lopen nog op vrije voeten en Bridge zit vast.

To kick around

John F. Lawrence maakte voor de Los Angeles Times een interview met een kroongetuide in het Watergate-schandaal. Ook hij werd opgesloten toen hij de banden, waarop het interview stond, niet vrijgaf in het belang van het onderzoek. Inmiddels is de geïnterviewde akkoord gegaan met gebruik van de banden voor het onderzoek en is Lawrence vrijgelaten.

Een opinieonderzoek wees uit dat 57 procent van de Amerikanen vindt dat verslaggevers moeten kunnen zwijgen zonder naar het gevang te verhuizen. Inmiddels hebben verscheidene staten dan ook wetsvoorstellen ingediend, waarin de vrijheid van de journalist om te zwijgen wordt gewaarborgd. Senator Lowell Weicker van Connecticut werkt in het congres aan soortgelijke wetsvoorstellen. Weicker vindt dat het beleid van de regering erop gericht moet zijn „de vrije stroom van informatie zeker te stellen zodat de media niet dienen als een verlengstuk voor het onderzoek van de overheid". Hoe groot „die vrije stroom van informatie" volgens de regering Nixon moet zijn, blijkt in het proces tegen Daniell Ellsberg en Anthony Russo, die terechtstaan in Los Angeles wegens het doorspelen van de Pentagon Papers naar de pers. De overheid houdt vol dat ze de informatie in eigendom had. Het laten „uitlekken" van overheidsmateriaal is al jarenlang een gewoonte, maar nu wil alleen de regering kunnen beslissen wanneer er iets „uitlekt".

Als de rechter die opvatting strak deelt kan iedere uitgever, die overheidsmateriaal zonder toestemming publiceert, worden vervolgd wegens diefstal. Getuigenverklaringen tonen aan dat veel van wat er in de Papers staat al bekend was uit andere publikaties, maar de regering wil duidelijk maken dat er in het vervolg alleen geautoriseerde nieuwsbronnen zijn.

Toen Richard Nixon in '62 in de verkiezingen in Californië werd verslagen zei hij verongelijkt tegen de pers: „You won't have Dick Nixon to kick around any more". Tien jaar later heeft Richard Nixon, als hij zijn zin krijgt, geen pers meer „to kick around any more".

John Jakobson

Maar ons volk heeft door de ervaringen van de afgelopen jaren een staat van grote politieke rijpheid bereikt. Men moet niet denken dat de mensen, nu er vrede is gekomen, plotseling buitensporige eisen stellen."

Wonderen

„Ze eisen van ons de nodige dingen. Maar tegelijkertijd leggen ze begrip en verantwoordelijkheidsgevoel aan de dag. Ze weten en begrijpen dat er heel wat moet worden gedaan, dat er hard moet worden gewerkt om aan de verlangens van het volk te kunnen voldoen. De mensen moeten worden gemobiliseerd, het volk moet verenigd worden. Dezelfde geest, die wonderen heeft verricht in oorlogstijd, zal nodig zijn als we wonderen willen verrichten in vreedstijd."

Vrede in Vietnam. Maar de oorlogen in Laos en Cambodja duren nog voort. In hoeverre beïnvloeden die de vredesregeling in Vietnam?

Pham Van Dong: „Hoewel er sprake is van een vrede in Vietnam betekent dat niet dat die vrede toestand stabiel is. In Laos zijn onderhandelingen aan de gang om tot een regeling te komen. Wat Cambodja betreft hebben het Verenigde Nationale Front van Cambodja en de Koninklijke Regering op 26 januari een verklaring afgegeven, waarin zij hun standpunt bekend hebben gemaakt." (Het VNFC en prins Norodom Sihanouk zeggen in die verklaring, dat ze het voorbeeld van het bewind-Lon Nol in Phnom Penh om de strijd te staken niet zullen volgen en dat ze niet van plan zijn onderhandelingen te beginnen met de republikeinse regering van Cambodja — H.P.)

Pham Van Dong zegt, dat de regering in Hanoi en de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam de Cambodjaanse regering van Norodom Sihanouk steunen en achter deze verklaring staan.

„Wij steunen het volk van Laos en het volk van Cambodja volledig. Maar het is de taak van de Laotianen en van de Cambodjanen hun eigen problemen op te lossen. Zij moeten zelf over hun eigen toekomst beslissen." „Er zullen nog heel wat problemen moeten worden opgelost. De situatie is erg complex. Onze houding wordt bepaald door een scrupuleus respect voor de nationale rechten, de onafhankelijkheid en de soevereiniteit van Laos en Cambodja."

Hulp

Over de wederopbouw van Vietnam zegt Pham Van Dong: „Die zal tot stand moeten komen door onze eigen inspanningen. Maar wij zullen daarnaast alles doen om zoveel mogelijk hulp van buiten aan te trekken. Hulp van elk land is welkom op voorwaarde van wederzijds respect, onafhankelijkheid, soevereiniteit, niet-inmenging in binnenlandse aangelegenheden en binnen het raam van gelijkheid en wederzijds voordeel."

Als het interview is afgelopen en we het presidentiële paleis hebben verlaten rijden we door Hanoi. Het is warm. Overal hangen vlaggen, die van de Democratische Republiek Vietnam naast die van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam. Op vele muren is het dier van het jaar geschilderd: de waterbuffel, vaak afgebeeld met een kind op zijn rug.

Fernando Reyes Matta

Rust in vrede, mooi Ibiza

Cineast Bob Alberts deed iets waar iedereen wel eens van droomt: hij stapte uit. Verkocht huis, televisie en andere welvaartssymbolen - en ging op weg naar zon en harmonie. Ibiza! Zijn foto's bewijzen nog hoe het daar was - vòòr de invasie der Dollar Aanbidders. Vòòr torenflats en patattenten verrezen en voor de Guardia Civil het eiland "reinigde"... Lees en bekijk het schitterende verhaal van een ontgoocheling. Nú in Avenue.

Al is de hippie nog zo snel, de bourgeois verjaagt hem wel.

Amerikaans hof bevestigt straf William Calley

WASHINGTON, 17 febr. (Reuter, AP). — Het Amerikaanse militaire hof van beroep heeft de veroordeling van luitenant William Calley wegens zijn aandeel in de massamoord op ruim 100 Zuidvietnamese burgers in My Lai in maart 1968 bekrachtigd. Dit heeft het Amerikaanse ministerie van defensie bekendgemaakt. Calley houdt de 20 jaar dwangarbeid, waartoe hij werd veroordeeld.

Het hof van beroep achtte bewezen, dat Calley als leider van een peloton had deelgenomen aan het bloedbad en zijn ondergeschikten opdracht had gegeven ongewapende mannen, vrouwen en kinderen dood te schieten. Het hof verwierp de stelling van de verdediging, dat Calley slechts orders had opgevolgd en niet van plan was geweest moord te bedrijven.

De 29-jarige Calley werd oorspronkelijk door de krijgsraad tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld wegens moord op minstens 22 Zuidvietnamezen. Zijn commandant wijzigde de straf in 20 jaar dwangarbeid. President Nixon heeft laten weten, dat hij ongeacht het resultaat van een eventueel beroep van Calley als opperbevelhebber van de strijdkrachten de uiteindelijke beslissing al nemen.

Probleem Saigon gaat voor Hanoi wil wachten met hereniging

AMERIKAANSE HELIKOPTER NEERGESCHOTEN

ROME/SAIGON, 17 febr. (Reuter, UPI, AP) — Noord-Vietnam heeft geen haast om de hereniging van beide delen van Vietnam onmiddellijk met alle middelen na te streven. Het belangrijkste oogmerk voor het ogenblik is te komen tot één regering voor Zuid-Vietnam op basis van democratische verkiezingen en onder de controle van een Nationale Raad van Verzoening en Eendracht. Dit heeft de Noordvietnamese vredesonderhandelaar Xocan Thoej in een vraaggesprek met een Romeins dagblad verklaard.

Volgens Xocan Thoej vormt de hereniging van Vietnam voor de Noordvietnamese regeringsleiders geen onmiddellijk probleem. De Vietnamsese akkoorden van Parijs voorzien in een geleidelijke hereniging van Vietnam. De eerste stap op weg naar hereniging is, zo verklaarde Xocan Thoej, de samenbundeling van de twee regeringen, die op het ogenblik in Zuid-Vietnam de macht uitoefenen. „Gebeurt dit niet, dan betekent dit de hervatting van het conflict en dat wil niemand,” aldus Xocan Thoej.

De Verenigde Staten hebben bij de

gemengde militaire bestandscommissie in Saigon een scherp protest ingediend naar aanleiding van het neerschieten van een Amerikaanse helikopter bij An Loc ten noorden van Saigon vrijdagmorgen. Vijf bemanningsleden werden gewond. De helikopter maakte een vlucht in dienst van de militaire bestandscommissie. Het was de vierde Amerikaanse helikopter die sinds de officiële start van het bestand in Zuid-Vietnam werd neergeschoten.

Noord-Vietnam zal zondag nog eens 20 Amerikaanse krijgsgevangenen uit Hanoi vrijlaten als gebaar na het bezoek van de speciale adviseur van president Nixon, Henry Kissinger, aan Hanoi. In totaal zijn dan 163 Amerikanen vrijgelaten. Zuid-Vietnam heeft vrijdag 500 Vietcong-gevangenen vrijgelaten, waardoor het totaal aantal vrijgelatenen op 3614 is gekomen. Volgens Saigon is dit de laatste groep, als de Vietcong niet meer gevangenen vrijlaat. De Vietcong zou tot dusver 711 Zuidvietnamezen hebben vrijgelaten.

Bedreiging

Noord-Vietnam heeft een felle aanval op de Verenigde Staten gedaan vanwege de overbrenging van het Amerikaanse luchtmacht hoofdkwartier van Saigon naar Thailand. Volgens het Noordvietnamsese partijblad Nhan Dan betekent de overplaatsing een bedreiging van de vrede in Zuidoost-Azië en bereiden de Verenigde Staten met steun van de Thaise regering nieuwe oorlogen voor. In Thailand wordt gevreesd dat de overplaatsing vijandelijkheden uitlokt van naburige landen.

PARIJS — In Parijs hebben vertegenwoordigers van de Vietcong en Zuid-Vietnam opnieuw pogingen gedaan de impasse in de besprekingen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam te doorbreken. Zuid-Vietnam deed de Vietcong tegenoverstellen om te komen tot een regeling voor het topperleg, dat binnenkort in Saigon zou moeten beginnen. Beide partijen kwamen overeen dinsdag opnieuw te gaan praten.

VIENTIANE — Het belangrijkste obstakel voor een bestandsovereenkomst in Laos is de samenstelling van een nieuwe regering na beëindiging van de gevechten. Dit is in de Laotiaanse hoofdstad Vientiane bekendgemaakt. De communistisch gezinde Pathet Lao zou in de nieuwe regering zes zetels opeisen tegen zes voor de zittende regering en de neutralisten (doorgaans op de hand van de Pathet Lao) samen. Dit is voor Vientiane onaanvaardbaar.

WESTDUITS PLAN

Dienstweigeraars kunnen in Vietnam helpen

BONN, 17 febr. — Hans Iven, de ambtenaar in Bonn, die ervoor moet zorgen dat dienstweigeraars een „civiele vervangende dienst” vervullen, heeft het plan geopperd Westduitse dienstweigeraars naar Indo-China te sturen om te helpen bij de wederopbouw van Vietnam.

Vorig jaar weigerden ongeveer 20.000 jonge Westduitsers dienstplichtig soldaat te worden. Omdat er te weinig werkgelegenheid voor hen is, hoeft de helft nimmer „civiele vervangende dienst” te verrichten. Iven heeft nu charitatieve en sociale instellingen, die helpen, of willen helpen in Vietnam, aangeboden dat zij bij hun hulpverlening in Vietnam dienstweigeraars inschakelen. In een radio-interview zei hij dat natuurlijk alleen vrijwilligers in aanmerking komen. Niemand wordt tegen zijn zin naar Vietnam gestuurd.

'Nieuwe Vietnams' vermijden Senaat wil macht Nixon beperken

WASHINGTON, 19 febr. (Reuter) — Twee vooraanstaande republikeinse senatoren hebben voorgesteld de president te beperken in zijn mogelijkheid om een niet-verklaarde oorlog te voeren of zonder toestemming van het congres troepen in het buitenland te legeren.

Volgens het wetsontwerp van senator Jacob Javits, dat wordt onderschreven door 51 van zijn collega's, mag het staatshoofd een in geval van nood begonnen militaire actie niet langer dan 30 dagen voortzetten zonder uitdrukkelijke toestemming van het congres. Als deze toestemming ontbreekt, worden de fondsen voor dergelijke militaire operaties bevroren.

Javits verklaarde donderdag dat hij met zijn voorstel een eind wil maken aan „het gebruik van presidentiële oorlogen en zo toekomstige Vietnams voorkomen”. Hoewel Amerikaanse presidenten tientallen malen troepen naar het buitenland hebben gestuurd, heeft het congres slechts vijf maal officieel de oorlog verklaard.

Het tweede wetsvoorstel van Clifford Case heeft betrekking op de mili-

taire bases in het buitenland en houdt in dat er geen gelden beschikbaar worden gesteld voor de uitvoering van het in december 1971 met Portugal gesloten presidentiële verdrag, waarbij Amerika dit land 436 miljoen dollar aan hulp en kredieten toezegden in ruil voor het bekoud van de Amerikaanse bases op de Azoren.

Volgens Case had dit verdrag aan de senaat moeten worden voorgelegd, die het met een meerderheid van tweederde had moeten bekrachtigen. In het wetsvoorstel staat dat voortaan alle overeenkomsten inzake de legering van Amerikaanse strijdkrachten in het buitenland op deze wijze door de senaat moeten worden geratificeerd.

De senaat heeft al twee wetsvoorstellen vorig jaar met grote meerderheid aanvaard. De uiteindelijke goedkeuring bleef echter achterwege, omdat er geen compromis werd uitgewerkt tussen de verschillende versies, die de senaat en het huis van afgevaardigden hadden aanvaard. Het congres in zijn nieuwe samenstelling moet nu de twee ontwerpen opnieuw behandelen.

Dag-
 onderwijs
 voor
 schooljeugd
 Hanoi
 weer
 hervat

Deze foto werd enkele dagen geleden in Haiphong, de belangrijkste havenstad van Noord-Vietnam, genomen en laat zien dat de opruimingswerkzaamheden in volle gang zijn.

Noord-Vietnam werkt met man en macht aan herstel

Overall in Noord-Vietnam wordt thans met man en macht gewerkt aan herstel van wegen, dijken, scholen, ziekenhuizen, woonwijken en fabrieken, die door de Amerikaanse bombardementen zijn verwoest. De grootste aandacht gaat daarbij op dit moment uit naar de herbouw van de electriciteitscentrales, teneinde de bevolking van de grote wooncentra weer van stroom te kunnen voorzien. De bouw van scholen en ziekenhuizen, waaraan

dringend behoefte bestaat, krijgt voorrang in de herstel- en opbouwwerkzaamheden. In een verklaring die dit weekeinde door radio-Hanoi is uitgezonden, deed het ministerie van openbare werken een oproep aan de bevolking alle krachten in te spannen om de enorme schade en verwoestingen te boven te komen en de voorwaarden te scheppen tot het weer op gang brengen van de industriële productie en de landbouw.

een oproep wordt gedaan aan 'alle militaire bevelhebbers van alle partijen' om het bestand te eerbiedigen. Aan alle vijandelijkheden in het zuiden dient een einde te komen, zo wordt gezegd.

In de verklaring wordt daarbij herinnerd aan de bepalingen van het Vietnamaccord, zoals het stopzetten

Tal van tijdelijke voorzieningen - Grote behoefte aan hulp

Uit alle berichten blijkt, dat er in Noord-Vietnam aan hulp in velerlei vorm grote behoefte is, waarmee de grote betekenis van de hulpacties, die in ons land van start zijn gegaan, nogmaals nadrukkelijk wordt onderstreept.

Het Noordvietnamese persbureau berichtte, dat vorige week — enkele weken na de totstandkoming van het Vietnam-accord — weer een begin is gemaakt in Hanoi met het onderwijs op de lagere scholen. Naar schatting 200.000 kinderen, die in de periode van de Amerikaanse luchtterreur ver buiten Hanoi in veiligheid werden gebracht, zijn inmiddels naar de hoofdstad teruggekeerd. Ondanks de meest moeilijke omstandigheden als gevolg van tekorten aan leermiddelen en schoolgebouwen e.d. werd toch het dagonderwijs aan deze kinderen ten dele hervat.

Elders in de stad is het puinruimen in volle gang, worden beschadigde huizen en fabrieken hersteld en zijn er voor de vele daklozen provisorische onderkomens gereed gemaakt. Op de faculteit der pharmacie zullen mogelijk deze week nog een aantal afgestudeerden hun diploma's krijgen uitgereikt, wat als gevolg van de

bombardementen geruime tijd is vertraagd.

In de havenstad Haiphong — waar scheepswerven, kades, kranen ernstig zijn beschadigd — is het opruimen van wrakstukken in volle gang. In de kolenmijnen van de provincie Quang Ninh, een van de gebieden die de meest zware bombardementen te verduren kregen, zijn de herstelwerkzaamheden nu zo ver gevorderd, dat de productie weer beetje bij beetje op gang komt. In de stad Nam Ha is voor dakloze inwoners een tijdelijke bewoning gereed gekomen en zijn huisjes van bamboe neergezet.

In de berichten van het Noordvietnamese persbureau wordt voorts gewezen op de grote schade, die aan de spoorwegverbindingen is toegebracht en aan de inspanningen om het spoorwegverkeer te herstellen. Dat geldt met name voor de verbindingen tussen Hanoi en andere belangrijke centra, zoals Vinh, Haiphong, Lang Son en Lao Cai. Op het platteland worden bomkraters gedicht, dijken en dammen gerepareerd, terwijl in sommige gebieden al tot rijstaanplant wordt overgegaan en water naar de rijstvelden wordt gepompt.

Oproep tot naleving bestand

Voor wat betreft de situatie in Zuid-Vietnam is er nu een verklaring van de gemengde militaire commissie

NOORD-VIETNAM

BOUWT OP

(Vervolg van pagina 1)

van gewapende patrouilles, van aanvallen tegen burgers of militairen, onder gebruikmaking van lichte vuurwapens, mortieren en vliegtuigen. Gewezen wordt op eerbiediging van het staakt-het-vuren en op het regelen van alle vraagstukken door middel van vreedzame onderhandelingen met het doel conflicten te vermijden.

Zoals bekend hebben troepen van het Saigonbewind keer op keer het bestand geschonden en bij herhaling gewapende acties ondernomen in gebieden, die onder bestuur zijn van de voorl. revolutionaire regering. Een reeks van gewelddadige acties, die in sommige gevallen ook gericht waren tegen vertegenwoordigers van Noord-Vietnam in de verschillende bestandscommissies, heeft zich eveneens voorgedaan.

Niettemin probeert het Saigon-bewind een voorstelling van zaken te geven, alsof de vrijheidsstrijders bestandsbepalingen zouden schenden. Ook in het weekeind werden er in Saigon dergelijke beweringen van officiële zijde geuit.

Gisteren arriveerde opnieuw een groep Amerikaanse krijgsgevangenen, twintig man, op de USA-luchtmachtbasis Clark nabij Manilla (Phillippijnen).

Laos

Het Bevrijdingsfront van Laos, de Pathet Lao, heeft een schrepe veroor-

deling uitgesproken tegen de honderden bombardementsvluchten, die door de Amerikaanse luchtmacht op de bevrijde gebieden van Laos worden uitgevoerd. De Amerikaanse imperialisten en hun handlangers hebben bovendien de aanvallen op de grond tegen de bevrijde zones verhevigd in de hoop op die manier vauit een 'positie van kracht' te kunnen onderhandelen. In dit verband beschuldigd de Pathet Lao de Amerikanen en de in Vientiane zetelende regering van Souvanna Phouma ervan de vredesbesprekingen te vertragen en de totstandkoming van een accoord obstakels in de weg te leggen, terwijl de bombardementen in verhevigde mate plaatsvinden. Vooral sinds 12 februari staan de bevrijde gebieden bloot aan deze Amerikaanse luchtterreur, aldus de Pathet Lao.

Lon Nol en zijn astrologen

Grote onzekerheid over het politieke lot van Cambodja's staatsgreep-president Lon Nol is terug te vinden in een artikel, dat de Zwitserse Neue Zürcher Zeitung de kop Oorlogsmoeheid in Cambodja meegaf.

Het is een aaneenschakeling van feiten over de onenigheid, de chaos en de corruptie zoals die zich in Pnom Penh manifesteren en die ertoe geleid hebben, dat Lon Nol en zijn kliek generaals in een steeds groter isolement zijn gekomen.

Het grootste deel van het land staat onder controle van het Cambodjaanse bevrijdingsleger; onlangs nog bleek dat de provincie Battambang, de rijstschuur van Cambodja, waarvan verondersteld werd, dat Lon Nol daar nog de scepter zwaaide, in handen is van 50.000 vrijheidsstrijders. Lon Nol, die 'voordat hij een besluit neemt astrologen raadpleegt'(!) doet vertwijfelde pogingen degenen, die eerst met hem samenspannen tegen Sihanouk, maar inmiddels het zinkende schip hebben verlaten, weer om zich heen te verzamelen. Het blijft echter bij pogingen en in Pnom Penh neemt de stemming tegen Lon Nol hand over hand toe. 'Slechts weinigen hebben nog interesse om voor de regering (Lon Nol) te vechten. De corruptie in leger en in regering heeft legendarische vormen aangenomen. Vaak krijgen de soldaten hun soldij niet uitbetaald, omdat het geld in de zakken van de officieren blijft zitten.

Het is niet verwonderlijk, dat de Cambodjaanse soldaten aan het plunderen slaan.

Op de soldijlijsten van de commandanten staan meer soldaten dan er in werkelijkheid zijn en vaak zelfs de namen van soldaten, die al lang gesneuveld zijn. Toen er kortgeleden een inspectie moest worden gehouden, huurden bepaalde officieren koelies, die zij in uniform staken om hun op papier staande troepensterkte te kunnen bewijzen. Op de straten heffen de regeringstroepen belastingen van de vrachtwagens, die goederen naar Pnom Penh brengen. Wapens, munitie en medicamenten zouden zelfs aan de tegenstander verkocht worden. Zo reisde onlangs een majoor naar Parijs om daar een medische behandeling te ondergaan. De man nam, zoals later werd vastgesteld, een miljoenenbedrag aan geld mee.

Voor veel officieren is de oorlog in eerste instantie een middel om zichzelf te verrijken. Zij rijden thans in dure auto's en laten in Pnom Penh luxueuze villa's bouwen. Ministers, die weten dat zij niet lang meer in functie zullen blijven, proberen zo snel mogelijk nog aan geld te komen. Lon Nols lijfarts, Kang Keng, die in maart 1972 tot minister van handel werd benoemd, moest na drie maanden al de wijk nemen, omdat er rijst aan communistische troepen was verkocht'.

Wanneer het in Pnom Penh niet snel komt tot de vorming van een 'sterke en integere regering', dan ziet de toekomst er donker uit, aldus het blad, dat niet de vraag beantwoordt tot wie Lon Nol zich voor de samenstelling van zo'n kabinet dan wel zou moeten wenden. Of haalt Lon Nol nu zijn astrologen in het kabinet?

Gevechten nemen toe

Bestandscommissie gaat het veld in

SAIGON, 20 febr. (NYT, AP, Reuter, UPI). — Ondanks toenemende schendingen van het bestand in Zuid-Vietnam zal de internationale controlecommissie (ICCS) vandaag beginnen met het stationeren van inspectiegroepen in het veld. De ploegen die bestaan uit Polen, Hongaren, Canadezen en Indonesiërs, moeten volgens de akkoorden van Parijs vóór aanstaande maandag hun posities hebben ingenomen in de 26 vastgestelde punten te velde.

De woordvoerder van de internationale bestandscommissie, de Canadese ambassadeur Michel Gauvin verklaarde, dat er schendingen van het bestand zijn omdat de partijen zich niet houden aan het bestand. Hierdoor wordt ook de ICCS in de uitoefening van zijn taak ernstig belemmerd, aldus Gauvin. Hij legde er de nadruk op dat de ICCS geen vredesmacht is maar een waarnemersgroep die slechts verantwoordelijk is voor de rapportage van de naleving van de bestandsakkoorden. Hij wees er ook op dat de ICCS bij de vervulling van zijn taak afhankelijk is van de militaire commissie bestaande uit de vier strijdende partijen in Zuid-Vietnam.

De inspectiegroepen zullen onder meer gaan naar Da Nang, Phoe Kat, Na Thrang en Tan Son Nhoet om controle uit te oefenen op de terugtrekking van Amerikaanse eenheden en andere buitenlandse troepen die het bewind van Saigon hebben gesteund (zoals de Koreanen). Verder

gaan ploegen naar Cam Ranh en Saigon om controle uit te oefenen op de periodieke vernieuwing van wapens, munitie en ander oorlogsmateriaal.

Het Zuidvietnamese militaire commando maakte weer melding van toenemende bestandsschendingen, onder ander in het noordelijke gebied bij Kwang Tri waar nog steeds hevig wordt gevochten en in de buurt van Saigon.

Conferentie

In Saigon verluidt dat de regering er bij het Bevrijdingsfront op zal aandringen om het overleg over de toekomst van Zuid-Vietnam volgende week te openen in Singapore of in Djakarta. De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken Tran Van Lam zou deze twee plaatsen voorstellen aan mevrouw Ngoejen Thi Binh, minister van buitenlandse zaken van de voorlopige revolutionaire regering, als hij haar in Parijs ontmoet voor de internationale conferentie over Vietnam.

Saigon heeft gisteren nog eens 904 krijgsgevangenen vrijgelaten waarmee het totaal aantal vrijgekomenen is gestegen tot 6.400. Het Bevrijdingsfront heeft tot dusver slechts 711 krijgsgevangenen losgelaten maar beloofde dat het vandaag nog een 320 man zal vrijlaten. Vóór de vrijlatingen verklaarde Saigon dat het ongeveer 26.000 krijgsgevangenen had. Het Bevrijdingsfront gaf op ongeveer 4.000 Zuidvietnamese krijgsgevangenen en 109 Amerikanen te hebben. Van de laatste groep zijn er tot dusver 27 losgelaten.

Het opvangcentrum voor terugkerende Amerikaanse krijgsgevangenen op de luchtmachtbasis Clark in de Filippijnen heeft gemeld, dat de laatste groep van 20 Amerikanen die zondag uit Hanoi arriveerde in een uitstekende conditie verkeert. Een woordvoerder in het opvangcentrum zei dat de Amerikanen een enorme eetlust toonden. Een van hen at vijf biefstukken en zes eieren bij het zondagdiner. Velen wilde ijs als ontbijt. Evenals hun voorgangers konden velen van de twintig hun eerste nacht in vrijheid niet slapen. Zij hielden de hele nacht opgewonden gesprekken, aldus de woordvoerder. Een van de mannen zei, dat hij voor het eerst sinds jaren weer met mes en vork at, en dat het hem goed afging.

LE DOEK THO, de leider van de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs, is al jarenlang een vurig strijder voor de onafhankelijkheid van zijn land.

Vaak is hij voor zijn aandeel in die strijd gevangen genomen en opgesloten. In 1939, in de gevangenis van Nam Din, ten zuiden van Hanoi, schreef hij een gedicht, dat de Noordvietnamese delegatie in Parijs ter publikatie afstond aan de New York Times, die het in Engelse vertaling publiceerde. Hier volgt de Nederlandse tekst, van de hand van Gabriël Smit:

IN mijn cel — bitter alleen —
wie kan ik treffen met mijn
woeste haat?

Mijn blik wordt versperd door een
gegrendelde deur,
de zon weerhouden door hoge muren.

Rampzalig bestaan!

Mijn kom en mijn strozak stinken,
flarden mijn enige hemd en mijn
enige broek,
mijn voeten koud in hun stalen
boeien,
een halve mat om onder te slapen.

Muskieten en vlooiën bezorgen mij
slapeloze nachten,
schrijnend mijn lichaam sta ik op,
gaan weer liggen,
woede doorschokt mij om dit duivel-
se noodlot.

dat eeuwig mij opjaagt om mij weer
in de oel te sluiten!

Rijst met modder en steentjes,
bedorven groente, verrotte vis,
pezen van buffels in korrelig zout.

Het zwarte haar van mijn jeugd
werd wit,
mijn ingewanden verschrompelen,
mijn huid wordt vaal.

Het duurt weken voor ik mij wassen
kan.

Luizen en vlooiën, vuil mengt zich
met zweet.

Er zijn geen woorden voor dit lijden;
alleen wie het kende, zoal het begrij-
pen.

Waarom moest ik deze marteling
dragen?

Woede zweept mij op tegen de bar-
baarse imperialisten,
die met hun hielen zoveel jaar onze
grond hebben verwoest.

Duizend, duizend vernederingen, dui-
zend, duizend beproevingen.

Onverschrokken moeten wij dit re-
giem vernietigen

en deze ketenen verbreken
om een leven te bouwen zonder el-
lende,
een samenleving in vrijheid.

's Nachts draai ik mij rusteloos om
en om,

ieder uur hoor ik het horensignaal,
hoor ik de klok die op de nok van
het gebouw
de wacht houdt

BIJDRAGEN

joost mathijssen
gabriël smit

Ik hoor een vogel zingen in de bo-
men,
de roepstem van de morgen,
en het eind van de nacht naderbij
brengt.

Melancholie, — alleen met mijn
schaduw.

Havenstad voor havenstad — Rotterdam voor Haiphong

21 Feb 23 W

Maasstad in teken van hulpactie

(Van onze correspondent)

Rotterdam zal de komende dagen en weken in het teken staan van de actie Havenstad voor havenstad — Rotterdam voor Haiphong. Ter ondersteuning van deze actie zal in de Maasstad op 23 en 24 februari een grote col-

lecte worden gehouden, waarvoor het initiatief is genomen door het comité Jongeren voor Vietnam en die wordt gesteund door de politieke partijen en tal van organisaties.

Het gemeentebestuur van Rotterdam heeft het gironummer 9020 beschikbaar gesteld. Het binnenkomende geld wordt gebruikt om de eventuele komst te bekostigen van de Noordvietnamese techn'ci, die in Rotterdam zullen beraadslagen over het herstel van de zwaar getroffen havenstad.

Op een maandag op het stadhuis gehouden persconferentie zijn nadere mededelingen gedaan over de hulpactie. Er houden zich momenteel twee jonge ingenieurs gereed, die op ieder gewenst moment naar Haiphong kunnen vertrekken om daar een begin te maken met een door de Maasstad aangeboden bijstandsprogramma.

Wij zijn bereid om Haiphong, wanneer de stad daarom vraagt, omvangrijke steun te verlenen bij de herbouw van de grotendeels in de oorlog vernielde haven, aldus burgemeester Thomassen.

Het Rotterdamse gemeentebestuur verzond een brief aan het gemeentebestuur van Haiphong, waarin wordt herinnerd aan de tweede wereldoorlog toen de haven van de Maasstad werd verwoest. Uit ervaring weten wij wat dat zeggen wil: een haven opbouwen en vernielingen opruimen. Wij veronderstellen dat onze ervaring voor u van groot nut kan zijn. Ver-

onze stad zou het een grote voidoening betekenen om haar diensten te kunnen aanbieden voor het herstel van uw haven, zo wordt gezegd.

In de brief wordt voorts opgemerkt, dat de gedachten uitgaan naar drie tot vijf technici, die zich zullen bezig houden met het herstel van de Noord-vietnamese haven. De technici uit Haiphong, zo wordt voorgesteld, kunnen naar Rotterdam komen om met de deskundiger hier verder te beraadslagen. Hun reis zal dan worden bekostigd uit de opbrengst van de gelden, die binnenkomen op het gironummer 9020. De opbrengst van de collecte op 23 en 24 februari zal eveneens ter beschikking worden gesteld van het gemeentebestuur voor de uitvoering van het hulpprogramma 'Havenstad voor havenstad — Rotterdam voor Haiphong.'

Zeeland

In Zeeland is het initiatief genomen om de Noordvietnamese stad Hongai, tien kilometer ten noorden van Haiphong, te adopteren. Hongai is een belangrijke steenkoolhaven gelegen in de delta van de Rode en de Zwarte Rivier. De stad was de laatste zes jaar voortdurend doelwit van de Amerikaanse bombardementen. Veel inwoners hebben het leven verloren en van de stad zelf is maar weinig overgebleven.

De gemeenteraad van Middelburg heeft deze week zijn medewerking toegezegd aan het initiatief. De uitnodiging tot deelname aan deze steunactie is aan alle gemeentebesturen in Zeeland verstuurd. Het initiatiefcomité Vrede voor Vietnam is van oordeel dat het provinciebestuur van Zeeland in deze actie coördinerend zou moeten optreden.

Australië

De vakbeweging in Australië treft voorbereidingen voor een massale campagne voor hulp bij de opbouw van Noord-Vietnam. Er wordt overwogen om een schip te charteren dat hulpgoederen in Noord-Vietnam aflevert. Maandag heeft in Sydney een bespreking van vakbondsmensen uit alle delen van het land plaatsgevonden waar de actie besproken is. Op vele manieren zal geld worden ingezameld om de campagne tot een groot succes te maken.

ESSSEN
TUDEN
h instituut ing

Snel erkenning Noord-Vietnam gevraagd

Van onze correspondent

DEN HAAG — De KVP en de PvdA hebben dinsdag samen met enkele andere partijen bij minister Schmelzer aangedrongen op spoedige diplomatieke erkenning van Noord-Vietnam. Dat gebeurde in de Tweede Kamer bij de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken. Naar verluidt verkeren de voorbereidingen van de regering voor een erkenning van Hanoi in een vergevorderd stadium. Er wordt overleg gepleegd met een aantal andere landen.

Regering doet mededelingen over hulp

Van de regering worden vandaag ook nadere mededelingen verwacht over het verlenen van Nederlandse hulp via UNO-organen aan Vietnam. Daar werden minister Boertien (Ontwikkelingssamenwerking) gisteren dringende vragen over gesteld door onder meer de socialist Pronk en de KVP'er Mommersteeg.

PPR-woordvoerder De Gaay Fortman sprak de vrees uit, dat er een tweede Vietnam dreigt in zuidelijk Afrika. Hij wees op de toenemende spanningen tussen Zambia en Rhodesië en op de groeiende terreur tegen de zwarte bevolking in Rhodesië.

De socialist Pronk wil voor dit jaar een extra-bedrag voor ontwikkelingshulp uitgetrokken zien voor steun aan de bevrijdingsbewegingen in zuidelijk Afrika. Hij pleitte ook voor meer hulp aan Chili. „We moeten daar ver mee durven gaan. Dat houdt ook in de verzachting van de officiële schuld van Chili aan Nederland,” aldus de heer Pronk.

De heer Coppes van de PPR was het daarmee van harte eens. Hij

vroeg minister Boertien naar het voortbestaan van de Nationale Commissie voor Ontwikkelingsstrategie onder leiding van prins Claus. Volgens een analyse van het Instituut voor Politicologie in Nijmegen moet de nationale commissie voorlopig nog tot 1980 kunnen doorwerken en dan met de bevoegdheid om onafhankelijk van regeringsgoedkeuring projecten te financieren, aldus de heer Coppes.

De KVP en de PSP wensten van de regering spoedige stappen in Saigon om het trieste lot te helpen verbeteren van de tienduizenden politieke gevangenen in Zuid-Vietnam. Dit dreigen een vergeten groep te worden. Verwezen werd naar het opzienbarende memorandum van Amnesty International over deze kwestie.

Vandaag ondertekening akkoord MORGEN BESTAND IN LAOS

VIENTIANE, (NYT, Reuter, AP, UPI) — In Laos zal morgenochtend om 5 uur een bestand in gang nadat deze ochtend in de hoofdstad Vientiane het bestandsakkoord werd getekend. Dit heeft radio Vientiane bekend gemaakt. Gisteren werd het akkoord voor het bestand reeds

parafeerd door Soevanna Phoema, premier van de regering in Vientiane en een gevolmachtigde van de Pathet Lao bevrijdingsbeweging.

Deze ochtend zou het akkoord formeel worden ondertekend tijdens een uitgebreide plechtigheid in de ambtswoning van Soevanna Phoema. De twee partijen in het Laotiaanse conflict zullen in de komende weken verder onderhandelen om tot een vredesakkoord te komen. Een bestand houdt ook in, dat de Amerikaanse bombardementen worden stopgezet.

Soevanna Phoema kreeg telegrafisch het aanbod voor een bestand van de leider van de Pathet Lao, prins Soevanoevong die een halfbroer is van de premier. De leider van de Pathet Lao verbond aan een weigering van het bestand de consequentie, dat de delegatie van de Pathet Lao die in Vientiane het vredesoverleg voert, zou worden teruggetrokken. Het aanbod voor het bestand was onvoorwaardelijk.

Het overleg tussen beide partijen begon vorig jaar oktober, maar kon moeilijk tot resultaat leiden wegens oude meningsverschillen. De loskoppeling van het militaire en het politieke aspect waardoor een bestand nu mogelijk is geworden, kan gunstige invloed hebben op 't verdere verloop van de onderhandelingen.

Er werden gisteren geen nadere bijzonderheden gegeven, maar in kringen van de Pathet Lao zei men gisteren, dat er een „regering van nationale eenheid” zal worden gevormd tegelijk met een „politieke coalitierraad”. Tegen het laatste zou premier Soevanna Phoema altijd bezwaar hebben gehad. De Pathet Lao zou verder de helft van het aantal posten in de toekomstige regering zijn toegezegd. Over de verdeling van de ministerszetels moet nog worden overlegd. In de tussentijd zullen algemene verkiezingen worden gehouden.

Niet duidelijk is de positie van de Noordvietnamese eenheden in Laos, waarvan de sterkte de afgelopen maanden varieerde tussen de 40.000 en 70.000 man. De meerderheid van deze Noordvietnamese eenheden heeft de zorg voor de aanvoer van oorlogsmaterieel via de Ho Tsjj Minh-route naar het zuiden. De Amerikaanse bombardementen die dagelijks werden uitgevoerd door zo'n 250 toestellen, richtten zich ook gisteren nog hoofdzakelijk tegen deze aanvoer-route. De Amerikanen zouden Vientiane duidelijk hebben gemaakt, dat zij niet langer dan de 25ste februari met de bombardementen zouden willen doorgaan.

Volgens de Amerikaanse inlichtingendienst hebben de Noordvietnamezen duizende nieuwe manschappen, tanks en ander oorlogsmateriaal gedurende de afgelopen weken langs de Ho Tsjj Minh-route aangevoerd. Er zijn geen bewijzen, dat deze aanvoert de grens met Zuid-Vietnam is gepasseerd. Volgens de Amerikanen zijn sinds het bestand in Vietnam ongeveer 15.000 man Noordvietnamezen naar het zuiden van Laos overgebracht. Verder hebben de Noordvietnamezen meer dan 250 tanks, vele krachtige 122 mm en 130 mm artilleriestukken, ongeveer 50 gepantserde personeelsvoertuigen en ongeveer 1300 ton voorraden naar zuidelijk Laos vervoerd sinds het begin van

deze maand, aldus de Amerikaanse inlichtingen.

SAIGON — In de Zuidvietnamese hoofdstad is men wat optimistischer gestemd omdat gisteren de vijandelikheden een grote daling vertoonden. Er werd naar schatting 20 procent minder schendingen van het bestand gemeld. De internationale bestandscommissie had afgelopen zaterdag een dringend beroep gedaan op partijen om de strijd te staken.

Maandag is het aantal Amerikaanse militairen gedaald tot 14.180 man. Sinds het bestand zijn gemiddeld 480 Amerikanen per dag gerepatrieerd.

De Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam heeft in Parijs voorgesteld het overleg met de regering in Saigon te houden in een neutraal gebied in Zuid-Vietnam dat door geen van beide partijen wordt beheerst, of anders in Parijs. In Saigon was gisteren de suggestie gedaan om het overleg in Singapore of Djakarta te houden. Beide partijen komen vrijdag weer bijeen in Parijs.

Crisis in Cambodja

PHNOM PENH — De toestand in Phnom Penh, de hoofdstad van Cambodja is gespannen. Winkeliers sloten hun winkels uit vrees voor plundering in verband met de prijsstijgingen. Verhalen deden de ronde over plundering van winkels in de provincie Battambang. Andere redenen voor de spanning zijn een politieke crisis en het feit dat het bevrijdingsfront van de Rode Khmers voortdurend aanvallen doet op regeringsstellingen.

De politieke crisis concentreert zich rond het bewind van president Lon Nol, dat onder druk staat om het regime een bredere basis te geven. Geruchten doen de ronde dat Lon Nol volgende week de leider van de republikeinse partij die oppositie voert, Sisowath Sirik Matak, tot vice-president zal benoemen. (Sirik Matak en Lon Nol werkten in maart 1970 samen bij de staatsgreep tegen prins Sihanoe). Verder zou Lon Nol, die gedeeltelijk verlamd is binnenkort Cambodja verlaten voor een medische kuur in een ziekenhuis op Hawaii.

In de partij van Lon Nol is verzet gerezen tegen Sirik Matak, omdat hij een vernieuwing in het kabinet wil doorvoeren. Het grootste verzet komt van Lon Non, jongere broer van de president, die voor zijn belangrijke positie in het huidige kabinet vreest als Sirik Matak de macht in handen krijgt.

Er zijn verder onderhandelingen over de vorming van een „raad van nationale verzoening” waarin alle politieke partijen vertegenwoordigd moeten zijn. Doel van de raad is contact met de verzetsbeweging te maken om vrede te bereiken in Cambodja. Volgens welingelichte kringen in Cambodja zijn al deze politieke activiteiten op gang gekomen onder druk van de Verenigde Staten, die nog maar steeds geen verbetering van de toestand zien omdat 't bewind in Cambodja weinig constructief gezag uitoefent terwijl het land wordt verscheurd. Officieel werd tegengesproken, dat president Lon Nol voor medische behandeling het land zal verlaten, en dat hij zijn bevoegdheden zou overdragen aan Sirik Matak.

Henry Kissinger is gisteren in Washington teruggekeerd, waar hij verslag zal uitbrengen aan president Nixon over zijn onderhandelingen in Hanoi, Peking en Tokio.